

31-6-23

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

నంబరు 10

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 8-వ తేది సోమవారము
ఈ రోజునా మధ్య రము, భాద్రపదమాస జహుళ త్రయోదశి ౧3.

No. 159

నంబరు ౧౫౯

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజపెట్టుచున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశీతలమైనదిగా నూయమందుగాదు నకలుమందువలన మోసముగలుగను. కంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు బిగ్గి బిగ్గి వలన జీవమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కట్టివీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

8512

(1) జాతకచక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షత్రముగాని (2) పుట్టినతేది, జననకాలముగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ నామము, ప్రస్తుతపురము, మాత ఉత్తరము వాయువ్యముగాని, ఈ మాటలతో నేదియో యొకటి మాత్రం బంపించుచు, జాతకునియొక్క రూపము స్వభావము, కీర్తిశోభనము, భవనంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతాపము, కళిత్ర సౌఖ్యము, ఉద్యోగము జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు దాఖలా కొరకు వ్రాసిమందుగా రు 1-4-0 లకు 2, 5 గా పంపెదము. ఈ వ్రాసిన సంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని 930 ఆకెళ్ల వేంకటేశ్వరస్వామి 'దైవజ్ఞుడు' గోపాలపురం కొత్తపేటపోమ్మ, గోదావరిజిల్లా.

యొక్క ఆయుర్దాయము అభివృద్ధి, జరుగజోవు బ్రతికేతి ఫలములు, అనగా, మహాదళ, అంతర్జాతలములు గల పూర్వా జాతకము కాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూర్వా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. రు 2 లు, అధ్యాయముగా పంపవలెను. తక్కిన 8 రూపాయలకు 2, 5, 10 గా పంపెదము. సంవత్సరఫలము:— మారు జరుగజోవు ఒక సంవత్సరపు ఫలము వెలవారిగా వ్రాయుటకు చార్జి రు. 1-4-0, జన్మరక్త త్రమము గాని లేక జన్మనామముగాని తెలిపి చాలును.

వెల్లింగుటన్, సినిమా

8-10-23 శనివారము నుండి 12-10-23 తేది శుక్రవారము వరకు శనివారము, ఆదివారములందు మాటిని 8-15 గం (తరుచు ముకటను ఆకర్షణమును కలగజేయుచున్న ఇన్ డి-డేస్ ఆఫ్ బిఫో బిల్ అను గొప్ప నాటకము ప్రదర్శింపబడును. నటకుల బంధుల సుప్రసిద్ధులు. 1, 2, 3, 4 భాగములు. మొదటిభాగములో 8 భాగములు గలవు గామాంట్రా ఫిక్, విసోదములు కూడ చూడబడును.

యురిసాత్

గెనేరియా (పైగరోగము) మొదలగు మూత్రనాళ సంబంధమైన రోగములకు అమోఘమైన ఔషధము. 40 కాపీసల్స్ గల (మోతాదులు) బుడ్లు ప్రతికెడిస్తు మాపులోను దొరకును పూర్తి వివరములు బుడ్లపై నగలవు. వివరములకు ఈవిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

సి. టి. హరి అండుకో, 46, సింగరాచారివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మద్రాసు (టోకుగా విక్రయించువారు)

ఎస్. వి. బయ్యేశ్వరరావు అండుసన్ను

సూర్యారావుపేట, కాకినాడ (ఉత్తర సర్కారులకు సబ్ విజిల్లు)

898

కేరళ నబ్బులను కొనుడు

ఏల?

“మూడు కారణములుగలవ”

1. ఈనబ్బులలో నువాసన సున్నితముగాను, రమ్యముగాను చేర్చబడినది.
2. ఏలననగా అవి అన్నియు మిక్కిలి శుభ్రమైనవి, కల్తీలేనివి.
3. ఏలననగా అవి శుద్ధస్వచ్ఛేవి చందనము, రోజా, లవంగము, ప్రొక్క మినుసర్, కోల్ తారు మున్నగు వలురకముల నువాసనలుచేర్చి చేయబడినవి.

సరసముగా విక్రయించబడు ఇదేమాదిరి నబ్బులను కొనుడు.

(2)

ధరలకు, ఇతరవివరములకు:—

Apply to:—The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

ప్రకటన

కాభర్త కీర్తిశేషులైన శ్రీమత ముత్తరాజు సుబ్బారావువారు ౧౦, ఏ. గారిచే విరచితమైన శ్రీకృష్ణకులారా భారమ నాటకము పూర్ణముగాగాని భాగములుగాగాని (పద ద్వింశతావధాన ఇళమిద తతిత్రదర్శనమునకు మాత్రం రూ.15 లు (పదునైదురూపాయలు) రుసుము చెల్లించి లిఖితపూర్వకమైన మాత్రముననే కడయవలయునని యిందులకు తెలుపుటయైనది. దీనికి వ్యతిరేకముగా నడచినవారిమీద చట్టపరమైన తీవ్రచర్య జరుపబడును.

ముత్తరాజు రుక్మిణమ్మ, 1284, టుంబికోడ్డు, కల్యాణం.

మద్రాసు హైకోర్టులో

సి. ఎస్. నెం 310/1922

వాదులు:—ఎస్. ఆళ్లగిరిరాచారి ఇతరులు.

ప్రతివాదులు:—ఏ. నానుస్వామిరాజుగారు, ఇతరులు. నైతిక విషయములో అయితే జరిపించుట కిక్కలకిన ఉత్తరువు నమోదించి అఫిషియల్ రెఫరీగారు మద్రాసు 50 లాడ్రిపేట, రాజగోపాల నాయకవిధిలోనుండు నెం 29 యింటిని నేను నడచి స్వరామకర్తసే 22-10-23 తేది సోమవారము సాయంత్రము 4 గంటలకు బహిరంగముగా చేసి, క్రియించుటని యిందుముఖముగా అదిరికిని తెలియజేయబడినది.

సి. వెంకటసుబ్బారామయ్య, వాది తరపున కోట.

THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON

Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters and Importers, Firms, Factories, Mills, Manufacturers, Merchants and Industries of the principal Cities, Ports & Towns of India, Burma & Ceylon.

Price Rs. 10-0-0 per Copy Net.

TESTIMONIALS.

Jam-e-Jamshed, Bombay.

Within the eight hundred and odd closely printed page of the book is a mass of useful information relating to the chief cities of India that ought to satisfy the requirements of the most exacting business houses. The information is classified and arranged according to the cities alphabetically that relating to the Presidency towns of Bombay, Madras, Calcutta and Colombo being almost complete and authoritative. A brief but interesting introductory note precedes the information given about each town or place of commercial importance, a feature that adds considerably to the usefulness of the Directory. We can recommend the book to business houses in search of an up-to-date all-India Directory at a price which is by no means prohibitive.

Ceylon Daily News, Colombo.

A new Directory has been issued by the Kanara Press of Madras which will be a useful addition to the libraries of business houses in India, Burma, and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct and the volume serviceably bound.

Ceylon Observer, Colombo.

We have received a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 from the Kanara Press, Madras. It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places in the above-mentioned countries. In the foreign section it gives a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Hindu, Madras

The Business Directory, prepared by the Business Directory Co., "Kanara Press Buildings," Madras, is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses

in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of foreign Banks and Firms such as those in Buenos Ayres, Cape Town, Soerabaya, Durban, Kobe, Penang, Shanghai, Singapore, Sydney and names of Firms in U. S. A. and Germany interested in trade with India are also given.

The Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

Editor, The British Printer, London.

You are to be congratulated upon the success of this very substantial volume.

Madras Mail.

We have received from the Kanara Press, Madras a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for the current year. It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. Prefixed to the volume is much valuable information regarding business abbreviations weights and measures, Indian Customs duties, etc. A short descriptive account of the principal cities of India is also included and altogether the publication should prove of great use to merchant and tradesmen on the look-out for improving their business.

BUSINESS DIRECTORY COY., 15, Angappa Naick Street, MADRAS.

ఎ రా స్త్రి కు తెల్ల

ప స్త్రి రువుత్వనబ్బు

సువాసన సుఖమును, ఆనందమును ఇచ్చును గాని ఆ వాసన సొంపైన సువాసనగా నుండుట అవసరము.

ఎరాస్త్రికు తెల్లపస్త్రిరు పువ్వు నబ్బుయొక్క అత్యుత్కృతమైనటువంటియు. అసమానమగు నటువంటియు సువాసన, అందరికి ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చును. ఎందువలన ఈ వాసన ఇంత సొగసుగ నున్నదో చెప్పజాలము.

ఇట్టి నబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు!

629

(4)

అన్ని ఆంగళ్లయందు దొరకును.

మీరు నిర్భయముగా ఏ వస్తువునైనను మావద్ద కొనవచ్చును.

ఏలననగా తృప్తికరముగా తేనిచో వాపసు తీసుకొనుట లేక మరి యొకవస్తువును అందుకు బదులిచ్చుట. యీ నిదర్శనములు చాలవా? గడియారముతో యంతేతిలో ధరించు యువధి బంగారు గొలుసులు, లేక ఏ నోడమునకై ధరించు గొలుసులు పెండ్లి డెంటులు యెవలనునవి మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి. మా దన తేనివి అర్థరచివైన విలాసమున వియ్యాచేసి యిచ్చెదము. 2 1/2-4 1/2 సవరములో రియారనున కొత్త, చేతా

రము, నవో చాట్టి మార్గము 8-0-0. ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, కంపెనీ నగలవర్తకులు, 25, చెన్నాచార్యుగోడు, మద్రాసు

గ్రామపంచాయితీ కోర్టులు

ఈ పంచాయితీకోర్టులకు సంబంధించిన ప్రస్తుతము అమలులో వున్న చట్టమును శుభముగా సమసార్య ప్రచురింప బడియున్న ఆ చట్టమును సమగ్రముగా పుచ్చుకొనుటలో ఆ శక సంకేతములకు తావిచ్చుచున్నది. వ్యాయాపాదులు ఈ చట్టము విషయములో జోక్యములుగ చేసికొన బూసరు. వ్యాయాధి కతులూ గమనించరు.

పంచాయితీకోర్టులకు రు 50/-లకు లోపుగా కింది కేసులు విచారించుటకు అధికారము యివ్వబడినది. కోర్టులేని గ్రామములో గ్రామముననుబట్ట కూడా ఈ అధికారము నివ్వ బడినదా? లేక రు 20/-ల వరకేనా?

క్రిమినల్ విచారణసందర్భమునా పూర్వము గ్రామ ముననుబట్ట 1816 సం. నెం. 10. 1821 సం. నె. 4 రు 8. ద్వితీయ ప్రకారము ప్రస్తుతము అధికారము నే యీపంచాయితీకోర్టుల చలామణలనైనా లేక ప్రశ్న అట్లైతే 76 ను (1) క్లాజులో ఎ. మొదలు ఇ. వరకు ప్రశ్న అన్ని గాని కొన్ని గాని కేసులే విచారించవలెనా? అలా అయినయెడల యే కేసులకెక్కింప? దయచేసి వదులరులు వారికి తెలిసివున్నంత వరకు వెల్లడింప (పార్టీకులు). (ఒకవిశేషం)

రాజోలుతాలూకా జాతీయోపసంఘము

ది 2-10-23 తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు రాజోలు తాలూకా కార్యగ్రామ సంఘము రాజోలులో శ్రీ మూర వాడేవు రామమూర్తిగారి అధ్యక్షతన కలసి సమావేశమయి యాక్రింది తీర్మానములు గావించబడినవి.

(1) ప్రస్తుతము రాజోలు తాలూకా ననుసరించి ఢిల్లీ అవసర కాంగ్రెసు సభాతీర్మానములను విశ్రులముగా ప్రజలకు భోధపరచి వాటిని యీమండలములో ఆచరణలోనికి తీసికొని వచ్చుటగాను, మండలమహాజన సభ అవసరమని యీసంఘము వారు అభిప్రాయపడుచు యీనెల 14 తేదీ ఆదివారము సదరు మండలమహాసభను రాజోలులో జరుపుటకును.

సదరు మహాసభను జయప్రదముగా జరిపించుటకు యీ తాలూకా కార్యగ్రామ సంఘ సభ్యులు ఆహ్వానసంఘముగా యేర్పడి, వారికి యితరసభ్యులును జేర్చుకొనుటకు అధికారము కల్పింపబడుటకును, ప్రతిఆహ్వానసంఘసభ్యుడును కనీసము ఆయనయూహయల సభ్యత్వపుచేందా నిమిత్తమున, సదరు మండల సమావేశమునకు కావలసిన యీర్మానములను తాత్కాలిక కార్యదర్శులుగా నుండుటకు అట్టియేర్మానములు చేయటంలో సదరు కార్యదర్శులు అన్ని అధికారములు కల్పింపబడుటకును తీర్మానించడ మయినది.

శ్రీమూర పొ. శ్రీ. వెం. సూర్యారావుగారు, మల్లాది రామమూర్తి శాస్త్రిగారు, తని కెల్ల రామకృష్ణారావుగారు, (కార్యదర్శి)

రత్నపురుష లేహ్యం

సుఖశ్యామలవలన, ఇతర కారణములవలన, కలిసి కుళ్ల వ్యవహార సోనాది బలముకలంగ తేయును ఈమూలికా మహిమ తెలిసియవారుండరు. విశేషించి యీయ సవరము లేదు. శే 1-3 రు 2-4-0 లు. సెకలేహ్యము- అన్ని సెకలోగములను అద్భుత ముగా కుదుర్చును. బుడ్డి 1-3 1-3-0. కేటలాగుఉచితము

పట్టాభిరామ వైద్యశాల 418 రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

పతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తొం బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మార్లు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, నువ్వుపొడి, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, క్షేమ, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోపులు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వృజాయుధమువలె పనిచేయును. తలకొలిది పీసాలు విశయ మగుచున్నవి. (8851)-8 200 మార్లలసేనా 1-3 రు 0-4-0; దడక సీసాలు రు. 2-8-0 వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0-6-0. పి.సి.పి. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశే. నెల్లూరుజిల్లా.

భక్తకవీర్

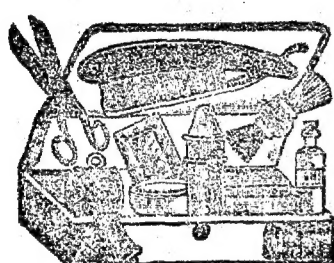
6 అంగుల నివసాటకరాజము. (గంధర్వ కొడారి సభ్యులారా) రావూరు. భక్తి స ప్రధానము. (వదర్ప కార్తము. మృదువధులైలి. మెరు 1-0-0 పాదుకా కట్టాభిషేకము రు 1-0-0 స్త్రీల వేడుక పెండ్లిపాటలు రు 0-8-0 మహిళా మనోరంజని (స్త్రీలపాటలు) 0-5-5 వేళ్ళా వృత్తం 0-1-6 తల్లికి మొగడు 0-1-0 కేటలాను ఉచితము. కలయకము: కె. కె. పట్నాయక్ అందు బ్రదర్లు, బుక్కు-సెల్లర్లు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

వెలువడినది! క్రొత్తనవల వెలువడినది!!

(మనోమోహన కిరణునిది బైబిల్ నవల) రహస్యములో కహస్యము తెలిసియుం దెలియని కలికి కలపులలో రహస్యము-వెనుకముం దెలుగని వింత పెండ్లిలో రహస్యము-జననీ బయనగు సంతానములో రహస్యము-పాపాన చార్యములో రహస్యము-అద్భుతహత్యలో రహస్యము-రహస్యగోపనములో రహస్యము-రహస్యశ్చేదనములో రహస్యము-భయపెట్టుటలో రహస్యము-బయలుపెట్టుటలో రహస్యము-మనసులో రహస్యము-మాటలో రహస్యము-ఇన్ని రహస్యములు చేరి యీ రహస్య విప్లవమైనది! ఇన్ని రహస్యములను భేదించినవాడే కీర్తికరుడు!! చిత్రపటోభితము. క్యాలిగ్రాఫింగు. 274. పుటలు ఐదు పోస్టేజీగా రు 1-8-0. చందాదారులకు పోస్టేజీ గాక రు 1-0-0 మాత్రమే. ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

Best Hollow Ground Razor 911

We are selling this well known Hollow Ground Razor, English make, in white and black handles durable blade at less than whole-sale price viz. at Rs. 6 with I brush, I stick shaving soap, I sharpening stone, I strop I scissor, I looking glass, I bottle oil, I water cup. V. S. WATCH Co. POST BOX No. 105, MADRAS.

దీపావళి వినోదము

అతివాక్ !! ఆశ్చర్యము !! ఇదివాడలో అమ్మ తీగకర మాటికి ఆపోయిక యంత గాలిలో నైనను నిలిచికారి, దానికంటె పదిరెట్లు యెక్కువ కాంతినిచ్చును. ధరలు:- 60 x బహులు బదిలీ అతల్లి 1 కి, రూ 1-14-0 లు కలయకాద సామ్మ పూరాగావని యార్దరుచేసినవో గర్భ-రిజప్తుచేసి పోక్తుభర్తలులేక పంపడును. వి. సి. గా సస్క మాపడదు. కర్రకుట నెప్పవలుధరలు. శ్రీ క్రీష్ణ వెన్ను, రాజమండ్రి.

బహుమానము

వైద్య విద్య ఆయుర్వేద శాస్త్రములను మూర్ఖతర్క అన్ని భాషలలో దొరుకును. కావైద్య నారాయణుడే శ్రేష్ఠుడే, (1918) 27, చివాటపాడు, బువరాజు.

నాభాసత్యాగ్రహము

అ. భా. కా. సంఘ కార్యదర్శిగారు దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్యగారిని సందర్శించుట

అ. భా. కా. సంఘ కార్యదర్శిగారు 'వందేమాతరం' పత్రిక ప్రతినిధి అ. భా. కా. కవిటీ కార్యదర్శి ఆంధ్రరత్న గోపాల కృష్ణయ్యగారిని అ. భా. కా. సంఘ కార్యదర్శిగారు సందర్శించిరి. కిమిలా గారి ప్రకటనలనుగూర్చియు, నాభాసత్యాగ్రహమును గూర్చియు, కాసన సభాప్రవేశమును గూర్చియు, ఆతని యుద్దేశ్యములను వెలిబుచ్చిరి. అందు కాసన సభాప్రవేశమును గూర్చి కార్యదర్శిగారు తెలిపియున్న యుద్దేశ్యములను 6 క లేది ప్రతికలో ప్రకటించి యు.టి.వి.

అ. భా. కా. సంఘ కార్యదర్శిగారు 'వందేమాతరం' పత్రిక ప్రతినిధి అ. భా. కా. కవిటీ కార్యదర్శి ఆంధ్రరత్న గోపాల కృష్ణయ్యగారిని సందర్శించిరి. కిమిలా గారి ప్రకటనలనుగూర్చియు, నాభాసత్యాగ్రహమును గూర్చియు, కాసన సభాప్రవేశమును గూర్చియు, ఆతని యుద్దేశ్యములను వెలిబుచ్చిరి. అందు కాసన సభాప్రవేశమును గూర్చి కార్యదర్శిగారు తెలిపియున్న యుద్దేశ్యములను 6 క లేది ప్రతికలో ప్రకటించి యు.టి.వి.

సత్యాగ్రహసంఘము

ప్రశ్న:- కిమిలాగారు సత్యాగ్రహసంఘము తరఫున ప్రకటించిన ప్రకటనల మీరు చూచిరా? ఉ:- మొదటి ప్రకటనను చూడలేదు. కాని, రెండవది చూచితిని. ప్ర:- దానిని గూర్చి మీ కేమైన చెప్పవలసివెళితో? ఉ:- కాసనోల్లంఘన స్థాపించుటకు ఏర్పరుతుడిన ను త్యాగ్రహ సంఘము కిర్రు యని ప్రకటించుచు వైసంఘముచే నామోదించుచు వనటుకు మించి నేనేమియు చెప్పటలేదు. ప్ర:- మాకు తెలిసిన సమాచారమును బట్టి యని సంఘ మువారిచే నామోదించబడలేదనికలంపెదము. ఉ:- అట్లయిన అది యాతనిస్వంత ప్రకటనలని భావించవలెను. ప్ర:- కాంగ్రెసు తీర్మానము యొక్క ఆవ్యాఖ్యానము నకు మీరు సమ్మతించెదరా? కిమిలాగారు సంఘము అ. భా. కా. సంఘములో నుండి ప్రత్యేకింపబడినదా? దానికి పూర్ణస్వాతంత్ర్యాధికారము గలదా? ఉ:- ఆతని వ్యాఖ్యానమును నేను పూర్తిగా పొది గాంచలేదు. తీర్మానము యొక్క భావము, విలసనతత్వములను మనము భారతదేశ పండుకున కాసనోల్లంఘనము గావించుటకు సిద్ధుడైయుండము. ప్రతిరాష్ట్రములందును జిల్లాలుందును, కాసనోల్లంఘన ప్రారంభమునకు కట్టుబాటులు గానించి, నేను నేర్పరచి అగ్నియుగలసి నిరంతరభాధికారము నెదుర్కొనెడి ఒక పెద్దసేనగా నేర్పాటు చేయవలెను. ఇటువంటి ప్రయత్నమే స్వరాజ్యమును త్వరలో స్థాపించుటకు కారణ భూతునగును. ఇట్టి సార్థకమగు కార్యారంభ ప్రయత్నము గావించు పథకుల నేర్పరచుటకై ఒకసంఘ మేర్పరచిరి, దానికి కిమిలాగారు కార్యదర్శిగావగుగా నియమించ బడినను, వారు కాసనోల్లంఘనము జరుపుటకు కొన్ని విధానము లెన్నిది కాకినాడ కాంగ్రెసులో దాఖలుచేసి, మహాసభలో లేక అ. భా. కా. సంఘమువారి కాటిని పంపిరించి యెప్పుడు యేదిధర్మాగా అమలుజరుపవలెనో నిర్ణయించెదను. ఈలోగా నిసంఘమువారు తమవద్దకు చేరిన వివిధకాన్ఫ్రెసులయొక్కయు, జిల్లాలయొక్కయు ఉద్దేశ్యములను విచారణచేసి తగినసలహాల నిచ్చుచుండుదు. ఈవిషయమున తీర్మానములను స్పష్టముగా చెప్పబడియున్నది. దేశపరిస్థితి తెలిసికొనుటకు భారతదేశ మంతటను సంఘారము చేయవలె నని సంఘమువారు కలంపిన అవశ్యమట్లు చేయవచ్చును. ఈ సంఘము నేర్పరచిన ధిత్తికాంగ్రెసు తీర్మానములను దేశము కాసనోల్లంఘనమున సిద్ధముగానున్నచరి తెల్లడిచేయుచున్నది. మరల నా సంఘితే తెలిసికొనుటకు పేరు సంఘము చేయుట అవసరమును, కృపా భవ్యమును, అయినను యీసంఘములకు అన్నిరాష్ట్రముల కనుకూలమైన కాసనోల్లంఘనకర్తలతో కనుగొన నుద్దేశ్యము యిది అవసరముగా కన్పట్టును. కాని కాసనోల్లంఘన ప్రారంభమునకు పీఠు సభకు లగ్నమై వారుగ కర్పించి ప్రానియించిన కిదపనే నై కార్యమునకు గంధంకలెను. సంఘ మొకచోట సమావేశమై చేయవలసిన కార్యక్రమమును, కాంగ్రెసు తీర్మాన నియమముల ననుసరించి, యేర్పాటు చేసికొనుట, యీసంఘముయొక్క ప్రథమ కర్తవ్యము.

నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుట, (బ్రిటిషువర్త బహిష్కరణము, తిలవ స్వరాజ్యవిధి కనూను చేయుట మొదల గునవి సత్కర్మముల జేయవలసిన పనులకి కిమిలాగారు నుడిచిరి. ఇట్లు చెప్పటలూ దేశ మంతటయు చేయవలసిన పనులని వారకు నూచించెను గాని, ఆతని సంఘము ప్రత్యేకింపబడినదనియు చెప్పెను గాదు.

ప్ర:- ఈసంఘముచేయు తీర్మానము నాభాసత్యాగ్రహమునకు మూలభూతమే యున్నది" అని చెప్పబడిన కాసనోల్లంఘన ప్రారంభించుటకు అట్లు యొసంగెడి యాధికార మీసంఘమునకు గలదా? లేక అ. భా. కా. సంఘమునకు గలదా? ఉ:- సందియము గలది గుఱున్నది. దీనిగూర్చి భవమాతరత జేంద సవరములేదు. ఈ సంఘము, లేక, కాంగ్రెసు తీర్మానము వలన యేర్పడిన యితరసంఘ మేదయునుగూడ అ. భా. కా. సంఘమునకు పూర్వముగా లోబడియుండును. వాటికి పూర్వస్వార్థత్యాగ్రహ కార ముండదు. అట్టి స్వాతంత్ర్యము ఒకగిట్టు తీర్మానమునందు పేర్కొనబడిన వో నుండును. ఇట్లుది కాసనోల్లంఘనము. కాంగ్రెసు మహాసభ గాని, అ. భా. కా. సంఘముగాని యనుమతించునది యేసంఘము, దేశమును యెట్టికార్యచరణమునందు, ప్రవేశపెట్టవలెను. తీర్మానము లందుగల. కాసనోల్లంఘన మి కాసనోల్లంఘన కలిగియుండును. అందుక "ప్రభుత్వము నెదుర్కొనుటకు తగిన కార్యమును నెట్లు చే సంపాదించుటకై యాదిపర సంఘము నేర్పాటుజేయవలెను," అని యున్నది, ఇందులో, సంఘము తాను నిర్ణయించిన కార్యమును అ. భా. కా. సంఘము జోక్యములేదు. దేశస్వతంత్ర్యం తెలివి అచరించవచ్చునెడి అర్థములేదు. కిమిలాగారు సంఘము వారి యేర్పాటులను కాకినాడ కాంగ్రెసు యేర్పాటులతో అ. భా. కా. సంఘముయొనసో బెట్టి కాకియే త్వప్రకటన జడయవలెను. తానుచేసిన యేర్పాటులను దాఖలుచేసినతోడనే నూనాదేశము లాసంగి చేపకార్యము నిర్ణయించబడినకప్పు యీసంఘము అంగటితో నంతరించును. కిదసంఘము నాభాసత్యాగ్రహము పూర్తిగా నెదుర్కొనియు నని కిమిలాగారు చెబుటలలో, కాసనోల్లంఘనకు నాభాసత్యాగ్రహము తగిన కారణమగునో కాదో కిదసంఘము నిర్ణయించునది భావించియుండును.

ప్ర:- కానియాలడు (కిమిలాగారు) విచ్చిభటుల దర భానులను గైకొనుచు, దేశములందరిని కాంకినేనలలో చేరమని గోరుచు, అభిలభిత కాసనోల్లంఘన కార్యమునకు అన్యరసరు ప్రధానస్థానముకొని యేర్పాటుజేయును. అతడు కిదేమయముప్రార్థకార్యం శ్రమముగల్గు భావించుచున్నాడనిదలన నూచించుటలేదా? ఉ:- ఆతని యిది కారణముగూర్చి యూరి చేయవలం చిన నాకుసంబంధములేదు. కాంగ్రెసు ఒకపనికి ప్రత్యేకించి నియమించిన సంఘమునకు కార్యదర్శిగావగుగా నుండి యతడు నియమితాధికారమునకు మించి ప్రవర్తించిన, యీసంఘమే మరల నాకనిని బాటిదెచ్చును. దేశములను కాంతివైశ్యమున జేర్చుచుం దిన యిది పంజాబు కెప్టిన్ సంఘముకరి యామరని దేశనిచే యుండును. ఏమయిన నెప్పుడో పంజాబు కెప్టిన్ సంఘము వాడను, ఆతడును సరిజాతుకొనవలసిన విషయము, ఆమృత గరు ప్రజలను ప్రోత్సహించుటకుగాను ఆతడు అన్యరసమును గూర్చి యట్లు నుడివియుండును. అభిలభిత కాసనోల్లంఘనకు ఆన్యరసము ప్రధానస్థానముగా గావించుట యొక్కమని కిమిలాగారిసంఘము అ. భా. కా. సంఘమునకు సలహా చేయవచ్చును.

నాభాసత్యాగ్రహము

ప్ర:- కిమిలాగారి ప్రకటనలనుగూర్చి మీయూద్దేశ్యముల తెలిసికొనవలసినవ నాభాసత్యాగ్రహమున మీరేమి దలంచెదరా? తెలిసి కొనగలెదను.

ఉ:- నాభాసత్యాగ్రహమున కాంగ్రెసు తనయుద్దేశ్యమును తెల్లడిచేసి, బహుశః అప్పుడే రాజుల సంగతిను చెట్టునునకు చెవియొగ్గియు తోచెడిది. బహుశః యానట్లుయొగ్గియులేక సంబంధించియుండును. కాంగ్రెసుకు దానిని సంబంధము లేక యుండును. ఈవిషయము కాసనోల్లంఘనసంఘమువారి నిచారణకు వదిలేసి వాడు నాభాసత్యాగ్రహము కాసనోల్లంఘనకు తగిన పని తీర్చుచున్నచేమో జూచెదను. సమగ్రలాలు నేమనగారి ఆరెన్లు విరోధభావమును నూచించుచున్నది. అకాశిభాతలను వివరింపు, వానిలో వికలదానికంటె నాభాసత్యాగ్రహము జనభార లాటునాకంటె నీ ప్రభుత్వములలో అదవిలో వికలమండెట్టి ముప్పురావంద ప్రభుత్వమువారు కాదునో నెదరి నేకాశించెదను. స్వదేశసంస్థానములను సమర్థింపునూడ కాంగ్రెసు విచారించుట యాత్యవసరము, దేశమునస్థానముల విషయములలో తీర్మానము కలుగుజేసుకొనుట కాంగ్రెసుకు వాస్తవ్యమగుదముగాను. వాటివిషయముల వాదించుటకు కెట్టి విధానము వనవలసినవిషయమనో కాంగ్రెసు అన్యరసమునం చుకొనుచుండు భావము మున్ను. ఈప్రశ్న కాకినాడ కాంగ్రెసు లో పూర్తిగా విచారించబడును.

ఉత్తర అనంతపురపు పొడల సభ

7వ తేదీని జరుగుట

ఓంగుటూరి ప్రకాశంవంతులు గారి అధ్యక్షోపన్యాసము.

అయ్యలారా? సోదరసోదరీ ప్రతినిధులారా?

ఈసభకు నన్ను అగ్రాసనాధిపతిగా ఎన్నుకొనినందుకు మీ కనేమందనములు:

ప్రస్తుత పరిస్థితులు

జేతనులలోని ప్రస్తుత పరిస్థితులు మిగిలినవలె తెలిసియున్నాము. దీనిలో ప్రత్యేక కార్యము అయినప్పటినుండి కాంగ్రెసులోని టూల్స్ డిప్లొమెట్ పరస్మే సుకస్మర్తలు వివాదాలు పోయినవి. దేశములో కాలము కలిగింది. కనకకాంతము నెయ్యిదికలిగింది. వి. వల్లము కుదిరింది అని సంకోచించుచుంటే, ప్రభుత్వమువారున్న వారినివాదమున్న, సహాయ నిరాకరణద్యమము కంటే అయినదని, ఇదివరకు సహాయ నిరాకరణ వారు లనేవారందరూ ప్రభుత్వముగా సహాయవాదులగుదురనిన్నీ; గంధపుద్యమము యొక్క అందము, మామూలీపోవునన్ని మరొకవన స్నేహితులను అభిప్రాయములు వదలుచున్నారు. అసహాయవాదులలో కొందరు సహాయవాదులు కావచ్చును; కవులలోకి ఇవ్వము వచ్చినవారు పోవచ్చునని కాంగ్రెసు, తీర్మానము చేయుటచేత కానన సభాసభాగ్నరముయొక్క పూర్వపురూపు మారవచ్చును. ఆలాగు మారిన మాటకూడ సత్యము. వధిమూరికప్పుడు ఇట్టిమాటలు జరుగుట విభావకము. కాని కొందరు సహాయ నిరాకరణవాదులు, పొరపాటున వ్యవహారము చేరినారు. వేసికొనుట అనుభవించలేమని చెప్పి తమవలె కొరవడము ఉద్యమము మహోన్నతికి యొక్క పుష్కలముగా మూలము పెట్టింది. దేశములో కాదన్నప్పుడు వచ్చుమెట్లు ఉద్యమములకు వదులుకొన్న వారి సంకల్పముగలదు. వాటిపోవుతోనే ఇక మేము తాముని చెప్పి ఎప్పుడో తిరుగు వారివారి ప్రయోగములలో చేయుచుండలేదా? చేయుటకు ప్రయత్నము చేసి పరాభవములను పొందియుండితేదా? అంతమాత్రము చేతనే ఉద్యమము సరిగిసినదా? ఇప్పుడు మాత్రము అటువంటి వారు కొందరు వుండవచ్చునేమి ననకారణము చేత ఉద్యమము నకు భంగము కలుగుననితలచుట సరికాదు. ఇప్పుడు కవులలోకి వెళ్లడమని పట్టుపట్టిన సోదరులలో అనేకమంది చాల ఎక్కువ త్యాగముచేసి కారాగృహములకు పోయి దేశాన్ని చేసినవారున్నారు. అటువంటివారు తాము కవులలోకి వెళ్లి సహాయ నిరాకరణము సజావుమని చెప్పిన మాట మీద ధిల్లీ ప్రత్యేక కార్యములో రాజీనామా తీర్మానము జరిగింది. ఆ తీర్మానము ప్రకారము మనము అవలంబించుటకు భయముకాని వారు ఏమి చేయుదురో అనే గంభీరమునున్నా వుండుకొని ఆత్మేమిందు చేసిన యెడల రాజీ భంగము చేసినవారము అవుదుము గాని ఉద్యమమునకు తోడ్పడిన వారము కాము. స్వరాజ్యపార్టీ వారు బొంబాయి, నాగపూరు రాజీనామాలున్న, ధిల్లీ కార్యములను పూర్వము తాము కవులలోకి వెళ్లి అటంకము కలుగజేసి సహాయనిరాకరణోద్యమమును బలపరుచుతాముగాని, ప్రభుత్వము వారికి సహాయముచేయమని చెప్పుచు వాడుగారు నెహరుగార్లు ఒక ప్రమాణమును కూడ చేస్తేనే గాని వారిపార్టీలో మొదలుగా వుండగూడదని ప్రయత్నము చేసియుండిరి. దీని కార్యములో కూడ కాంగ్రెసువాదుల కమిటీ యొక్కచి తనపార్టీవారికి ఏలాగు నడుచుకొనునో ఆలాగు నడుచుకొనునది. కాని అట్టివిబంధనలు, వధిమూరికప్పుడు ఏమిచేయడమే, మత సంబంధమై నట్టి గాని శత ఇతర అంతరాయముల విరుద్ధము తోచుటగూడ అక్షేపములే లేనివారు కానన సభలకు అభ్యర్థముగా నుండవచ్చుననియు, వోట్ల నిష్పన్నమనయు అట్టి వారి ప్రతిష్ఠమునకు ఎట్టి అటంకమును కలుగజేయగూడదనియు, దీని ప్రత్యేక కార్యము తీర్మానము చేసియున్నది. అనగా కవులలోకి వెళ్లి సహాయనిరాకరణవాదులకు వారిమాట యొక్క గౌరవము మీదను, సమ్యక్తము మీదను వెళ్లవచ్చునని అభిప్రాయము ఇవ్వబడింది. అట్టివారు వారిమాట గౌరవము నిలుపుట నేదిలేదని తెలుసుకొనబడుచు వారికి కార్యము తీర్మానము ప్రకారం పూర్తిగా అవకాశము మనము ఇవ్వవలెను. కాని ఎందుగానైతేనోని ఆక్షేపములేయెను వారిని నిరత్యాసాకరణ యెడల

కార్యము తీర్మానమును మనము కృతరీతిగా :దశవ వారము గాని వేటికంటేకాదు. మరయు వారు కవులలోకి అవలంబించు అయిన యెడల :దశవ వారము చేసివామనె నిందపాలగుదుము కాబట్టి :పుకాసిలోకి వెళ్లి బయటవుండి కార్యము పనిచేసేవారు బహుశా :రూకతో నుండవలయును. అంతయుగాక రాజీనామా కార్యము తీర్మానముకు భంగము లేకుండ వారికి సహాయము చేయుటకు అభ్యంతరము లేనివారు సహాయము చేయుట మంచిది.

మార్పు చేయవచ్చునా?

మార్పు చేయవచ్చునా? చేసినంతమాత్రముచేత ఉద్యమము సరిగిసినదా? గంధిమహాత్ముడు ఇట్టిమాట చేసియుండునా? గంధిమహాత్ముడు జైలు నుంచి బయటకు వచ్చు వరకు వారు కూడు సంకల్పముల క్రిందట నిర్బంధించిన పద్ధతికి అవలంబించవలయునా? ఈ ప్రశ్నలు కొందరు స్నేహితుల మున్నులో ఎక్కువ అందోళనము కలుగజేసియున్నది. నాకు తోచినట్లును నీటికి అన్నిటికీ మత్తపరిగా జవాబు చెప్పెదను. గంధిమహాత్ముడు ప్రారంభించిన యాశీర్వాదముయొక్క తీర్మానము మాటలయందుగాని తీర్మానములయొక్క ప్రాప్త్యూపమందుగాని లేదు. కార్యము తీర్మానములలో చెప్పబడిన ప్రకారము, ఆత్మకీర్తి వృద్ధిచేసి, ఎట్టి త్యాగమునైనను చేసి ఆత్మగౌరవమును, దేశగౌరవమును ముప్పియొక్క స్వతంత్రమును జేత్యంత్రమును నమమాన్యముచేసి కించించి నది. సహాయ నిరాకరణోద్యమము ప్రజలు త్యాగముచేసి అట్టికీర్తి ప్రస్ఫుల్ల జేకే ప్రయత్నముచేసినాడే, ఒకసారి వృద్ధిచేసిన కీర్తిని నలుపుకుటకు కీర్తిలవాదు అయినయెడల అసలు మూలములములకు భంగములేకుండా కాలానుకూలముగా ఎన్నిమార్పులైనను చేయవచ్చును. దేశపరిస్థితులనుబట్టి తగినమార్పులను చేసియుద్యమమును సదిశేక్షిత్వో కండ్లుమాసికొని గుడ్డివారివలె నడిచే యెడల మనకంటే మార్పులు ప్రపంచములో నుండరు. ఆలాగు నడచుకొనుట కల్ల గంధిగారి గాని ఉద్యమమునకు గాని మనము గౌరవము చూపినవారము కాము. సంకల్పసందర్భములను బట్టి స్వబుద్ధిని యోగించి కేకకీర్తిని కూడ సరిగ్గా జేయుటకు యాపుద్యమము సాగించబడి యుండలేదు. బాడ్డోలి తీర్మానముచేసి ఉపకాశనోల్లంఘనమును తాత్కాలికముగా అపినందుకు గంధిగారిని అనేకమంది నిందించిలే గంధిగారు దానికి ప్రత్యుత్తరముగా యంగ్లండ్ దియూ ప్రతిలో (వాసిన సంకల్ప) మీరు జ్ఞాపకముండవచ్చును. ఏమి (వాసినా రంటే ఒకసారి తాము ఇర మైకులతోటి యాధ్యమిలో నున్నప్పుడు కేత్యంయ్యము అతాతగా వారిని తాకినప్పుడు, తమ సేనాధిపతి అచ్చట దగ్గరవుండే భాగ్యపుగా దెలచాటున రెతియ వారినుండిని వాగవలసిందని ఉత్తరవేసివట్టున్న, తాము ఆ ప్రకారముచేసి అప్పటికి తప్పించుకుంటిమనియు అదేవిధముగా వారివారి సాత్యము జరుగుటచేత కొంతకాలము ఆనని బాడ్డోలి తీర్మానము చేసిరి నని చెప్పిరి.

వేటియు గంధిగారుచేసిన యా బాడ్డోలి తీర్మానము సరి అవునా కాదా అనేవరకు అఖిల భారత కార్యము కమిటీవారు ధిల్లీలో విచారణ చేసినప్పుడు కమిటీవారు చాలా చర్చ జరిగిన తర్వాత బాడ్డోలి తీర్మానమును భావతరములకు సంబంధిత తీర్మానము (వాస్తవము)గా దాదాపు అక సారిగా కిలాఫత్ కమిటీలోనుంచి వచ్చి కార్యము కమిటీలో మీరు బాడ్డోలి తీర్మానమును భావతరములనుబట్టి నాకు తెలిసినది. ఆలాగు చేసేయెడల కిలాఫత్ కమిటీవారు కార్యమువారిలో వికమత్యముగా నడచురని చెప్పిరి. రితులం గంధిగారు, ఆలాగేనే నేను చెప్పినదంతయు తీసివేసినాను. కాన నోల్లంఘనము మియ్యము కచ్చివట్టు తీర్మానముచేసి నకుండుచున్నది చెప్పి, సంకల్పవాసిన తీర్మానమును రద్దుచేసిరి. ఆత్మగౌరవము బాడ్డోలి తీర్మానమును సవరణచేసిరి. మరయు బాడ్డోలి తీర్మానమును గురించి యింకా లోవుండేనాకుము గంధిగారిని ఆత్మేమిచివచ్చుడు గంధిగారు యావాడులందరు బయటలో వుండుటచేత జేత్యంలో ప్రస్తుతిము జరిగే సంకల్పము వారికి తెలియవు. అందుచేత వారి అభి

ప్రాయము నేను అంగీకరించుటకు వీలులేదని చెప్పిరి. దీనికి దృఢాంతముగా వక్షింపబడినా తాను జైలులో యుండి తమ అభిప్రాయమును బయట పని చేసే నాయకులకు తెలిపితే వారు భయట జేకనీబిబట్టి గంధిగారి అభిప్రాయము సరియైనది కాదని నిరాకరించి వారికి తోచిన ప్రకారము నడిపి రనియు, తాము జయిలలోనుంచి బయటకు వచ్చినతరువాత విచారింపి మానై జయిలలోనుంచి తాము వంపిన అభిప్రాయము తప్పనియు, బయట నాయకులు చేసింది సరియైనదియు తాము కనిపెట్టితిమని చెప్పిరి.

దేశపరిస్థితులు మారి ఉద్యమపార్టీలకున్న రాజీనామా అవకాశము యుండుటచేతనే బొంబాయి రాజీనామా, నాగపూరు రాజీనామాచివరకు ధిల్లీ ప్రత్యేక కార్యము రాజీనామాలు జరిగినవి.

గంధిగారు చెప్పిన ప్రకారము నడచుకొనక పోవుటచేత, కార్యములో వివాదము వచ్చి హిందువునామూదీయ వికమత్యముకు ఉత్తర హిందూస్థానములో పూర్తిగా భంగము కలిగినసంకల్ప అందరికి తెలిసినది. గంధిగారిని గురించి వైస్రొయె దృష్ట్యంతరములనుబట్టి గంధిగారు బయటవుండిన యెడల ఏమిచేసియుండురో మీరే గ్రహించవచ్చును. వారుబయటవుంటే జరిగే సంకల్పము జరిగక నాయకుడు ఎవరువున్నను సాధారణముగా జరిగని అందరు విప్పుకొనినది కాని గాంధిగారికి కుడిచేయ్యిగా యున్న మనమున్నచాలి, గాంధిగారు వుంటే ఏమిచేయుదురో అడవని ధిల్లీ లో చేసి దేశమునందు కాంటిని గలుగజేసినారు. రాజీనామా అన్ని పార్టీలవారికి అనుకూలముగా యుండేట్లుగా జరిపినారు.

కాశనోల్లంఘనము విషయమై తీవ్రముగా యుండేవారు కూడ నెప్పుడొకరిద జేకనీతి గ్రహించినారు. దాదాపు కిలించారు చేసిన 2-వ ప్రభుత్వ కార్యము నెండునే కాశనోల్లంఘనము పెట్టడలచేతని స్పష్టపరచినారు. యిరవాడ జైలు తాళం చెవి గంధిగారు బాడ్డోలిలో తీర్మానముచేసిన నిర్ణయ కార్యక్రమములో యున్నది మహమ్మదాలిగారు కార్యమునందు వికట కనిపెట్టినారు. అట్టి నిర్ణయకార్యక్రమమును దేశ మంతటను దీక్షతో జరిపించుడల గాంధిగారు తీర్మానములో బయటకు వచ్చెదను. గంధిగారు చెప్పినట్లు స్వరాజ్యస్థాప. కూడ త్వరలోనే అవును. కాబట్టి ఇప్పుడు మనక రత్నము నిర్మాణ కార్యక్రమమే గాని మరెవరీకాదు. దీనిని చేయునప్పుడు గర్వ మెండువారు వెట్టె నిష్పంధములకు మనము సంసిద్ధులమై యుండవలెను.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

కలకత్తా ఆక్టోబరు 2-నిన్న జరిగిన కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సభలో నెలకు వెయ్యిరూపాయలకే మిచ్చి వాక్కుగతే క్రెనాడ్ గారు వర్దింజ మాధమాటిస్సు ప్రాఫెసరుగ నియమించిరి. ఇతర బాధ్యకములు ముముబాదియే జరిగెను. (ఆ.ప్రె.)

పుస్తక నిషేధము

సిమ్లా ఆక్టోబరు 6-చంద్రశాసూరు ప్రబంధక ప్రచురణలయమునందు రామేశ్వరచే గారితే ప్రకటింపబడి అచట సాధనము ప్రచురణయిన అన్న త్రివచన 'సెనాల్' అను పుస్తకమును బ్రిటిషు భారతదేశములోనికి రాకుండ నిషేధించుచు ప్రకటనము గావించబడినది. (ఆ.ప్రె.)

శ్రీమదాంధ్ర బహుద్రపురాణము

సంసిద్ధము మూల్యము రు. 5-0-0 లు
శ్రీమదాంధ్ర ప్రమామయము
 అచ్చులో నున్న.
 హోలకృష్ణమహాస్వీయము. పొందవచ్చురాజములో నొక భాగము. ఇందు మధుర మీనాక్షి సోమసుందరేశ్వరు లీలలు తెల్పుచియుకటి విచిత్రములుగ వర్ణింపబడి యున్నది.
 వద్యములు మూడుశేలము రు. 0-12-0 అణాలు.
 ఆంధ్రులలోపాఖ్యానము. ఇందు లలితభండారుని సంపుట మొదలగు కథ లనేకము లున్నవి.
 చుంది తెలుసు రు. 1-8-0.
 విచిత్ర పాదు కావ్యభాగ్యము. సులక్షణ శాటకము. రు. 0-12-0 అణాలు.
 పాండవాష్టానవాసము క్రయము 0-12-0 లు.
 దసముంది శ్రీమద్రామాయము.
 తెలుగుపండితుడు, హైదరాబాద్, కడప.

ఉలేమాల ఫటావా

మాలానా మహమ్మదాల్ గారు

జమయతులైహా సభలో కాననభా ప్రకటనకు గూర్చి జరిగిన చర్చకు వివరములు మాలానా అబ్దుల్ కలాం అబదుగారిదిగరకు వివరములు వ్రాసినందున మాలానాను మా మృదాలిగారు భావాలనుండి యీ కేసు కేసు నిలువలెనని తీర్పును పంపిరి.

"మాలానా అబదుగారి పట్టణమునకు జరిగిన అబ్దుల్ గూనిముట్లకాళిము కలిగినందున నే సీ ప్రకటనమును తేలికగా వచ్చింది. నేనువారును జమయతులైహా సభ్యుడనుగా చేరకున్నాను కాల్వార్యులచేతను నాకు ప్రత్యేకముగా నావ్యవహార పంపిరి. ఢిల్లీలో జరిగిన సంఘభేదకు నేను వెళ్లుచుండగా కాళిగారలో దీక్షించుటలో జరుగనన్న జమయతు మహాసభకు అభ్యుత్సాహముగా పాల్గొనబడిన మాలానా నాన్నను అనామది సాహెబుగారు కాననభాకు వెళ్లినందున నోకరితీర్పునమును నాకు చూపించెను. దానిని తానాసభలో నుపపాదించెదనను. భావనసరిగా నున్నదా యని నన్ను దిగెను.

అభావ మాత్రముకే గాని సామాన్య జనులకు భావభేదదని తలచి నేను దానిని గమనించితిని. నేను గమనించిన దానిలో నాయన మరలకొంత మార్చి సభాభ్యుత్సాహము మాత్రము కిఫయతులైహా సాహెబుగారి కిచ్చెను. అతీర్పునము నాసభలో నుపపాదించుటకు కనుమరింపవచ్చునా మదిచా అనువిషయమును తలచుకొనియుటకు నైతమపుడభ్యుత్సాహ దంగీరింపలేదు. చర్చ నియంత్రముల పట్టికలో లేదనుకారమున నిట్టియభ్యుత్సాహమును గూడ తిరస్కరించుట నాకు సరిగా కనడలేదు. దొరతనము వారి కట్టిపరచాయమును చేయకూడదు. యభ్యుత్సాహ కాననభాకు వెళ్లినందున నాన్నను అనామదిగారు వ్రాసినదాని నే నేమియును మార్చలేదు. కాననభ్యుత్సాహ సుప్రార్థనాగీకారముతో నే పరిపాలనముచేయుచున్నామని దొరతనమువారు ప్రపంచ నానులను మోసపుచ్చుటకు పనిలేకందజేయుటకును, సర్టిఫికేటులవలన పరిపాలనమును సాగించుటకు తప్ప వారి కిది తమకు అవకాశము లేకుండ చేయుటకును కాననభాకు అనుచోయవలయు సంఖ్య మెచ్చుగా నుండునట్లు చేయుటకే ఎన్నికలకు అభ్యర్థులుగా నిలిచినచో అప్పటికిని కాననభాకుకే కను మోసకరమేయగును. ఏలనగా మొట్టమొదట దొరతనమునకు విధేయత గడుగునని గభ్యుత్సాహ ప్రమాణము చేయవలసి యున్నది. దొరతనమువారు మహమ్మదీయుల మదిని మములను గొరించుటలేదని కరాచీ తీర్పులనునే స్పష్టముగా చూపిరి నేను స్వరాజ్యపక్షమువారి భావములను తెలుపుచుచేయుటకు నైతికంగా వ్రాసి దానిని ముసేను అనామదిగారు పూర్తి చేయునట్లు పదిలిచేసిరి. కాననభాకు వెళ్లుట మోసకరము. మహమ్మదీయులు ప్రమాణము చేయుటలో అప్రమాణమునకు తమ కనుకూలముగ రీతిని వ్యాఖ్యానము చేయకూడదు. ప్రమాణములకు వ్యాఖ్యానము చేయుటలో అప్రమాణమును చేయువాని ఉద్దేశము ప్రధానముకాదు. చేయుచువాని ఉద్దేశమే ప్రధానమగునని మహమ్మదీయుభర్తృకాత్త్రము విధించుచున్నది గాని మహమ్మదీయు భర్తృకాత్త్రము ప్రకారము కాననభాకు వెళ్లుటకు పనిలేదు. అని ముసేను అనామదిగా రా తీర్పునమును పూర్తిచేసిరి.

నేను ఆవసర కాంగ్రెసు తీర్పునమునకు ప్రతిపాదనగా పనిచేయుచున్నాననియు కాననభాకు ఎన్నికలను వివాదమునకు తలసిని ప్రచారము చేయ నుద్దేశించితినియు స్వరాజ్యపక్షము వారు నాపై నింద మోపుచున్నారని మరలకొంతసేపటికి నాకు తెలిసినది. నేనందులకు కిని నేను చేసిన పనిసరియనును పూర్తిగా వివరించితిని. నేను చేసిన దంతయు నిరాశ్చర్యకరముగా నున్నదని అనుగాదు నుడ నంగీరించిరి. స్వరాజ్య పక్షము వారి కను మానము లభికము గనుండుట ను గ్రహించి జమయతు సభలోనే నేను మరలయెట్టితోకటమును కలిగించుకొనలేదు. మాజీ అబ్దుల్ గూని, అబ్దుల్ కలాం అబదుగారిద్దరును జమయతుసభలో కలుగజేసికొనిరి.

జమయతుసభలో రోక ఉపసంఘము నేర్పరచిరి. ఆ ఉపసంఘమువారి నిరేదక యంత్రము రానందున ఈ తీర్పున మింకను పరిష్కారము కాలేదు. ఈలోగా కాననభాకు వెళ్లినలచిన మహమ్మదీయులు అనగా లాహోరులో మరల బారిష్టరు పనిని ప్రారంభించిన డాక్టరు మహమ్మదు అలంగారు మున్నగువారు జమయతు సభవారు కాననభాకు కంగీరింపరని యే తోచుచున్నదని వ్రాసినదంగిరి.

గాంధీమహాత్ముని వర్ధంతి

పార్వతీపురము

పార్వతీపురమున మహాత్ముని వర్ధంతి ఉత్సవము జరిగినది. ఈ రోజున అభిషేకమును జరిగింది. అచట వేంకటేశ్వరగారి అభ్యుత్సాహకేంద్ర బహిరంగభాగము జరిగింది. (తంతివార్త)

లాలా లజపతి రాయగారు

మొగల ఉప్పుము తగిలినది

లాలాజీ వారమరోజులు ఖులాసాగా నుండెను గాని మరల 4 వ తేదీని ఉప్పుము 100 డిగ్రీలకు పెంచెను. గాన 5 వ తేదీనము ఉత్తరమును నిలుపబడెను. (టిబ్బూన)

కోటిమందికన్యలగోల

వరణియమునకు భర్తలు లేరు

ఒక్కొక్క పురుషుడు యిద్దరు స్త్రీలను పెండ్లి యాడవలెను

దొరతనమువారి చట్టము

విశాఖ జిల్లాలో జరుగు యభ్యుత్సాహమును చాలమంది చనిపోవుటచే అనివారిత లగు అడవాండ్రు సఖ్యుల భిక్షముగా నున్నది. అందులకు పెండ్లిచేసికొనుటకు పురుషులు దొరక కోటిమంది స్త్రీలు పెండ్లి తలపడుచున్నారు. ఇంతకుండు పెండ్లి తలపడుచున్నచో ఎట్టి ఉడదము కలుగునో యని ధీమంతులు భయపడుచున్నారు. (కొత్త సాధనములు నాలొందుచున్నాడు. ఇంతవరకును అభివృద్ధి అక పురుషుడు ఒక స్త్రీని మాత్రమే పెండ్లియాడి ఏకపత్నితనమును పూని యుండవలె నను కఠిన నియమము గలదు. ఇప్పుడు దానిని రద్దుచేసి ఏకవరమందిభార్యల నొక్కొక్కడు పెండ్లి యాడుటకు ఏర్పాటుచేయవలె నని జర్మనీ మున్నగు కొన్ని దేశములలో రిఫర్మానులకు చున్నారు. ఇక స్థానిక రాజ్యాంగసభ పార్లమెంటులో ఒక్కొక్క పురుషుడు యిద్దరు భార్యలను వివాహము చేసికొనవలెను. అట్లు చేసికొనుట కంగీరింపవారిని కఠినతనము." అను తీర్పునమువారి దింపబడెను. దీనివలన పెండ్లిలేని స్త్రీలసంఖ్య చాల తగ్గవచ్చును. కలకత్తా బొంబాయిమున్నగు నగరములలో పురుషులసంఖ్య మెచ్చుగాను స్త్రీల సంఖ్య తక్కువగాను నున్నది. పరిశీలించుచు ఉత్తరములకు రిలీఫు ముది స్త్రీలు మాత్రమేగలరు. ఇందు ల నేను చేయదలచిన ఒక కటక అనుచున్నది.

గోదావరి మండలసభ

16 వ సమావేశము

ఈ నెల 21 వ తేదీని రాజ్ కోట్లో జరుగును

ఈ నెల 21 వ తేదీ, ఆదివారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు రాజ్ కోట్లో దేశభక్త శ్రీ గోదా వెంకటాద్రియంతులగారి అభ్యుత్సాహకేంద్ర గోదావరిమండలసభ జరుగును. 21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు మండలకాంగ్రెసుభూమివారే విషయార్జనసంఘముగా ఏర్పడి కభ జరిగెనది. మండలసంఘభ్యుత్సాహకము ప్రతినిధులే యునుదరుగాను మాభ్యుత్సాహ సీసభకు రాగోరెను. ఇతరతీర్పునమును 17 వ తేదీలోగా కార్యదర్శి క్రమించును. ప్రతిగారుసంఘమును ప్రతినిధులను ఎన్నుకొని 18 వ తేదీలోగా రాజ్ కోట్లో సభాసంఘకార్యదర్శికి తెలిపవలెను. తేలికపడిగా నీ సభకు వచ్చెదరుగాన ఎల్లవారును మాభ్యుత్సాహగా రాగోరెనని గోదావరిమండల సంఘభ్యుత్సాహ శ్రీయంతయును సాంబమూర్తిగారు తంతివార్త నంపిరి.

అడవలన మాలానామన్నను అనామది సాహెబుగారి తీర్పునమును నేనుపూర్తిగా ప్రకటించితిని. 1920 లో ఢిల్లీలోను నీమట్టు గయలోను చేయబడిన తీర్పునములం దెట్టియార్జన కలుగలేదుగాని కాననభాకు వెళ్లిన మహమ్మదీయుల కట్టి నిర్బంధమును లేదు. ఇంతవరకును జమయతుసభ వారు నుతినియ్యలేదు. అట్టిచోతకు ఆరురకములట్టి అసభవారను మునిచ్చి రని ఎక్కువకు తేలియోను మోపించుకూడదు. ఈ విషయమును స్పష్టముగా మహమ్మదీయుడ నగునాకు మాభ్యుత్సాహకము నేనుతలచెదను. తిక్కినవారు తమయిష్టముసారము వ్యాఖ్యానముచేయుట కట్టి అభ్యంతరములేదు. అని మహమ్మదాలిగారు తంతివార్త నంపిరి.

చెన్న పురి

అయ్యుర్యేద ప్రచారిణి సభ,

41, హానినోడ్డు, పుదుచ్చేరు, మద్రాసు

దొరతనమువారిచే యేర్పాటు చేయబడిన కమిటీవారి ప్రియ బహుధు దొరతనమువారి ఫిల్టరేషన్ నెలలోనే చేరవలెను అనగా 6 లేక 7 మాసములనుండి వారియెద్దనున్న ఆ విషయమై పని చేయియను జరిగియుండలేదను విషయము ప్రజల దరికిని తెలిసి యేయున్నది. సామ్రాజ్య, రాజధాని కాననభాకులలో జరిగిన వైద్యమునకు తగు ప్రోత్సాహము నొసగవలెనను తీర్పునము అమోదింపబడి నుచును రి సంగరము లెనను యంతరమును అవి మాయమై యేలాటి ఏర్పాటును చేయవలెనని, నిలిపివెట్టుటకు మామూలుకట్టి ప్రకారము ఈ కమిటీగూడ దొరతనమువారికి సహాయకమేయినది. సర్కారువారు తమ ప్రేమలేని విషయములలో నిలువ కపిటిలను ఏర్పాటుచేయుటవారికి మామూలు కట్టమే. అయ్యుర్యేద విషయమునందు వారి తంతివార్త వారు గాఫరించెను.

ఎంతకాలము దినక వి. ఎమ్. ఎస్. వైద్యులు మన తేతమును ఆస్పత్రులందును, వైద్యపాఠశాలలందును ముఖ్యోద్యోగులుగానుండుచో అంత దినక అయ్యుర్యేద వైద్యమునకు ప్రోత్సాహము ఒసగుటకు కట్టతలచిన దేనియు తిక్కిన వారుగా గ్రహించుట గా.

దీనిని చక్కగా గ్రహించిన తరువాత, జనులు 2 విషయములు క్షయలో నెరవేర్చు వలసియున్నది.

(1) ప్రస్తుతము దేశముందు అంతకును పని చేయుచున్న అయ్యుర్యేద వైద్యపాఠశాలలకును భవన సహాయముచేసి, ప్రోత్సాహము నొసంగి, సగం ఉద్యమమునై పోటుపడుటకు తగు యోగ్యతగలవారిని తలపింతు చేయుట.

(2) ఈ విషయమై తగిన అందోళనము విడువక గలిపి, దీనిని జనులు మరచలేదని దొరతనమువారు గ్రహించునట్లు చేయుట ప్రస్తుతము జరుగనన్న ఎన్నికలలో కూడ కాననభా అభ్యర్థులు అయ్యుర్యేద వైద్యమునకు ప్రోత్సాహ మొసంగెద మ యు అనియమున కాననభాకులలో కట్టిగా పనిచే సెదమయియు పూచీ పడవలెను. ఓటర్లలో చేరిన అయ్యుర్యేద వైద్యులను అయ్యుర్యేదాభి మానులను ఉపేక్షించ బడదగినవారుగాని ఆ భర్తయు గ్రహించవలెను.

ఈ విషయమున ప్రజలకు అధికమగు ఉత్సాహము గలగుటకు రాబోవుదినక, భవ్యతర ఉత్సాహములలో డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీకవి, బి. ఏ. ఎమ్. బి. అండ్. సి. ఎమ్. గారు, పట్టణము నందిరి వివిధభాగములలో మాజీ క్రిలాంతరు ఉపన్యాసములను యిచ్చెదరు.

ఇదయ విషయలందు అయ్యుర్యేద ఉపసంఘమున కయ్యుర్యేద చేయబడిన అయ్యుర్యేద కౌమధములను 9-10-28 లేది ఉదయమునుండి 7-11-28 లేది సాయంత్రమువరకు మద్రాసు, పుదుచ్చేరు, హానినోడ్డు, 41 వ నెంబరు గల భవనమునందు అనగా అయ్యుర్యేద కళాశాలలో ప్రదర్శించబడును. ప్రదర్శనము ప్రతి దినము మధ్యాహ్నము 2 గంటలనుండి సాయంత్రము 6 గంటలవరకు తెరువబడి యుండును.

మద్రాసు అయ్యుర్యేద కళాశాలకుండు అయ్యుర్యేద పరిశీలించే సగం కార్యమును గురించి ప్రత్యేక ఉపన్యాసములు యిచ్చబడును.

అయ్యుర్యేదమునందు అభిమానముగల వారందరు విచ్చేయ ప్రార్థింతులు, స్త్రీలకు ప్రత్యేకస్థల మేర్పాటుచేయ బడును.

ఉపన్యాసముల తరున ఈ ప్రకటనలోనే క్షయలో తెలిప బడును.

వివరములకు ఈ దినక విలాసమునకు వ్రాసవలెను.

కార్యదర్శి,

శ్రీ చెన్న పురి అయ్యుర్యేద ప్రచారిణి సభ,
41, హానినోడ్డు, పుదుచ్చేరు, మద్రాసు

జీర్ణరసాయనము

అజీర్ణములకు భుజించిన సుప్రముల రక్తమునకు సరిగా మారవు. అజీర్ణము మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణరసము లభ్యమగు సుప్రము ప్రభుత్వము ౫౦౧ దుర్బుల మేర్పడి అయ్యుర్యేద చేయబడును. 26 మూలల దర్శి నెల యు 1-4-0.

అమృతాంజనము దీక్ష

నెం. 7 తంబుకెట్టివిధి మద్రాసు.

యజ్ఞములు కలుగు మొదలునుండి ఇటులనే మనదేశముందలి కొన్ని
యజ్ఞాచారములు యిదిర వేశములందు వ్యాపించియున్నవి. ఇప్పు
డు ప్రత్యేకకారులయందును వ్యాపించి యున్నవి. శూద్రులు
యజ్ఞాభివృద్ధిగలదలదేశమునకును సంబంధమున్నదని మొక్కు మొన్న
కొరకన యొకగ్రంథమునను తెలియుచున్నది. ఈకాలములోనే
కాన్దమరత్నములకు చార్వాక ఘరత్నములకు వాదోప వాదములు
పరస్పరముండెడివి. చార్వాకులు విశేషమైన వాదమును చేయు
చుండెడివారు. కాశ్త్రుములకు యిట్టిసమయముననే నురకపరికా
ము కలిగెను. ఈ కాలముననే సామాన్యజనులకుద గుర్రేక
గ్రాసములై పొల్లునుచుండిరి. వాదోపవాదములవలననే నూత్ర
ములును దేద్యములు మొదలగు ఉద్బోధించునగా దోపగను.
ఆచారములు జాన్ముల మనదేశమువారే. గణిత కాశ్త్రుము
ముదలగువానిని అతలియాదేశమునుండి యిచ్చికినచ్చి ఆ దేశ
ములు సేర్వకొనిడివారు. జాన్దజాత కథలు చీనా దేశముల
ములకును తదితరదేశముల మూలమునను యూరపు దేశమున
వ్యాపించెను. అప్పుడు క్షిదుమరత్నోధకు తెదకో యీ కథల
కల్పదెప్పి హిందూదేశములను నమ్మించి తమ మరమునకలుపు
చురి. గౌరముడు తర్కకాశ్త్రుము రచించెను. గ్రీకుజో. చక్ర
ద్రి అలెగ్జాండర్ హిందూదేశమునకు వాడివెడలి యుక్కడి
తర్కకాశ్త్రుమును తీసికొనిపోయి గ్రీకు దేశమున అప్టోబర్
దాను పండితున కిచ్చెను. గౌరముడు తర్క కాశ్త్రుమునందు
హేతువాదములు అయిదుఅవి చెప్పుచుండ అప్టోబర్ దానిని
హృ మూడితుని చెప్పియొక్కడు. నాగారునుడు తర్కకా
శ్త్రమును కాక తెద్యకాశ్త్రమును వ్రాసియున్నాడు నాగారు
దాని రిదువరి జ్ఞానుడును నాంధ్రుడు గోదావరీతర నివాసుడు
నుండి తర్కకాశ్త్రమును వ్రాసెను. ధర్మక్షేర యననరుడు
వాద జోక తర్కకాశ్త్రమును వ్రాసి యున్నాడు. జ్ఞానుని
కలివాను తన సేషుసుదేశమునందు ప్రకరించి యున్నాడు.
తరుడు రచించిన యుద్బోధములన్నియు చీనాదేశము తీసి
నిపోయి పరివర్తనము చేసికొనిరి. ఈ ఉద్బోధములంద
మును మన యాంధ్రులే. ఫిలడల్ ఫియలో వరివర్తనమై అచ్చయి

స్వాభ్యుదయము

గమన మేళమును బంపుట

కమనరు విజయరాఘవాచారిగారి

అభిప్రాయము

తీర్థపురం ఆక్టో 7:—ప్రతిమ స్వాభ్యుదయ ప్రదర్శన వీధిలో జరిగినది. అచట దక్షిణ హిందూదేశీయ సామ్రాజ్యవర్ధకులను గూర్చి కృత్రిమంగా కమిషనరు డి. బి. విజయరాఘవాచారిగారు, యూజి.పు.శా. భారత సామ్రాజ్య భావన వల్ల కలగదని తమ అభిప్రాయమును చెప్పిరి. అభిదర్శనములను యూజి.పు.శా. అభి.ప్రాయము భారతదేశము యేమాత్రమును మారదని వారియుద్దేశము, భారతీయుల పాతమును ఆట్టి యీ విషయము నిర్ణయింపను. భారతీయవిద్యార్థుల అభిప్రాయము స్వాభ్యుదయలో దక్షిణహిందూసామ్రాజ్యమును కలనమృదాను నకు గాన నుండదు నెడల, యానూచనను గావించిన వారము విదేశాదేవరని విజయరాఘవాచారిగారు నిస్సందేహముగా చెప్పిరి.

* * *

మనరుగారు సంస్థానమున కుదయగానమున ప్రత్యేకధ్వనినికొనబడిన ఇప్పుడు తరువాంతురు సంస్థానము వారిచే నబడిన స్థలము, యితర స్వతంత్రసంస్థానములవారు తీసికొనకపోయిన సమానముగ నున్నది.

కలకత్తా పత్రికలు

హాల్సీనువారి తణిఖలు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

కలకత్తా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అనుపత్రిక కలకత్తాలో కలకత్తా పత్రికలకు యొకవారపుత్రిక, హాల్సీనువారి కాకతీయకార్యాలయము తణిఖిచేసి దాని సంచికలను తీసికొనిపోయిరి గాని ఎవరిచేతనో తెలియదు.

అనందబహదూరప్రతిక

ప్రతిక సంచికలను తెలిపిన కేసులో 6 వ తేదీన హాల్సీను తాను నిర్దోషి నని వాదించెను. అత్యవసరము బహదూరు బోధించు నుద్దేశముతో ప్రతికపత్రమును అతనికి పంపిరి.

ప్రధాన సేనానాయకుడు

అ. బాదు ఆక్టో 7:—ప్రధాన సేనానాయక స్థానము 1924 ఖరచును, ఇంకను 1925 వరకును డి. బి. గాదగి గట్టి ప్రయత్నములు చేసి 'సంక్షిప్త' చెప్పించును. (ఆంధ్ర)

సర్వతాలూకా జాతీయోపసంఘము

దాదోజిల్లా మహాజనసభ రాజ్ పురాలో ఈ నెల 21 వ తేదీన జరిగినది. గాన కుంతలాలాచారిని గ్రామకల్యాణము కమిటీకుల యొక్క కలకత్తాలో నెల 15 వ తేదీన ప్రతినిధి ఒక్కంటికి రు. 2-0-0 లకును తో తాలూకా కల్యాణములను ప్రతినిధుల పూర్తియైన విద్యాలయతో పంపించ గలరుచున్నాను.

కోడేటి రంగారావులు,

కార్యదర్శి.

కలకత్తా యొక పత్రిక కమిషను నయం గ్రుడు వ్రాసాడట. తా రాసాగుడను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక వ్రాసియున్నాడు. కానియది యంతవరకు దొరకలేదు. ముఖ్యమంత్రి ఆంధ్రప్రదేశ్ సామాన్యజాతికాదు. ఇతర కలకత్తాలోని కలకత్తా ప్రదర్శనమును దేదీర్చివహాన్మతికొనిన ఈజాతికేడు కలకత్తాలోని గల పత్రికలను వారు యితరభావలకు చేసిన వహాన్మతికా రహనునికొనలేక పోవుచున్నది. ఇచ్చటికిని ఈ నిజాంరా స్ట్రోమి ముఖ్యమంత్రి. ఇదియే ఆంధ్రులకు పత్రిక ప్రాధాన్యత. కానక్కడ చాలవలదు తమకార్యకర్తల అభివృద్ధిలో తెచ్చుట ప్రయత్నింతురు గాక.

ప్రధాన ఆంధ్రులు సామాన్యమును గూర్చియు యితర విషయాలను గూర్చియు చెప్పిరి.

వార యానిలమును పత్రికను గూర్చి వారు ఆంధ్రులకు కమిషను చెప్పిరి.

రాజా రామమోహనరావు

90 వ వర్ధంత్యుత్సవము

బెంగళూరు, సెప్టెం 30:—బెంగళూరు పాఠశాల సెప్టెంబరు 27 వ తేదీన రాజారామమోహనుని వర్ధంత్యుత్సవమును విజయవంతముగ నుచ్చితరీతి నుత్సరి. అందఱు భారత కార్యాలయమున నివసించుచుండెడి యప్పుడు బెంగళూరులో కలకత్తాను జేయుచుండెడి నట్. కే. జి. గుప్తా గారితో కలసిందిరి. వై. యం. సి. పి. సిటీకాళి హాంలయను నిండి పోయెను. కార్యక్రమము బహుళతరచారకులను ఏ. సుబ్రహ్మణ్యశ్యాగారిచే ప్రారంభమయెను.

ప్రథమమున హేమంధ్రనర్సారాగారు యం. పి. కలకత్తా ఉపన్యసింతురు, రాజా రామమోహనును యాదేశములో జాతీయసర్వదారమును జేసి పనులన్నింటిని వివరించి, ఆయన పాంథి కమిత సంస్కరణముల ఉద్ధాంతుడేగాక, యాదేశములో ఉపన్యసింతురు బునాదివేన ననియు, భారతకార్యకర్తలన్నిటికీ కారకుడనియు, భారతచారా ప్రతికలకు మూలపురుషుడనియు చెప్పిరి.

కేంద్ర అయినకూతురు శ్రీమతి కమలాదేవి యం. పి. సచియముగ ఉద్వేగకరముగ మాటాడుచు శ్రీబాటికి రాజా జేసిన ధర్మకార్యములు వివరించెను. ఆయన పూర్వార్థావధానములలో, ఒక్కడైనను పోండి, సత్యవాదమును రూపుమాపి విధ్వంసపరచుట బద్ధించి శ్రీమతియొక్క స్థితినివేషించి జేసి పురుషులతో సమానులని ఆయన పోరాడినది.

సురేంద్రకాళి వోయిగేలి ఆర్యా యం. పి. డి. యస్. టి. యం. మద్రాసు కలకత్తాలోని స్వామి గావించుచు రామమోహనుడు ఈ దేశములో గావించిన రాజకీయప్రభుత్వమును చెల్లించుట వీలయితే గల దైవసానుభూతిని గాని యాదెను. ఆయన సింహములరై దైవముగ పోరాడి కర్మమును నిలబడెట్లెను.

కే. హెచ్. రామయ్యగారు డి. పి. కార్టర్-లా, కమితములో మాటాడుచు, హాస్యరసముపైతిల, రాజామొక్క మాహాకర్మమును, ఒక్కొక్కపదన, ఒక్కొక్కసమను, ధీమా గమును, సర్వభూత్యర్థమును ప్రకాశించెను. యువకులందఱును రాజారామోహనుని యందలి ఆయన శోరక.

సర్ కృష్ణగుప్తగారు రాజామొక్క జీవితచారిత్రము నంతకు చెల్లి, ఆయన ప్రకంచములో కార్యకర్తలను దేగుటకు ఆయనయందలి మహాగుణములను చెల్లెను.

అధ్యక్షులకు ఉత్సాహమును కందనము లప్పించి, సర్ కృష్ణగుప్తగారు బెంగళూరు పాఠశాల కందనము లప్పించి కేంద్ర సభ ముగిసెను.

ట్రాంజే ప్రమాదము

బొంబాయి, ఆక్టో 7:—నేడుదినము 8 గంటలకు, ట్రాంజే ఎక్స్ ప్రెస్ లో టి.ఎ. లెగి వారిబండిలోని బాటియా బాగ్ వద్ద ఒక హిందూపురుషుడు నదిపోయెను. ఈతడు బాగులగా కదలివుండుగా అతనికి లెగి ముఖమునకు యెడమవైపు నరికిలెను. ఈతడును 80 యేండుండలమైన. మేరు తెలియలేదు. ఆయన భయముచేసి రెండుచేతులతో తీగను ఒట్టుకొనినది కంటనే విద్యుచ్ఛక్తి పోయెను. మృతకేసును పోస్టుమార్టు పరీక్షకు బంపబడెను (ఆంధ్ర)

మెయిలులో ఎక్కి ఇన్స్పెక్టరులకు దొంగిలించుట

కలకత్తా ఆక్టో 7:—పంజాబ్ యొకడు, కనివారము ఇ.వి. రెయిల్వేమీదనున్న ముఖ్యార్ గిరిఫీట్-ల మధ్యకాశీ నంజులబండి మెయిలుపెట్టెగా యెక్కి సార్దును కత్తిపోటు చేసెదనని జరిపించి మెయిలునుండి కోసి ఇన్స్పెక్టరులకు దొంగిలించిపెట్టించుగాని పోయినట్లు చెలియచున్నది. గతర్న మెంటు రెయిల్వేపోలీసులు యానినమున విచారిణ జేయుచున్నారు. (ఆంధ్ర)

అమృతాంజనము

అన్ని సొక్కులకు మించిమందు చక్కని దబ్బితో హా సీసా 1-కి వెల 10 అణాలు డబ్బన్ 1-కి 6-4-0 మాత్రము అమృతాంజనము దీపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

నారాయణకరములో హనుమ

ద్వైంధాలయ వార్షికోత్సవము

ఈ నెల 14 వ తేదీన జరుగును

చిత్తూరు జిల్లా నారాయణవరం గ్రామములో యండే (శ్రీ హనుమద్వైంధాలయము) ఉత్సవము - 1928ము, చిత్తి పాతకాలవచుక్క, వాం.మి. వార్షికోత్సవమును వారాంతము కరంగా యానెల 14 వ తేదీ లోకవారి నాయకత్వం కింబంటు జరుపుటను.

చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు, వెసి.డి.బి.బి. జిల్లా విద్యాలయ పూర్వపురుషులను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ బా మునుసామి నాయకుగారు డి. పి. డి. ఎల్. ఎ. ఎల్. సి. అ. గానసాధనకర్తము వహించుటకును, బాం.కు బహుమానములు పంచిపెట్టుటకును, దయతో ఒప్పుకొనిరి.

మొనూల విద్యార్థులకు ప్రధానమంత్రిగా నుండిన చిత్తూరు కార్మికులగు శ్రీమతి కట్టమచి రామలింగా రెడ్డి గారు ఎ. ఎ. ఎ. ఎ. సి. గ్రంథాలయము, పతన నందిములు, చిత్తిపాతకాలవ వారి శివయోగమును గురించియును గుంటూరు వాస్తవ్యులగు శ్రీమతి దామరాజు పుండరీకాక్షుడుగారు అంటరాని తినగను గురించియు, ఉపన్యసింతురు.

నారాయణవరం నందు బోర్డు పాతకాల వాం.మి. ఒక బాలింబటి కాట్టుములమీద నూలుకడకు పోయిపెట్టి జరుగును. అందుజనుకొను చాలకు బహుమానములు ఇవ్వబడును.

ఆందలును దయచేయ ప్రార్థితులు

1928 ను ఆక్టోబరు 15 తేదీ సోమవారం ప్రాతః కాలము 9 గంటలకు కార్యనిర్వాహక సభ్యులను యెక్కికొనుట యెడలగువిషయములను చెప్పించుటకు సభ్యుల సభ జరుగబడును.

సభ్యులందఱును రావలయునని కోరెదము

నారాయణవరం } కూ. వెం. రంగం శ్రేష్ఠి,
6-10-1928 } ఇ. వట్టాభి రామయ్య శ్రేష్ఠి,
గౌరవ కార్యదర్శులు

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారిసంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్ర-జ్యోతిషమునందలి కథలు 1 గల నన్నయభట్టారకునిచింతా ఆంధ్రకావ్యమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము అని ప్రాచీన భారతకవులను విమర్శించి నన్నయభట్టు మూలములకు సంస్కృతాంశములయందు ఆంధ్ర భాష క్లుప్తమున వాహించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగా వ్యా. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి నన్నయ శిష్యుడు కాదను వాదములన్నియు ప్రమాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా సేవకు తెలుగు ముఖ్యముగా మాడదగిన విశేషము తెన్నియొగలవు. - నెల 0-12-0. పోస్టేజి వేటు.

గంభీరము దొంగిలించుట:—

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము-చెన్నపురి

హిందీ - తెలుగు

వాలశిక్ష 0-6-11

మొదటి వాదకం 0-6-0

హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ గాంం.

తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు నిలయున నులభ్యతైలిని వ్రాయబడినది.

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రతిక కార్యాలయము,

7, రంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ప్రకటన

రేవటిదినము మహాలయ అమావాస్య యగుటచే, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వెలువడదు. — సంపాదకుడు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1920 వ సం॥ అక్టోబరు 28 8 వ తేది

సోమవారము

కర్జును ప్రభువు: స్వప్నవాక్యములు

కర్జును ప్రభువున కేలోకమున్నను, లోకల నెంతటి యుంచుకొని బయట కొటిచెప్పుట చేత గాదు. కుండ బద్దలుగొట్టికట్టు, తన మనస్సులో నున్న విషయమును బయల్పరచుట కతని కలవాట. వెనుక హిందూదేశమునం దున్నపుడు, భారతీయు లెల్లరును కల్లలాడువారిని దెలిపి, దేశీయుల పీత్రా గ్రహమును ప్రజ్వలించ జేసెను. కొంతకాలముక్రిందట, ఇండియా ప్రభుత్వమును బ్రీటీషు ప్రభుత్వము నకు సర్పాధి నేటుకొని యని దెలిపి, దాని స్థానమును నిరూపించెను. ఇప్పుడు జర్జును సమస్య విషయమై ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులో ప్రసంగించి, నిజాభిప్రాయమును దాఖలము చేసుకొండ బయల్పరచెను. జర్జును సమస్య పట్ల, బ్రీటీషు ప్రభుత్వము వారికిని ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారికిని చాలకాలము నుండియు అభిప్రాయభేదము ప్రబలి యుండెను. రూపు ఆక్రమణమునకు, బ్రీటీషు ప్రభుత్వమువారు ఇష్టపడ కుండిరి. ఇటీవల, బ్రీటీషు మంత్రి యగు బాల్ఫూరుగారు ఫ్రెంచి మంత్రి యగు పాంకేరుగారిని కలసికొని రనియు, ఉభయులకును ఇంతకుమున్ను గల భేదభావములు తొలగి, సామరస్యము గుర్తింపనియు, ప్రకటించబడెను. భేదము లేకుల తొలగినో, ఏకీభావ మెటుల గలిగెనోమాత్రము తెలుపబడలేదు. బాల్ఫూరుగారు ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులో జేసిన ప్రసంగమునం దయినను, నిజసందర్భములను తెలుపరుపరయిరి. ఆకున కందని పోకను పొందని వాక్యములతో సరిపెట్టిరి. రూపునందు జర్జునులు సాత్విక సిరోధమును విమింతురని దెలిసి, బాల్ఫూరుగారు తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొని రేమో తెలియదు. ఈ యూహయే నిజమగుచో, బ్రీటీషు ప్రజెత్తు నిది పెంపొందింపదు. బ్రీటీషువారి యుద్దేశము, న్యాయనిర్వహణమే యగుచో, అది గలుగువరకు తమకట్టుదలను విడనాడుట ధర్మము గాదు. కర్జును ప్రభువుగారి ప్రసంగము జూచిన మాత్రము, బ్రీటీషు ఫ్రెంచి దృక్పథముల కిప్పుడును సమస్య యము గురురలేదని బోధపడును. కర్జును ప్రభువుగారి సంపూర్ణ ప్రసంగము ప్రకటింపబడ లేదట. కాని ప్రకటింపబడిన కొలదిభాగ మయినను, తీవ్రముగ నున్నది.

జర్జునులు సాత్విక సిరోధమును వదలినంత మాత్రమున, ఫ్రెంచివారికి లాభము గలిగెనా? ఫ్రెంచివారికి మిశ్రముగ గావలసినది సప్తపరిహారము. అది లభించనంతవరకు, ఏమిజరిగినను వారికి ప్రయోజనము లేదు. జర్జునులో ఆంతరంగిక కల్లోలము ప్రబలమగుచున్నది. ఒకవంక, మరల రాష్ట్ర ప్రభుత్వమును ప్రైవేటు చేయవలసి భయపెట్టుచున్నది. వెరోకి సాంఘికవాదులు ప్రబలి బాల్ఫూరుమును తెచ్చిపెట్టడరేమో నని భీతిగలదు.

ఇదిగాక కర్జునులందు ప్రదేశము జర్జునులో సంబంధములేకుండ ప్రత్యేకము రికబ్లిక్కు అగుచో, ఎట్టి కలవర ముదయించునో యూహించ వీలులేదు. మొత్తముమీద జర్జునులో సేవిధముగు కల్లోలము గలిగినను, ఫ్రెంచివారికి డబ్బు చేతికిచిక్కుట దర్శనమగును. జర్జునుని బలవంతపెట్టిన కొలదియు, జర్జునునివాసము చేరువకువచ్చుట దప్ప వేరులాభము గలుగ నేరదు. ఈసంగతిని కర్జును ప్రభువుగారు మంల స్పష్టపరచిరి. బాకీదారుడే అదృష్టవశమో బాకీనెక్కడనుండి రాజ్యగలరని, కర్జును ప్రభువుగారు గుచ్చుచున్నారు. ఫ్రెంచివధతులు, బాకీదారుడగు జర్జునుని రూపుమాపుటకు బనికి వచ్చుచున్నది. కర్జును ప్రభువు సూచించినటుల, సప్తపరిహార సంఘము వారు నిర్ణయించిన 660 కోట్ల ధనమును జర్జును చెల్లించగల దని ఫ్రెంచివారుడలచినను, ప్రజ్వలన రును నటలనూహించజాలరు. జర్జును కేనిగమనించి, తగిన సప్తపరిహారమును రాజ్యము ధర్మముగాని మైలాకుకద్దతుల నవలంబించుట పాడిగాదు. రూపును ఆక్రమించినందువలన ఏకేషలాభము గలుగునని యూహించిన ఫ్రెంచివారి ఆశలన్నియు భగ్నమయినవి. జర్జును ప్రభుత్వమువారు సమాధానము నకు వచ్చుటకు, మనస్ఫూర్తిగ పాటుబడిరిని కర్జును ప్రభువుగారిరిలంపు. ఇందునుబట్టి ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమే అవివేకముగ బ్రవర్తించుచున్నదని, తేలును. జర్జునులు సాత్విక సిరోధమును వదలినందుచే ఫ్రెంచి వారికి విజయము గలిగె నని దెలుపుటకు, కర్జును ప్రభువు సంకల్పత జూపుటలేదు. సప్తపరిహార ద్రవ్యము వచ్చెడి మార్గము లేంతవరకు, ఇట్టివిజయములవలన నిసుమతియు లాభము గలుగదని అతని యుద్దేశము.

బ్రీటీషు ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ మిప్పుడు స్పష్ట మయినది. ఫ్రెంచి బ్రీటీషు ప్రభుత్వముల మధ్య విజయమునేకీభావము గలుగలేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఫ్రెంచివారు తమవంతమును విడువనిచో, బ్రీటీషువారి తేమిజేసెదరు? ఫ్రెంచివారు జర్జునుతో సమాధానపడునటుల జేసెదరా? లేక ఫ్రెంచివారికి లొంగిపోదరా? కర్జును ప్రభువుగారి యువన్యాసము ప్రకటితమయినంతవరకు, ఏసంగతిని నిరూపించలేదు. జర్జును సమస్య యిటులుండ తుర్కీతో సంధిగుడుటయు, మరల తుర్కీ తనతోంటిస్తానము నాక్రమించుటయు కర్జును ప్రభువు కిష్టమున్నటుల దోచదు. తుర్కీ యనిన మొదటి నుండియు లాయడుబార్జి కర్జును ప్రభువులకు మంటయే. యూరపియనుజాతులు కలసి పనిచేయున్నచో, లాసానీసంధి బోలు సంధి జరిగియుండడిది గాదని కర్జును ప్రభువుగారు విచారము జూపుచున్నారు. పాపము, తుర్కీ కిట్టి యనుకూల మగు సంధి పొసగినందులకు, కర్జును ప్రభువు ఎంతకాలమునుండియు గుండుచున్నాడో గద! వారికి సాధ్యపడలేదు గాని, సాధ్యపడినచో తుర్కీని అణగద్రొక్కుటకు కర్జును ప్రభువుగారు ప్రయత్నించెడివారే. ఇకముందు తుర్కీకి ఆశాభంగములు పెక్కులు గలుగుననియు, భ్రమలు పెక్కులు దొలగుననియు, చేజిక్కిన ఫలములు అనుభవించదగినవిగ నుండవనియు, కర్జును ప్రభువుగారు రాశిర్వదింపిరి. ఐనను, బ్రీటీషువారికిమాత్రము తుర్కీపై కోపములేదని సూచించిరి. పాపము తుర్కీ నణగద్రొక్కుటకు తమకు చేతగాకపోయినను, తుర్కీ కళజయముగలుగని శపించియైనను కర్జును ప్రభువు సంత్వప్తవాదయుడగుచున్నాడు. ఇట్టి శాశ్వతవాక్యములచే నయినను, సరినికి మనశ్శాంతి గలిగిన కొంత మేలే. కర్జును ప్రభువుగారి కోపము, తుర్కీ యభ్యుదయమునకే తోడ్పడగలదు. తన రక్కలపై తా

నాభారపడుటకు ఎట్టికృషి సలుపవలయును తుర్కీ గ్రహించగలదు. తుర్కీ రికబ్లిక్కుగ ప్రకటనబడునని సూచిత మయ్యెను. నిరంకుశ పరిపాటును అంతరింపజేసి, తుర్కీ ఎటుల ముందుకు వుచున్నదో ఇందునుబట్టి కనుగొనవచ్చును. ప్రజపాలనాభిలాషలో, యూరపియను రాజ్యములకుర్కీ ఏమాత్రము వెనుకబడదని, విశేషమగుచున్నదను ప్రభువుగారి కెంత యిష్టము లేకున్నను, తుర్కీ ప్రపంచమునం దస్థానమును త్వరిత నమింపకమానదు.

కృష్ణామండల విభజనము

కృష్ణామండల విభజనము గూర్చి మాను ప్రభుత్వమువారి పు డొక ప్రకటనము గావరి. 1920 సంవత్సరమునందు విభజనము ర్చి వీరు కొన్ని సూచనల గావించి, ప్రజాభిప్రాయ ముపై కనుగొనబడెను. ఇది ఏజెన్సీ డివిజనును కొత్తగ నిర్మించుటచే, ప్లాజిల్లా విభజన ప్రయత్నము నాపీయేవలయును! ఉత్తరమండలములను వీలగు నాలుజిల్లాలంద విభజింపవలయుననియు, శరిసింహారాజుగారు నమునపాదించిరి. పిమ్మట ఏజెన్సీ పరిపాలనము ప్రికరముగ లేనందుచే, దానిని మార్పు జేయవలసిన శాసనవిభవారు గోరియుండిరి. అందు కనుగుణగ మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి ఏజెన్సీని రద్దుజేసి, అ వెనుకనున్న ప్రదేశములో దీనిని గలిపి చేయవలసని ఇప్పుడు నిశ్చయించిరి. ఇందుకు ఇండియాలో గారుగూడ అంగీకరించిరట. ఆ కారణముచే, జాము, విశాఖపట్టణము, గోదావరిజిల్లాల నిరు విస్తరింపజేయుటకు వీలుండదు. వానికి తగినంతని యుండును. కృష్ణాజిల్లా నందుచే విభజింపక తీరని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము. కృష్ణాజిల్లాను భజించుటకు గల కారణములను, ప్రభుత్వమురు ముల సూచించిరి. విస్తీర్ణ మండమి, జనసాంద్రత మునం జేమి, ఇరిగేషను వ్యవసాయమునం గు, లాండు రివిన్యూ ఇన్ కంటాక్సు క్రిమినలు కేలు మొదలగువానియం దేమి, కృష్ణామండలము ప్రమ స్థానము నాక్రమించుచున్నది. అందుచే దీనిని స్కకత్వరు పరిపాలించుటకు సాధ్యపడదని, ప్రత్వమువారి యుద్దేశము. కృష్ణాగోదావరి జిల్లా లిల్లాయందుండి, ప్రత్యేక సమస్యలకు తా వొసగుచున్న వినినిగూర్చి తగు శ్రద్ధపహించుట కిప్పుడు వీలు లేన్నదట. ప్రభుత్వమువారిపుడు జేయదలచిన మూహు, దాదాపు 1920 సంవత్సరమునందు సూచించివే. ఈమారు స్వల్పపుమార్పులు కొన్ని మాత్రు గలవు. కృష్ణాజిల్లా రెండుజిల్లాలుగ విభజింపబడు. పశ్చిమగోదావరి యనియు, కృష్ణామండల మను, ఈ జిల్లాలు పిలువబడును. పశ్చిమ గోదావరికి నిడదవోలు ప్రధాన స్థానమును కృష్ణామండలమునకు బందరు ప్రధానస్థానమును నుండును. జిల్లాకొకటింటికి నాలుడివిజను లేరుప బడును. పశ్చిమ గోదావరిలోని తాలూకాలఖ్య ఏడింటికిని, కృష్ణాజిల్లాలోని తాలూకాలఖ్య నుండింటికిని పెంపుజేయబడును. 1920 సంవత్సర సూచనలలో పోలవరమును పశ్చిమగోదాలో కలుపు నుద్దేశముండెను. ఇప్పుడుటలగాక, య్పు గోదావరియందే పోలవరము నుంచుటకు శ్చయించిరి. పశ్చిమగోదావరిలో, ఏలూరునూమ వరపుకోటయు కలసి ఒక డివిజను గుండుడద వోలు రెండవ డివిజనుగ నుండును. తేనుకుర్నా పురములుగలసి, మూడవ డివిజనుగను. భీమము తాడేపల్లిగూడెములు గలసి నాలుగవ డివిజను. 1920 సంవత్సరపు సూచనలలో తమకునూడే

బ్రలను విదేశాంగ విధానము

రూపు ఆక్రమణ

నష్టపరిహారములు

ఆంగ్లో పరాసల సంబంధము

కర్ణాటక ప్రభుత్వ సంహారము

ఇంగ్లండు

లండన్, అక్టో 5—అగ్రరాత్రి విదేశాంగ విధానమును గూర్చి ప్రస్తావించుచు కింది ఉపన్యాసాంతరమున రూపు ఆక్రమణను గూర్చి కర్ణాటక ప్రభుత్వ ఇట్లు తెలియజేసెను:—జర్మనులు సాత్విక నిరోధమును మూడు నెలల క్రితమే మాని యుండవలసింది. సాత్విక నిరోధమును జర్మనులు మానుట మిత్రమండలికి విజయముని చెప్పులనినదే చాలకాలము మేమే సాత్విక నిరోధమును త్యజించుచు జర్మనులకు హితవోసికారము. కాని జర్మనీవారము మేమే త్వరలో పరిష్కారమును కనుట బాగుదాని ఇప్పుడు రూపు ఆక్రమణ పెట్టవలసిన సీమలు పరిపాలన మెట్టిది? ఈ ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము నీయవలసియున్నది. ఇది చాల ముఖ్యమైనది. చాలకాలము నుండి కటన్హింపున మనము భయపడుచున్న జర్మనీలో విచ్ఛిన్నమై బయటపడినది. మన మనకొన్నది నిజమయెను. దీనివలన గ్రూప్ గ్రూప్ అంతరించునని తెలుసుకొనవలెను. కాన ఇకముందు నీయవలసినదిగి? పరాసుల రాయబారానితో నేను మాట్లాడినపుడు ఏమియు మాయ నుగ్మములేక మాట్లాడితిని. ఏమియు దాచలేదు. దానిని ప్రధానమంత్రుడ గీతించెను. ఆంగ్లో పరాసులకు మరల మైత్రిని కలుగజేయటకు బార్లికా గారు స్వారిసుకు బోయి ఎంతయో ప్రయత్నించిరి.

సాత్విక నిరోధము అంతర్వ ముందినవెంటనే మిత్రమండలితో రాయబారులు ప్రారంభమగునని యెన్నిసార్లు పరాసులు మనకు వచ్చెడివి. నాకు తెలిసిందంతవఱకు జర్మనులు త్రికలంకరమైన ప్రయత్నముచేయుదురు. తాము చేయవలసిన దానినిగూర్చి కర్ణాటకనుచున్నాము. చిరస్థును దీనికొనుచున్నాము. రూపు ఆక్రమణ లేదని మేము జెప్పబడెను. బెర్లిన్ ప్రభుత్వముతో తత్వముల ప్రకారము రూపు ఆక్రమణ నిరోధమును జూపి రని పరాసు లన్న మాటలు నిజమే యగునో ఇప్పుడు వారి విషయమై కన్నమేలేదు. సాత్విక నిరోధము ఇప్పుడే అపుత్యము గలిగింది. ఇంకెలాగే ప్రయత్నము చేయవలసియున్నది. కాన ఇది మండలి కుల పట్టు ఏర్పాటులను నివేదిత ముదవలెనని పరాసు లనుచున్నాడు. జర్మనులు తెలియజేయు ఏర్పాటుల నివేదిత మన మా స్నేహభావముతోడనే ఆలోచించెదము.

బ్రలను ప్రతిపత్తి

కొలనులో మనపరిస్థితులంతటి ఆక్రమణమున జేమిచేయదుమగ్గి ను మనతో సలహాచేసితి వలెను. ఈ మాటలను మన నత్యంతచలనము. నష్టపరిహారములో మనమాట్లాడు మనము పరిష్కారమును నిమిత్తము కర్ణాటక వైద్యుని చెప్పి ఇష్టపడెనను మనమాట్లాడునదికే ఈ ప్రయత్నముచేయదగి. యూరపు ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగా పడిన మనకు కూడ లాభమే. అందుచేతనే దీని విషయమై కర్ణాటక ప్రతిపత్తిచేదమంటిమి.

రూపు ఆక్రమణ

బోస్టన్ గారచేసిన ఏర్పాటులను పరాసులు నిరాకరించిన పిదప వారు రూపు ఆక్రమణను ప్రారంభించిరి. బోస్టన్ గారి ఏర్పాటులతో బాటు పరాసులు ఇంగ్లీషు యుద్ధములు నులను పూర్తిగా మానుకొనెదమని తెలియజేసిరి కాని ఏటిని విప్పకొన లేదు.

మా సంకోచము తెలుసుకొను మా స్వాతంత్ర్య కోరికలనుగూడ రూపు ఆక్రమణ వెర్చియల్ గా ప్రకారము స్వాతంత్ర్యము గలిగి. అయ్యది మా వైఖరినే రుజువుజేయుచున్నది. ఈ సంగతిని మేము ఎత్తుమును దాచలేదు. జర్మనులు ఆక్రమణనుగూర్చి నిరోధమును జూపినపుడు అయ్యది ఆక్రమణని పరాసులు నిరారణజేసినపు మేమురూపు ఆక్రమణను స్వాతంత్ర్యము గాదని తెలియజేసికారము. మన సానుభూతి ఎల్లప్పుడు మన ప్రాతన్నీ సీమల కట్టిన యున్నది. జర్మనులతో గలియవలెనని ఎన్నడును కలంపు లేదు. పరాసులకు రావలసినగానిని బోగట్టవలెనని మాత్రంపుగాదు. జర్మనులు మరలనగా వలెనలెనని మేము లేదు. మాకు రావలసినదానిని గూడ మేము ఆలోచించవలసి యున్నది.

డాక్టరు క్యూనోగారి రాజీప్రయత్నములు

డాక్టరు క్యూనోగారి రాజీప్రయత్నములు మంచి ఫలముతో చేయబడినవిగావు. జర్మనులకు సదా నేనీమానుసంగతులను 'వివిధ ఇల్లుగట్టుకొని పోయి మండలివాడను' (1) వారి మరల సామాను స్వాతంత్ర్యము ఇచ్చివేయవలెను. (2) అధికారముగల ఇతరులు నిర్ణయించినటుల పరిహారముల నిచ్చుట కంగీకరించవలెను. (3) కగినలతహూ నిర్వి ముందు మాత్రమే మిత్రమండలి మేమునుండవలసిన లభయము నీయవలెను. పరాసుల కుప్పడవ మేమును రాకుండ కర్ణాటకలెన్న ఎల్లప్పుడు సంసిద్ధముగ నున్నారమని తెలియజేసికారము.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి సలహా ప్రకారము మే జూన్ 7 వ తేదీని జర్మనులు కొన్ని సలహాలను సూచించిరి దీనికి బ్రిటిషు వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు మండి యవకాశము గల్గింది. దీని పనుసరించి జర్మనులకే ఎంతకలహా విచారించవలెనని మిత్రమండలికి సూచించికారము. మేము నిష్పక్షిణముగ నున్నాము. అనంతరము (డక్టరు క్యూనోగారు) మేము మానవహోద్యోగులను అకాభంగము గొందికారము. బెర్లిన్ యుద్ధమునాడ అటులే ప్రయత్నించి. మేము బోక్సము కలుగజేసికొన్నందులకు మాకు మాట కట్టించవలె.

తురుష్కసంధి

సామీప్య ప్రాచ్యదేశములో మనసేసల 9 ఏడ్లు అగినవి. అపారమును సైనికశక్తియు అయెను. కాని సామీప్య ప్రాచ్యదేశములో తురుష్క శక్తి సమకూడుటయు, జులం నుధుల స్వాతంత్ర్యము లభించుటయు, అట్టిదేశముల స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యముల వనరులయను ముసల్యము చేకరువుట సం తృప్తి కలకాజేసెను. టర్కీలో గ్రేటుబ్రిటన్ ప్రతిష్ఠను నిర్మించుటకు. మనప్రయత్నము ఫలించినవి. తుర్కీ భాగ భాగ్యము మంతయు తుర్కీ మాన్యుకమై యున్నది. తుర్కీ కొంతవరకు అకాభంగమును పొందవచ్చును. విషయము కొంతవరకు విశిష్ట చరచుచు. కాని తుర్కీ తనభావదేశము బాదుచేసి కొనటకు ప్రారంభించినవఱకు కొంత ముందరు. సదా తుర్కీ బాగుపడవలెనని మనము గోరుచుందుము.

జర్మనీ చిక్కులు

లండన్, అక్టోబరు 5:—డాక్టరు ప్రెస్టెక్ గారు సాత్విక నిరోధమును మానివేయుటలో వివేకముగ ప్రయత్నించిరి కాని అయ్యది కొనసాగునో లేదో చెప్పలేము.

జర్మనులు 660000000 మెల్లమును పూర్తిగా ఇయ్యగలరని ఎవరను బుద్ధిమంతులు అనుకొనలేదు.

సామీప్య ప్రాచ్యదేశ బ్రిటిషు విధానమును

సమర్థించుట

సామీప్య ప్రాచ్యదేశమున బ్రిటిషు విధానమును కర్ణాటక ప్రభుత్వ సమర్థించితి అన్ని విషయములందును మిత్రమండలి సంఘీభావముతో నిలబడిన, సంకీర్ణమైన మరతులప్రకార ముండెడిదిగాదు. కాని ప్రభుత్వపరిస్థితులజేసి అంతకంటే మంచి సాధించుటకు ఏమి లేవండెను.

తురుష్క రాజ్యముయొక్క భవిష్యత్తు

గ్రేటుబ్రిటన్ తురుష్కమును విజయమును బొందినతరువాత బయటపడిన విషయమును బ్రిటన్ దేశమే నిర్ణయించవలెను. మూపు వై దండయాత్ర తేదీనంద బ్రిటన్ నివారించెను. జలసంఘటనమున బ్రిటిషు సామీప్య ప్రాచ్యదేశముల కెంతయు లాభకరముగ నున్నది.

తుర్కీ లోని వైశీ యులు

ఇకముందు తుర్కీలో విశిష్టములు వసియుట, వర్తకము చేయటము గూర్చి కర్ణాటక ప్రభుత్వ ఇట్లు తెలియజేసెను:—ఈ మరతులను బాధించుచున్న, నష్టపరిహారము తురుష్కలైగాని అంతగా విదేశీయులు నష్టమును బొందిబాదు. చిట్లు

నష్టపరిహారము. తురుష్క విదేశీయుల సహాయము, వస్తు సంపద మిద జరగజడెను. ఎంతలాభ ముందునో తురుష్కలైగాని బాధించెను. అనేకు సుధిమల మనకును తురుష్కలకును స్నేహభావములు మరల ప్రారంభమైనవి. మనతో వారు యుద్ధమునన్నిగారి మనకు వానితో యుద్ధముచేయలేదు. ఇంకొక లాభము మిత్రమండలి ఇయ్యవలసియున్నది. దీనివలెను కాదనవలెను. బ్రిటిషు అర్థిక పరిస్థితులు అనుభూతుగ నున్నవి. దీనివలె కర్ణాటక ఆర్థిక పునర్విగ్ధముగావలెనన్న బ్రిటన్ సహాయముచేయుటకు కర్ణాటకలకు.

చాలకాలము కర్ణాటక ప్రభుత్వము సహాయముగ నుంచబడెను. జరుగు విషయములలో కొన్నిటిని ప్రకటించుచు ననిరి. ఇది పూర్వపుపద్ధతులకు విరుద్ధము.

సామీప్య ప్రాచ్యదేశ సామీప్యములందరకును కనీసం దనయులన్నింటి. వీరందరను సామీప్యమును సంబంధించిన సమస్యలన్నిటిని సామీప్యముగ పరిష్కారముజేసి బ్రిటిషు వారు స్వేచ్ఛా ఆచంద్రతారాకముగ నిలబడుటలు జేయుకాకయని యు మిత్రమండలి మునుపటిగాకయనియు కలుగునది.

సామీప్య ప్రాచ్యదేశ జరిగినవర్తలన్నిటిని ప్రకటించవలెననియు సహాయమునుంచవలెనని కనడా పరిశ్రమలు వాదిచిర్చి, సహాయమునుంచవలెనని బార్లికా గారివాక్యము.

దొమినియన్ ప్రతిపత్తి కింక సభలో జరిగిన సంగతులన్నియు ప్రకటించడక సహాయమునుంచవలెనని యుద్ధమునించుచున్నాడు. కాని అంతయు ప్రకటించుటకే తీర్మానించబడెను.

కర్ణాటక ప్రాచ్యము

బ్రిటిషు ప్రభుత్వము బార్లికా పోయిందగుగాను బార్లికానుగా మాట్లాడిన పిదప ప్రకటించిన దానినిగూర్చి జలల ప్రభుత్వము వారెమియు తెలియజేయలేదని కోపమును జూపుచున్నది. కర్ణాటక ప్రభుత్వము సంగతులను సందియములను బాపునని బెన్స్ వత్తిక కలనుచున్నది. బ్రిటిషుగారి భావములలో కొంతకేము ప్రారంభమగున నుచున్నది.

పూర్వజెనుగారు చెప్పిన 12 మైళ్ల సహాయముగూర్చి బ్రిటిషు వారి కంగీకరించెనని తెలియుచున్నది.

ఇంతవరకు ప్రకటించబడిన కర్ణాటక ప్రభుత్వము సహాయము బ్రిటిషు విధాన మును జేతరని కనెంచుచున్నది. జర్మనీపరిస్థితుల పట్ల పరాసులు అనుభూతులతో జూచునటుల కనిపించదు. పరాసులు తమవిధానమును బ్రిటిషు దేశవరకు సర్వత్ర ఆలోచితో నుండుట దొమినియన్ ప్రధానమంత్రులకును బ్రిటిషు ప్రభుత్వము అంశమగుచున్నది.

కర్ణాటక ప్రభుత్వ ప్రయత్నము మిత్రమండలియననునవికొన్ని చెప్పెమోనుని ప్రారంభమయి భయపడుచున్నది.

ఆర్థిక సభ

సామీప్య కర్ణాటక ప్రభుత్వము సామీప్య కర్ణాటక వారు చర్చించిరి.

బొంబాయి గవర్నరు

బెల్గాం గారికి మాంకెనెన వర్తక సంఘమువారు బెల్గాం గవర్నరు కుమారు బొంబాయి రాజధానిలో చేయవలసినవి ఎంతో గంభీరమైనవిగావెననియు కాని అయ్యది ఇంగ్లాండులో ఫీట్ విప్ కన్నంతవరకుంటే ఎక్కువ గాదనియు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషు మంత్రవర్గము

ఆర్థిక శాస్త్రము

గ్రేటుబ్రిటన్ కర్ణాటక బార్లికా గూర్చి సూచన నియమించబడినవి ఈయన సూచనలు బ్రిటన్ ఆర్థిక నియమించబడుననియు, తెలియచున్నది.

స్పెయిన్

రివేరగారి ప్రయత్నములు

ప్రధానమంత్రుని యుద్ధోద్యము

కర్ణాటక కర్ణాటక లేక బెల్గాం పరిశీలన స్పెయిన్ మోక్షమును బొందగలవనిరి. తాను బెల్గాం సకాలమునను బోయి లాగి అలగ్యముగ వాడేయించుచున్నాడు. ఇదియు కిది గుణపాతముగ నుండునని

చీనా

చీనా రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుని ఎన్నిక

నిమిత్తము పార్లమెంటు సభ్యులకు ధన మిచ్చుట
లండన్, ఆక్టోబర్ 5:—రాత్రి 8/35. డబ్బుకమిషను
ఏమని చెప్పగల మనిషికింక లేదు. పరిశోధనలకు తోలుపు
యన్నాడు. 'ధనమును మనం జగత్తో ఆనాడు. డబ్బు ఇచ్చి
అడుగులేసే చాళాకీ గారు చీనా రిపబ్లిక్ అధ్యక్షుని డాయెను.
480 పార్లమెంటు సభ్యులకు ఒక్కొక్కనికి 5000 వేండి
కా డెవలప్ మెంట్ బడినది. వీరందరను కమిటీలును చాళాకీ గారి
కీర్తిని. అయిన అధ్యక్షులుగ నియమించబడిరి. కాని ఈలంపున
ల నిచ్చుచే చాళాకీ గారి ప్రత్యర్థులు డారకుండురాడని సంది
య మిచ్చుచున్నది.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియా ప్రధానామాత్యుడు

మరికర ప్రతినిధులు త్రోవలో కుపానుచే అగిపోయిరి.
5 తేదిని లండన్ కేరి. రూటన్ తో ఇట్లు బ్రానుగారు తెలి
యజేసిరి. ఆస్ట్రేలియా సాధనమును సందర్శించి పారము. సామాన్య
వికమత్తును అవకాశ మందిరించెను. ఇది ప్రాజెక్టును యూ
రపును మరల స్థాపించుటకును. సామాన్య సభ లాభకరము.
సభాకారముతో ఇప్పుడు సామాన్య ఆర్థిక పరిస్థితుల సందర్భము
బాగుచేయుట కిది మంచి సమయము. (గ్రేట్ బ్రిటన్ రక్షక, విజే
కాంగ విభాగములో ఆస్ట్రేలియా వారు పాల్గొన్నట్లు వారు గ్రేట్ బ్రి
టన్ లోని పార్లమెంటును-ఈ కుదిరియమై ఆలోచింపవలెను. భరింప
వలెను.

జర్మనీ

జర్మనీ గందరగోళము

క్రొత్త మంత్రివర్గపు చిక్కులు

లండన్, ఆక్టో 5:—(క్రొత్త ప్రెస్) క్రొత్త మంత్రివర్గములో
3 గురు మంత్రి లుండులేమి. డాక్టరు గెస్టరుగారు రక్షక జేరియ
మంత్రిగ నుండవచ్చును. డాక్టరు లూదరుగారు ఆర్థిక మంత్రి.
హిట్లరు పక్షపాతికలు
కెరెన్ థిల్ ములారా, మీరు అకంఠక నిశ్రమముతో
అచంచలత్వముతో నిలబడుదు. మీరు థిల్ ప్రాయములను మార్చు
కొనకుడని ప్రాయముతో అత్యధి అవుతేయబడినది.
ప్రజాస్వామ్యవాదులు పార్లమెంటు పాలనావిధానము
లోని ప్రభుత్వ పాలనను తోడ్పడవల మనిరి. కాన పార్ల
మెంటు కమిటీలంబులను మంత్రివర్గము ప్రెస్ కు గారు
నిమిషించవచ్చును.
క్రొత్త మంత్రివర్గము వారు రిమినిషన్ మును క్రకటించెద
రని అనుకోనుచున్నారు.

అమెరికా

లాయిడ్ జార్జి గారు

న్యూయార్క్ కేరి. వీరిని చాలకుండి పరిశోధనచేద
కలు మరికరులు అనేకమంది ప్రశ్నించిరి. యుద్ధముచే గల్గిన
ఈ దుస్థితి అంతయు తేల్చేయింపునందె సరిగా అయి జరుగక
పోవుటయే కారణ మనిరి. యువై లెడ్ స్టేబులారు లేనిదే
చాలీనమిది కలిపి కాదు బాటుగా నుండు ననిరి.

అమెరికాకు యూరపు దేశములో
రావలసిన అప్పులు

అన్నిటిని రాజకీయ సేవ యనియ బిల్లిగవ్వను గూడ
మానరూపియ అమెరికా అధ్యక్షులు కూర్చిడి గారు తెలియజేసిరి.
రిపియానుండి 12 గురు రాకొమర్తులు 11 గురు రాకొను
రులు, 8 గురు గొప్పయింటి స్త్రీలు, 6 గురు ప్రభువులు రిపియా
నుండి కేరెల్లై న్యూయార్కుకు వచ్చిన ఇంగ్లీషు వృత్తి
తెలుపుచున్నది.
) జపాను సహాయనిధి లంతునులో లార్డు మేయరు 200,000
పానులకు వసూలు జేసెను.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆక్టోబర్ 8-వ తేది సోమవారము

- (1) ధాన్యములు
వనరులు కా 1-కి రు 45-0-0 మొదలు 55-0-0 వలె
బియ్యము బస్తాలు మొదలు, వరకు,
మనుమ లేనానిని ,, 45 గలది రు 18-0-0 18-4-0
నెలూరిని ,, డిటా ,, 15-4-0 15-8-0
డిల్లీని ,, డిటా ,, 15-8-0 16-0-0
రాసులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-8-0
మవ్వులు ,, ,, 24-0-0 28-0-0
- (2) వస్త్ర ధాన్యములు
కందులు బస్తా 1-కి 205 రు, 12-0-0 రు 14-0-0
సెగలు ,, డిటా ,, 11-0-0 11-4-0
సెగలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-0-0
మినుములు ,, డిటా ,, 18-8-0 18-9-0
ఉలము ,, డిటా 164 ,, 7-8-0 7-12-0
- (3) నూనె వస్తువులు
మవ్వులూనె కా 1-కి రు 165-0-0 178-0-0
నెయ్య ము 1-కి ,, 14-0-0 28-0-0
కొండాపురం కేరు సెగ సవ్వు కా 1కి ,, 64-0-0 65-0-0
యితర ప్రదేశము ,, 60-0-0 62-0-0
కేరు సెగ నూనె గానుగ కా 1-కి రు 187 మిమనూనె 182
అనుదము నూనె కా 1-కి రు 142-0-0
- (4) చిల్లర వస్తువులు
చాయపము కా 1-కి రు 215-0-0 220-0-0
కూరపము కా ,, రు 195-0-0 200-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) కా 1-కి రు 90-0-0 105-0-0
గుంటూరు పాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు 40, 45
కాళహస్తీ పాయకట్టు ,, రు 60, 65
బెల్లము కా 1-కి రు 40-0-0 50-0-0
చింతపండు కా 1-కి రు 85-0-0 45-0-0
- (5) ఇనుము
పట్టాలు రథం కా 1-కి రు 84-0-0 85-0-0
చదరం ,, 85-0-0 86-0-0
రథం కా ,, 89-0-0 90-0-0
- (6) లోహములు
వెండి 100 కులంబు రు 80-0-0 81-8-0
బంగారము, కులము 1-కి రు 24-8-0 25-0-0
సవరన 1-కి రు 15-15-6
ఇత్తడి కా 1-కి రు 805-0-0 810-0-0
రాగి డిటా రు 850-0-0 855-0-0
అస్కా చెక్కర 1-కి రు 44-4-0 44-8-0
- (7) రంగులు అలిజరైలు
అవుకమ్మడు 20 డిగ్రీలు రు 120-0-0 125-0-0
కొట్టికమ్మడు డిటా 180-0-0

పాట్నా మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు సభ్యులకు విజయము గల్గి
10 స్థానములు వచ్చుట

పాట్నా ఆక్టో 6:—నిన్నను పాట్నా మ్యునిసిపల్ ఎన్ని
కలు ఆర్యులవాడు చలలేగ జరిగెను. కాంగ్రెసు కమిటీ
వ రు 32 స్థానములలో 18 కి పోటీజేసి 1) స్థానముల గెలుగ
గల్గిరి. మిగిలిన స్థానములను తమతో సానుభూతి జూపువారలకు
వదిలేసిరి. ఈ సానుభూతికలలో పది, పదకొండు మందితో అధిక
సంఖ్యాకులుగ నుండి పనిజేయవలె నని యనుకోనుచున్నారు.
తమయిష్టము వల్లిన చెయిర్మనును నైను చెయిర్మనును గల్గి య్య
నిసిపలుకరిపాలనము నంతను మార్చి జేయవలెనని వారు తలంపు
చున్నారు. ఎన్నికల ఫలితములు కాంగ్రెసు సభ్యులకు మహావిజ
యముగ తలంపుచుచున్నది. ఎన్నిక దారులకు సంగతి సందర్భము
లన్నియును తెలియుటకైన నట్లు జరిగెను. 9 వార్డులలో 4 వార్డు
లందు కాంగ్రెసు వారలకు యెక్కువ వోట్లు వచ్చెను. అందరి
కన్న యెక్కువ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారికి 1880 వోట్లు వచ్చెను.
18 కాంగ్రెసు నియాయకులకును 9357 వోట్లు వచ్చెను. మిగిలిన
99 మందికి 2044 9 వోట్లు వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

తెంగాళు కాగపూరు రైల్వే మార్గమున 6-వ తేది ఉద
యం 9 గంటలకు పాల్వస్తేమనూరు నుండి 18 దేవుడు పాసంజరు
బండిలో నాలుగు పాసంజరి వెట్టెలు కొకపార్సులు వెట్టె ట్రెట్టా
నుండి తోలగెను. ఎకరిని వెట్టెలు తగులలేక.

వాతావరణ స్థితి

1923-వ సం॥ ఆక్టోబర్ నెల 8 తేది సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మొ గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	మొ గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము	వర్షపాతము వర్షపాతము	వర్షపాతము వర్షపాతము
గోపాలపురం	87.5	75.6	0.74	0.81	0.59
కోరాపుట్
విశాఖపట్నము	86.5	78.1	0.02	0.86	0.51
కాకినాడ	90.7	76.6	...	1.90	0.86
మచిలీపట్నము	94.1	75.7	...	0	1.12
గుంటూరు
కర్నూలు	98.9	67.5	...	0	1.15
బళ్లారి	95.5	72.7	...	0	1.85
అనంతపురం
కడప	95.4	78.5	...	0	1.84
నెల్లూరు	98.7	75.4	...	0.04	0.86
మద్రాసు	92.8	78.2	0.07	2.25	0.28
కడపూరు	90.8	78.8	...	1.17	0.21
నెల్లూరు
సీలము	96.9	78.5	...	0.18	1.75
కొడంబత్తూరు	92.4	70.4	...	0.18	1.05
తిరుచనాపల్లి	97.0	76.0	...	1.85	0.18
నాగపట్నము	98.6	80.0	...	0.05	0.89
పురుకోట
మధుర	92.4	76.1	...	1.87	1.32
పొంబన్	91.0	79.5	...	0	0.83
తిరునల్వేలి	0.06	1.17
తిరుకేరండము	88.8	77.0	...	0.98	0.74
కొచ్చిన్	85.7	75.9	...	0.05	2.34
కాలికట్టు	86.2	75.1	...	0.19	2.20
మంగళూరు	87.0	76.1	...	0.10	1.82
జెంగుకూరు	85.5	65.8	...	0.21	2.08
మోస్సాన్
మెర్కాన	77.8	61.8	...	0.82	3.17
రై మారు
హైదరాబాద్
కారవార్
రత్నగిరి
కొంబాయి
హాలాపూరు
కొడెకనూర్	63.4	51.6	0.19	1.90	0.64
ఉదకమండలము

సర్కారులు: గోపాలపురంలో 0.74 అంగుళముల వర్ష
ము కురిసెను విశాఖపట్నములో చినుకులు పడెను. మచిలీపట్న
ములో మెఘములు కొంతమంతు వ్యాపించెను. ఇక్కడ ఆర్ద్రత
తక్కువ పగటి వేడిమి 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్: బళ్లారిలో మెఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్న
వి. తక్కినచోట్ల పలచగ నున్నవి. ఆర్ద్రత తక్కువ. బళ్లారిలో
పగటివేడిమి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 5 1/2 డిగ్రీలు
తక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో 0.7 అంగుళముల వాన
కురిసెను. ఆకాశము మేఘాభరితంయై యున్నది. కడపూరులో
ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచట రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వారానరణ మింకను అస్థిరముగనే యున్నది. రాజధాని
(పాచ్యభాగమున స్థానిక చినుకులు పడవచ్చును.
ఎస్. ఆర్. సామ్రా, వారానరణ కాశ్యప్రభా.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0
జ్వరహరిని అయిదుపూటలు నేవించిన పట్టు విడుపు జ్వరములు,
చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు కమస్త జ్వరములు మానును
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు బొంబాయి.

కృష్ణా మండల విభజన

మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రకటనము 6-10-23

1920 మార్చి 2 క తేదీని కృష్ణా జిల్లా భాగము గూర్చి ఒక ప్రకటనము గావించిరి. విభజనరీతిని గూర్చి ప్రజల విమర్శలను దెలియపరచుటకై నది గోరించుచుండిరి.

1. ఆ జిల్లాను రెండుభాగాలుగా విభజించుటకు నిశ్చయించి అఖర ఉత్తరపు గోసంగి పూర్వము ఏలూరు భాగము యేర్పరుపబడినది. అందుచే కాననభూమి 5 మార్చి 1921 క నూతన జిల్లా యేర్పాటు చేసినప్పుడు, కృష్ణా జిల్లా భాగము ప్రస్తుతము జేతూరు వేలూరు గ్రామములను పోలవరపురము గంజాము, విశాఖపట్నం, గోదావరి కృష్ణా జిల్లాలను సహజాంతరముగా వేరుగజిల్లాలుగా చేయవలెననియు శ్రీ. సి. వి. ఎస్. సరళింహ రాజుగారు తీర్మానము గావించిరి. ఆ జిల్లాలను నవ వీలగు నేతూరు జిల్లాను రెవెన్యూ భాగముగా గోరిరి. వారు దెలిసిన విషయము ఫిబ్రవరి 15, 1923 న ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

2. ఆ జిల్లాను ఏలూరు పరిపాలన మరల పరిపాలించిరి. కాననభూమి మార్పులకు అనుకూలముగా నుండిన తెల్లి. కుడకు జడరాసు ప్రభుత్వమువారు, ఏలూరు జిల్లాను ప్రత్యేకముగా నుంచక తీసివేసి మరల ఆయా జిల్లాలకు చేరవేసి భాగములుగా చేర్చవలెనని నిశ్చయించిరి. ఈ యేర్పాటులకు ప్రేటునెక్కువగా అగీకారము ప్రభుత్వమునకు చేరినది.

3. ఇకనుండు ఉత్తరజిల్లాలలో అధికభూములు జేర్చుటకు వీలులేదు. వరల కృష్ణా జిల్లా విభజనగూర్చి జేరిన విచారణపరిషత్తునుండి, ఆ జిల్లా విభజనము గావించ 1920 సం॥ న నిశ్చయించుటకు కారణములు యాదీగున నడచి రించితిమి:—

1904 సం॥ గోదావరి, శ్రీశైల, నెల్లూరు జిల్లాలను తిరిగి నమర్చుచున్నప్పుడు కృష్ణా జిల్లా ప్రస్తుతరూపము దాల్చినది. కృష్ణా జిల్లా యొక్క చాలవెదదిగా నున్నదను మనశ్చయము కచ్చి యెంతయోకాలము గాతేదు. 1910 సం॥ తాత్కాలిక కానన భూములపట్టి ఒక సీరియరు గల కలెక్టరుగారిని జిల్లా కలెక్టరు నకు సహాయము చేయుటకయి నియమించిరి. 1912 సం॥ న గోదావరి జిల్లాను ఏలూరు, తణుకు, నర్సాపురం, భీమవరం తాలూకాలను కృష్ణా జిల్లానుండి ప్రత్యేకించి వేలూరు జిల్లాగా నేర్పాటు చేయవలసిధరి గోరిరి. 1914 సం॥ ఈవిధ తాలూకాల రయితులు లాభముగనే కోరుచు గవర్నరుగారికి మనాజరు కమర్చించిరి. 1918 సం॥ కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరుగారు అట్టి కారణములతో ఉద్యోగరీత్యా తెలిపిరి. జిల్లాలో నెక్కువపరి చయముగల ఉద్యోగులు చాలమంది ప్రస్తుతమున రీతిగా నుంచిన తగిన పరిపాలన జరుపుట దుర్లభమని ఏకగ్రీవముగా బలికిరి.

కృష్ణా జిల్లాను చెన్నరావు మునందు సగటున ఒక జిల్లాకు ను విస్తీర్ణము, జనసంఖ్య, లాండు రెవెన్యూ రాబడి పన్నుల మొత్తము, నీటిసాగుబడిల ఫలవిస్తీర్ణము పురపాలక సంఘముల యూనియనుల సంఖ్య, రెవెన్యూ కాగితముల సంఖ్య, క్రిమినల్ కేసుల సంఖ్య విషయములందు తారతమ్యము యాదీగున పట్టికలన దెలియును.

ప్రస్తుత విస్తీర్ణము చదరావు మెట్టు

కృష్ణా జిల్లా	5,908	
కృష్ణా జిల్లా మదరాసు విభజించి సగటున ఒక జిల్లాకు	5,927	
జనసంఖ్య, వేలు	1,997	1,690
నీటిసాగుబడి విస్తీర్ణము, ఎకరములు.	1,098, 128	248, 768
లాండు రెవెన్యూయితర పన్నులు శతాంశము	76.81	80.84
రాబడి పన్ను	2,91,000	1,45,268
పురపాలక సంఘములు	4	3.
యూనియనుల సంఖ్య	61	20
క్రైమినల్ కేసుల సంఖ్య	20,061	10,850
క్రైమినల్ కేసుల సంఖ్య	15,515	11,164

భాగములు, తాలూకాలు, మేజిస్ట్రేటుల విషయమున కృష్ణా జిల్లాను రాష్ట్రమున సగటున ఒక జిల్లాకును గల వ్యత్యాసము యాదీగున పట్టిక దెలుపుచున్నది.

భాగములు, తాలూకాలు, మేజిస్ట్రేటుల విషయమున

భాగములు (డివిజనులు) సంఖ్య	7	4.
తాలూకాలు	14	10
మేజిస్ట్రేటుల విస్తీర్ణము.	25	19.

ఈ సంఖ్యల మూలమున కృష్ణా జిల్లా ఒక్కొక్కడగా యాభి:మును నడుపుటచాలా పెద్దదని వాదించుటకు తగిన కారణముగలదు. కృష్ణా జిల్లా యందు దురస్థితులను గూర్చి ప్రత్యేక యిచ్చుడులయందు ప్రభుత్వమువారు సర్వదా యెక్కుడు శ్రద్ధ వహించవలసిన విషయములు చాల గలవు. గోదావరి కృష్ణా జిల్లాల రెండు అంశములను విభజించి నీటిసాగు బడి జరుగుచున్నది. ఇదివరకు నీటిసాగుబడి యాధరవులను మించి యీ అంశములు ప్రభుత్వమునకు కాక జమీందారి భూములకుగూడ నీటిసరఫరా చేయుచున్నది. ఈ కాలముల అధికారము, నీటిపంపకము, నీటిపన్ను విధించుట, ఉచితనీటి సాగుబడి పావుల జమీందారి స్థలములను నిర్ణయించుట, మొదలగు విషయముల రెక్కువ ప్రాముఖ్యతను లగి పరిపాలనను యమున పెక్కు యిచ్చుడులను గలగ జేయించుచును. ఈ విషయములను నేమియు తగినట్లుగా పరిశీలించ బడలేదనియు, మండలమున రెండుభాగాలుగా చేసి, కలెక్టరుగారి మెట్టు విస్తార భారము తొలగించువంతరము తగిన శ్రద్ధతో పరిపాలనను బడచాలనియు పెక్కుచుండి యధికారులను, అధికారతరులను గూడ యోగ్యముగా భావించుచున్నారని దెలియుచున్నది.

6. ప్రభుత్వము వారి యెదుట నిచ్చుడు పన్నుల విషయము దివి రకు మార్చి 2, 1920, సం॥ ప్రకటించబడినవే. ఆ సలహాలు—

(1) కృష్ణా జిల్లాను కృష్ణా గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలుగా విభజించి నిడదవోలు, బాదరాలను రెండింటికినీ మధ్యస్థానముగా నుంచవలెను.

(2) రెండు జిల్లాలలో భాగములను (డివిజనులు) పది ఒక దానిలో వాలుగుచేర్చిన హెచ్చించవలెను.

(3) కృష్ణా జిల్లాలో తాలూకాలను 7 గను కృష్ణా జిల్లాలో 10 గను హెచ్చించవలెను. మొత్తముక 3 అధిక తాలూకాలు చేర్చవలెను.

(4) రెండు జిల్లాలలో భాగములను 1920 సం॥ నిర్ణయించినట్లుగానే యంచును.

6. పోలవరము డివిజను క్రొత్త పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా యందు జేర్చి సుకట్టుటలేదు. పోలవరము రెడ్డిల నందరిని ఏకపరిపాలనముక్రింద నుంచుట చాల యావశ్యకము. గోదావరి నది కిరుప్రక్కల నున్న కొండవాతులకు అంతర్సంబంధములు ఎక్కువ గలవు. ఈ భాగమున ఏలూరు స్థలమునం దెంతటను సరికమైన పరిపాలనయందుట చాల ముఖ్యవిషయము. ఈ భాగముయొక్క పల్లపుస్థలమున వేరుజేసి నూతన పశ్చిమగోదావరికి జేర్చి కొండస్థలములను మారుగోదావరికి విడిచిపెట్టుట భావ్యముగాదు.

7. నూతన జిల్లాలలో భాగములను స్పృశించు సలహాలనుగూర్చి ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యము దెలుపగలదు. 1920 సం॥ యేర్పాటులకును 1923 సం॥ యేర్పాటులకును యాదీగున వ్యత్యాసము కలదు:—

1920 ఏర్పాటులు

- (1) ఏలూరు కమ్యూనల్ పురపాలక.
- (2) నిడదవోలు, పోలవరము
- (3) తణుకు, తాడేపల్లిగూడెం.
- (4) భీమవరం, నర్సాపురం

ఇప్పటియేర్పాటు (1923)

- (1) ఏలూరు, కమ్యూనల్ పురపాలక.
- (2) నిడదవోలు.
- (3) తణుకు, నర్సాపురం.
- (4) భీమవరం, తాడేపల్లిగూడెం.

తణుకు నర్సాపురం తాలూకాలకును, భీమవరం తాడేపల్లి గూడెంలకును సహారాధారి కారణములమున గలదనియు వివిధముగా స్పృశించిన పెద్ద కారణములయొక్క ప్రేరణములను దిగుబెట్టుచు ఒక్కొక్క కారణమును యిండి చాలాభాగముగా నుండుననియు ప్రస్తుతయేర్పాటులకు అనుకూలమగువాడన గలదు.

ఇందుకు వ్యతిరేకముగా భీమవరం నర్సాపురముల మధ్య కొద్ది భాగమున్నదనియు, ఈ రెండు తాలూకాలను గలవును నోరయి నేనుబడుననియు పూర్వపు యేర్పాటుల కనుకూలముగా చెప్పుబడినది.

8 పశ్చిమజిల్లాను నుండవలసిన భాగములు:—

1920 యేర్పాటు

డివిజను పేరు	తాలూకాలు
బందరు	బందరు, దివి
గుడివాడ	గుడివాడ, కలెక్టరు, పావట్ల
తెనాలి	తెనాలి, నందిగామ, తిరువూరు
	(స్వతంత్రతాకిల్ దారు 2 గను)
నూజివీడు	గన్నవరం, పావట్ల, నూజివీడు (స్వతంత్రతాకిల్ దారు భాగము)

1923 యేర్పాటు

డివిజను పేరు	తాలూకాలు
బందరు	బందరు, దివి
గుడివాడ	గుడివాడ, కలెక్టరు
తెనాలి	తెనాలి, నందిగామ, తిరువూరు
	(స్వతంత్రతాకిల్ దారు)
నూజివీడు	గన్నవరం, పావట్ల, నూజివీడు (స్వతంత్రతాకిల్ దారు)

9. ఇందుగల అనువు ఏను, నూజివీడు డివిజను పెద్దదనియు ప్రాంత సరిహద్దు డివిజను ఎక్కువైనదనియు. ఇది నిజము గదావిన విభాగముల జేయు అలవాటు తిరిగి విచారించుట యర సరము.

10. ప్రభుత్వమువారు వీలగునెడల నూతన జిల్లాను 1924 -25 సం॥ ప్రారంభించ నున్నారు. అందువిషయమై రెవెన్యూ పోలీసు భాగ అధికము గావించుటకు భనము గోసంగి పన్ను తిండిముక్త కాననభూమి దరఖాస్తు చేయుటకు నిశ్చయించిరి. సాధ్యమగుంతర్వర్తంలో ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యమును సలహాలను దెలియ బరచవలెను. నీటిని 1923 డిసెంబరు 1 క తేదీ దాటకుండ పంపవలెను.

ఒక పుల్ బెంచీ తీర్పు

తండ్రి చేసిన అశ్శులు-మైనరుకు మూడు బాధ్యత

జుమారులు మైనరుగన్ను పుడు తండ్రి తన జీవిత కాలమున చేసిన ఋణములను గూర్చి కొంత కాలముక్రింద ఇన్నాల్మెన్స్ కోర్టుందు వాదించబడి పుల్ బెంచీ తంపబడిన కేసునందు ఈ యుద్దయు పుల్ బెంచీ కోర్టులో గా. ప్ర. న్యాయమూర్తి యు, న్యాయ. కూటున్ ట్రాటరు, కృష్ణుడు గారు తీర్పు చెప్పిరి. సాక్షులారా, చెయితారాంకేసులలో ప్రీకాన్సిలు ఒకసారి తీర్పులకు లన కొంచెము సుడేముకలిగి న్యాయ. కూటున్ ట్రాటరు గారు మకదములను మాత్రము తెలుపుచు తీర్పు చెప్పి క పుల్ బెంచీ తీర్పు కై తంపి యుండిరి. తమ సురజిల్లాలో వర్తకము చేయుచుండిన వెల్లాస్వామి సెర్వే బ్రహ్మ (అన్నదములు) ఇన్నాల్మెన్స్ దాఖలుచేసిరి. వారికుమారుల ఆస్తిని, వారి భాగములను అక్విషియల్ ఆఫీసరు స్వాధీనము చేసి విచారణచేయుటకు అధికారములేదని ఇన్నాల్మెన్స్ కోర్టు నందు అర్జి దాఖలుచేసిరి.

తీర్పునందు న్యాయమూర్తి ట్రాటరు చెప్పిరి:— (ఫీకాన్సిలు తీర్పు లింగను స్పష్టముగా లేవలసియును, ఈ దేశములోని హోయలీర్లులను అం సరి. పరిలసి యుండెను. తండ్రి న్యాయమొట్టి క్రమమైనట్టి ఋణములను పుచ్చుకొనిన, మైయకు మారుకు అటువలెను చెల్లించవలసిన బాధ్యత యుండెను. అప్పులనిచ్చి నవామి రిమూడికారమును చలాయించుకొనవచ్చును. తండ్రి జీవిత కాలములోనే, మయిన రుకు మారులకు అభి ప్రాయము చెల్లదని తీర్పు చెప్పియుండెను. అట్టి అప్పులకు కుమారుల ఆస్తిని వినియోగించు అధికారమును మై ఎంతకాలముమిడియో జరుగుచుండిన ఆచారమును ప్రీకాన్సిలు తృప్తి పరించెననుటకు వీలులేకండెను.

ఎం. పి. తిరునారాయణాచారి గారను ఆద్యోకేటు ఎం. పి. నువ్వరరాజు అయ్యుడు గారును మైనరుకుమారుల పక్షము నను, ఆద్యోకేటు-జనరలును, నందిమారును అక్విషియల్ ఆఫీసరు సీడమునను హాజరైరి.

వైరెసు తండ్రి సానములు

అలహాబాదు ఆఫ్ఫీ రి:— రెంగును మ. దాసుకున మధ్య కైరేతంతి యెక్కు-కేవేముగా వోవునటులు, స్థానముల నిర్మించుటలో మంచి యభివృద్ధి జరుగుచున్నటులు ఈ సంవత్సరం తిరునాడు సిద్ధమగు నటులను తయారీకు ప్రతికరు దెలియుచున్నది. (అ. వె.)

శాసనసభ ఎన్నికలు

ఒక మహాసభ

జన్మిస్తు పక్షము

ఈనెల ఎన్నికలలో మద్రాసు శాసనసభకు డాక్టరు సి. నరేంద్రమొదల్యారు, అర్. మదనగోపాల నాయుడు గార్లును ఢిల్లీ ప్రాంత శాసనసభకు ఎన్. జి. శ్రీధర్మమొదల్యారు గారిని సభ్యులను గ. నె. నన్ను గారు వి. వ. వి. మై తీర్మానించుటకునిన్ను అధికారియు ఉపయోగి గంటలకు సెంట్రల్ టైమ్స్ నకు సమీక్షకుగ నుండి వార్తాపత్రికయేటరుందు మదరాసులోని 11, 22, 13, 14, 15వ డివిజనులోటరుల పక్షమున నొకమహాసభ జరిగెను. సభకు సుమారు అయిదారువంతుల మంది ప్రేక్షకులు వచ్చియుండిరి. డాక్టరు సి. నరేంద్రమొదల్యారు, మదనగోపాల నాయుడు గార్లు గాక, మా ఫీ. మ. హమ్మదు, సి. య్యారాయ మొదల్యారు, రంగరామానుజంశెట్టి, జె. ఎ.కె. రామస్వామి, భక్తవల్లభనాయుడు, శివపాళిమొదల్యారుగారును మరొకందరు బ్రాహ్మణేతరప్రజాభిజ్ఞులును వచ్చియుండిరి. డాక్టరు నరేంద్రమొదల్యారును అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది.

కార్యక్రమము సభ్యులను జన్మిస్తు పక్షపు నాయకులలో నొకమహాసభ జరిగెను. సభకు సుమారు అయిదారువంతుల మంది ప్రేక్షకులు వచ్చియుండిరి. డాక్టరు సి. నరేంద్రమొదల్యారు, మదనగోపాల నాయుడు గార్లు గాక, మా ఫీ. మ. హమ్మదు, సి. య్యారాయ మొదల్యారు, రంగరామానుజంశెట్టి, జె. ఎ.కె. రామస్వామి, భక్తవల్లభనాయుడు, శివపాళిమొదల్యారుగారును మరొకందరు బ్రాహ్మణేతరప్రజాభిజ్ఞులును వచ్చియుండిరి. డాక్టరు నరేంద్రమొదల్యారును అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది.

సి. రంగరామానుజం శెట్టిగారు ఇట్లుమాటలాడిరి. డాక్టరు నరేంద్రమొదల్యారు అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది.

మదనగోపాలనాయుడుగారు దక్షిణ హిందూస్థాన్ లిబరల్ ఫ్రెండ్స్ సమాజము ప్రారంభదశకుందు కార్యదర్శిగ నుండిరి. సభ్యులనుగ నొకమహాసభ జరిగెను. సభకు సుమారు అయిదారువంతుల మంది ప్రేక్షకులు వచ్చియుండిరి. డాక్టరు సి. నరేంద్రమొదల్యారు, మదనగోపాల నాయుడు గార్లు గాక, మా ఫీ. మ. హమ్మదు, సి. య్యారాయ మొదల్యారు, రంగరామానుజంశెట్టి, జె. ఎ.కె. రామస్వామి, భక్తవల్లభనాయుడు, శివపాళిమొదల్యారుగారును మరొకందరు బ్రాహ్మణేతరప్రజాభిజ్ఞులును వచ్చియుండిరి. డాక్టరు నరేంద్రమొదల్యారును అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది.

గోపాలాచార్యగారును ఇరువురు అధ్యక్షుల నిమోజనమును బలపరచుచు ఇట్లు చెప్పిరి. నేను డాక్టరు నరేంద్రమొదల్యారుగారిని అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది.

కాదు. (ని ను ను, ని ను ను, అ ను కే క లు కా న స స భ యం దు బ్రా హ్మ ణు ల తే మ మ న రే గూడ అయిన పని చేయవలసి వారు సభ్యులను గలవలసినది. సభ్యులను గలవలసినది. సభ్యులను గలవలసినది. సభ్యులను గలవలసినది.

జే. ఎన్. రామస్వామిగారు, వ్యాఖ్యము యోగ్యతని పుంపలెనుగాని వయస్సు ఒకముఖ్యవిషయముగా దర్శించెప్పిరి.

తేలాయ్యు మొదల్యారుగారు (చెన్నై) ఇట్లు మాటలాడిరి. గతకార్యక్రమము డాక్టరు నరేంద్రమొదల్యారుగారు అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది.

నరేంద్రమొదల్యారుగారు (ఒకకాట్టెడు) ఇట్లు మాటలాడిరి. దేశమునందు ఇన్నికత్తులుండుటచేత విపత్తులు లేక చెడిపోయింది. గతకార్యక్రమము, మనోబుద్ధి పండితచారు మహర్షి మోసపుచ్చిరి. అందరమేలకై పనిచేసిన మని చెప్పిం దున మే మొకరికి వోటునిచ్చితిమి. (ఇతరుల నాడేమింత వలనను కేకలు) కాని అయిన తియ్యవలసినది. వారిని ముట్టుకునుగ నియమించెను. ప్రజలజీవ లాభములేక మాడుచున్నారని డాక్టరు నరేంద్రమొదల్యారుగారు చెప్పిరి. భాగ్యవంతుల తేమమును గాక విజయముగ వీరవారి తేమమును వెలదిండు నట్టి వారికేమనోట్లను ఈ యువ లెను. నేను కార్యక్రమము భాగ్యవంతుల సామ్రాజ్యము. తివ కిష్టము లేకటి తీర్మానము నెవరైన ప్రజలవేట్టివలసిన అధ్యక్షు డాక్టరు నరేంద్రమొదల్యారుగారు చెప్పిరి. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది. అధ్యక్షునిగా నిర్ణయించుకొనినది.

మరివారికం స్వీకరణ చట్టము శామదించి కార్యకుల తేమమును గమనింతుమను వారినే ఎన్నుకొనవలె నని రాజగోపాల మొదల్యారు గారు చెప్పిరి.

అంతట, మ్రొదవశాసన సభకు ఎన్. జి. శ్రీధర్మమొదల్యారుగారిని, మదరాసు శాసనసభకు డాక్టరు సి. నరేంద్రమొదల్యారు, అర్. మదనగోపాల నాయుడుగార్లును ఎన్నుకొనవలసినట్లు 11, 12, 13, 14, 15 డివిజనుల వోటులను నిశ్చయించినట్లు తీర్మానము ఏర్పడినది. అమోదితమైనది.

అధ్యక్షుడు డాక్టరు ఇట్లుచెప్పిరి. ఈసభలో మా జరై న ఇరువురు అధ్యక్షులను పలువురు పలువిధములగ త్రొక్కివేసి వారు వాగ్దానముల నిష్పదోషి తిడుతూ వానినాచరింపజేయుదుట గంభీరంబును చుండును. అది యింకా గాక వాగ్దానముల నొసగుటకు, ఇది తిగిన సమయము గారు. తిగిన ప్రజలముగాదు. వారికి వ్యతిరేకము వొసగలేదు. అధ్యక్షులు వాగుగ నాలొచించుకొని పట్టెటలో ప్రకటించుచు యొక్కతగు నుండునని నేను వలించెదను.

విక్టోరియా ఇల్లికవలసందు ఈనెల 14వ తేది ఆ.ప్రాంతమునందు మరొకసభకు జరుపుటకు ప్రయత్నింతుమనియు, అసభ్యులందు తమ కార్యక్రమమును ప్రకటించు మనియు, ఏదియుట్లున్నను వీరవారికి, నిన్ను బాతులను తమ కిక్కిరింపజేతలని చేయుదుమని నెంట్ల నే చెప్పుకలమనియు డాక్టరు నరేంద్రమొదల్యారుగారు చెప్పిరి.

సిక్కు మహాసభ

కాంగ్రెసు శాసనోల్లంఘనసంఘము

డాక్టరు. కిచలూగారు

ఘనీండులో జరిగిన సిక్కు మహాసభ - కథ్యక్షుడు హిందీ స. కిచలూగారాసభలో శాసనోల్లంఘన సంఘమునుగూర్చి వివరించిరి. ఉత్తరసంఘమువారు దేశమునందెంతటను సంచారముచేసి ప్రజలను కనీదులను చేయవలెను తలకు. స్వ. జ్యోతికి భవమును సమకూర్చులెను. ప్రజలకు బోధించవలెను.

సిక్కు బ్రిటిషు సభకులను బహిష్కరింపవలెనని తీర్మానము హిందీలో చేట్టవలెను. ముందుగా భవమును జనమును సమకూర్చుకొని బ్రిటిషునుబహిష్కరింపవలెను (పారంభించినచో స్వరాజ్యభిక్షియు మహాత్ముడు మున్నగు నాయకుల విడుదల యొక్క నాడే చేయవలెను. ఇప్పుడు దొరికినంతలో జగదేవు పెట్టుకొనున గాని వెంటనే సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుట గాని సమంజసము కాదు. దొరికినంతలో కలహమునకు గడంగినచో మునుములమారక తప్పువారి నెక్కొనకుట నిశ్చయము. మన విభుడు దేశములను సిద్ధపరచెదము. కాని దొరకనమువారు దీర్ఘాచార చేయకుండ తమ ఉపదేశములతో బాగుగా నాలొచించువలెనని కాంగ్రెసుసభ్యులను ఆరెన్టు చేయవలసిన మొదలసిన కిచలూగారునుడిరి.

కిచలూగారి అంభోష్టవన్యాసము

ఈ సభలో నాకెట్లును జరిగిన ఉత్సాహకార్యములను నను ప్రతి గ్రామమునుండి విచ్చిన జతాదారులు మహాత్ములను గ్రహించుచు వచ్చిరి. ప్రమాణము చేయుటకలనను నాకధికారాహము కలిగినది. ఈ ప్రాంతమున లెన్నడును శివమునంద రను సమ్యక్ము నాకు పూర్తిగా కలిగినది. పురుషులు నిరుత్సాహులైనను పురుషుల సంకల్పశక్తిగ నుండిన తాముగూడ సుసారపు శక్తులను లెక్కచేయక ముందుకు వచ్చెదమని యీసభలో నారీమణులు గూడ నాకభియ మొనరి, గాని మీరు వివేచన లేని యుత్సాహమును చూపగూడదు. దౌర్జన్యమునకు గడంగ నూడదు. మీకేక్కిరి గమకూర్చి బాతీయ నిర్మాణమునకు గడంగవలెను. మీ ఉత్సాహమును తగిన అవతరణ నుంచవలెను. మీరు కట్టుబాటునకు బద్ధులు కావలెను. ప్రతి స్త్రీయును ప్రతి పురుషుడును గూడ తాము జేపుకొన్న వ్యయవందలి యెందుమని భావింపవలెను. అరుద్యారసంఘము, కాంగ్రెసు సంఘము, భిలాభకు సంఘము సిక్కు సంఘములు ఆజ్ఞాసారము మీరు నడచుకొనినచో విజయము కలుగుట నిశ్చయము. ఇప్పుడు నాకు దైర్య మినుమింపింది. నేనిసభనుండి యెల్లువరగానే పంజాబురాష్ట్రమువారు శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధముగా నున్నారనియు పంజాబువారు ముందు నిలచెదరనియు నిర్ణయముగా ప్రకటించెదను.

నాభాసమన్య

నాభాసమన్య యిప్పుడు దేశమునందెన్నడును యొనడి. దొరికినంతలో తిగిన ఏర్పాటులను చేయవలెను, కాంగ్రెసు వారుగూడ సిక్కులకు తోడ్పడి కేక్కిరించిన లేకుండ పనిచేసిన రని నేను దొరికినంతలో తెలుపుచున్నాను. దేశమును దౌర్జన్యమును పూర్తిగా పరిహరింపవలెను. చేతులను నాలొన గట్టి అదవులో నుంచవలెను అని కిచలూగారు నడిదిరి.

పండితీ ఉపసారలలో నెవరూగారు

అ. హాబాదు, ఆల్టోరి:—నేను పండిత జనపర్యాయ నెవరూగారు అలహాబాదుకు తిగి చ్చిరి. (అ. (పె)

సభను శాంతిముగించుచు 'నిచ్చినందులకు అధ్యక్షుడు ప్రేక్షకులకు తన కృతజ్ఞత తెలిపెను.

కేంద్రకాశం మొదల్యారు గారు అధ్యక్షునిని, 'ప్రేక్షకులకును, భద్రముల నన్నియును ఇట్లు పలికిరి:

మనము రెండువారములు క్రితము సమావేశ మెరిసి. ఈమధ్యలో కొందరు దురద్దేశ్యముతో పోకిరి కదం గులను కల్పించిరి. కాని ముత్రుడు డాక్టరు నరేంద్రమొదల్యారుగారు జరిగి ప్రజలముతో కడదరుట్టుకు బ్రయత్నించెనని వార్తలు కల్పింపబడినవి. నాకు తెలిసినంతవరకు అయిన ప్రాంతములనుగ గాని మరెయ్యక ద్వారాగాని ప్రక్కకు వెళుగాని సరోజిముగ గాని రాకైత. ప్రజాభిము చేయించువలెను. డాక్టరు నరేంద్రమొదల్యారుగారు జరిగిన అందగతుల లే పలుకును. అందు రహస్య మేమియును.

అంతటితో సభ ముగిసెను.

కల్లెగూడెమును కలిపి ఒక డివిజనుగాను, భీమవరము నర్సాపురములను కలిపి వేరొక డివిజనుగాను, జేయ నుద్దేశించబడెను. కాని, తరువాత నర్సాపురములకును, భీమవరము తాడేపల్లిగూడెములకును కాలవవీధి రాకపోకలకు వీలుండునని ఇక్కడ తెలుపబడుచున్నది. భీమవరమునకును నర్సాపురమునకును రోడ్డుమార్గము గలదనియు, రయిలు వేయచో రెంటిని కలుపవచ్చుననియు, ప్రాత ఏర్పాటుల జేసినపుడు తలంపబడెను. డివిజనుల ఏర్పాటుకు ప్రజాభిప్రాయము దెలుపుటకు కోరబడినది. కృష్ణాజిల్లాలో బందరు దివి తాలూకాలు కలసి ఒక డివిజనుగాను, గుడివాడ కైకలూరులు రెండవ డివిజనుగాను, బెజవాడ నందిగామ, తిరువూగులు గలసి మూడవ డివిజనుగాను, గన్నవరము, పామర్రు, నూజివీడులు కలసి మూడవ డివిజనుగాను నిర్ణయించబడును. 1920 సంవత్సరపు సూచనలలో గుడివాడ, కైకలూరులలో పామర్రు చేర్చబడెను. ఇక్కడ గన్నవరము నూజివీడులతో పామర్రు చేర్చి ఒక డివిజను చేర్చి. క్రస్తుతపు ఏర్పాటుల ప్రకారము, నూజివీడు డివిజను చాల పెద్దదిగావచ్చుననియు, ఇది పరిపాద్ధు డివిజనుగట్టచే పనిచాల యుండుననియు, ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. కాన అవసర మగుచో, నీ ఏర్పాటులు మార్చబడునట. సాధ్యమగుచో క్రొత్తల్లాలను 1924-25 సంవత్సరమునుండి ప్రారంభింపవలయునని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము. రివిన్యూ, పోలీసు సిబ్బందిని హెచ్చించుటకు, గ్రాంటుల నీయడని శాసనసభవారిని వీరు కోరెదరు. ప్రభుత్వమువారు సూచించిన విభజనపు ఏర్పాటుల గూర్చి 1920-వ సంవత్సరమున ఆక్షేపణలు పెక్కులు వెలువడెను. ప్రధానసభసముల నిర్ణయము గూర్చియు, డివిజనుల ఏర్పాటుగూర్చియు, వాదప్రతివాదములలో వర్తకలు నిలిచిపోయెను. ఈ మార్పులను భిన్నవాదములు బయల్పడక మానవు. ఇందునుగూర్చి ప్రజలు విమర్శించి సూచనల గావించదలచునెడల, 1923-వ సంవత్సరము డిశంబరు 1-వ తేదీలోగా దెలుపవలయునని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

డిల్లీ తీర్మానము

ఉత్తర అనంతపురపుమండల సభ కార్యక్రమ పహించి టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారిచ్చిన యుపన్యాసమును వేరొకచో ప్రచురించితిమి. డిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానము గూర్చి వీరు ముఖ్యముగ వ్యాఖ్యానము జేసిరి. డిల్లీ తీర్మానమువలన సహాయనిరాకరణమునకు భంగము గలుగునని ప్రకాశంపంతులుగారికి భయము జేదు. శాసనసభలకు పోయేడివారు పోయినను, ఇబ్బంది లేదని వీరు సూచించిరి. రాజీవకారిము కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు భంగము లేకుండ స్వరాజ్యపక్షమువారికి సహాయము జేయుటకు ఆభ్యంతరము లేనివారు సహాయము జేయుట మంచిదని ప్రకాశంపంతులుగారు సలహా నిచ్చుచున్నారు. ఎట్టి సహాయము జేయవలెనో వీరు సూచించరయిరి. మార్పు జేయవచ్చునా లేదా అను ప్రశ్న గూర్చి పంతులుగారు విచింతించిరి. మార్పు జేయగూడదనియు, పరిస్థితుల ననుసరించి కాంగ్రెసు కార్యక్రమము మారదనియు, గాంధీమతిమువారెవరను సూచింపకు. సహాయనిరాకరణోద్యమమును చేకూర్చుచున్నంతవరకు, ఏమార్పు జరిగినను అందలి ముఖ్యసూత్రములకు భంగము కలుగగూడదనియే వారు గోరెదరు. నిర్మాణకార్యక్రమము నిపుడు నిర్వహింపవలయునని ప్రకాశంపంతులుగారు గోరుచున్నారు. ఈవిషయమై వారు ఒక్క

మాటలో సరిపెట్టక, ఎక్కుడు విపులముగా సూచనల గావించి, ప్రజలకు ప్రోత్సాహము గలిగించిన బాగుండెడిది. వీడియోలున్నను, డిల్లీ తీర్మానము ననుసరించుట, ఉభయపక్షములవారి కర్తవ్యమగుచున్నది. డిల్లీ తీర్మానమును ప్రతిఘటించుటకు తివిశ నాడులో కొలదిమంది ఉద్దేశించిరి గాని, నాయకులగు సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారును, సి. విజయరాఘవాచార్యులుగారును వీరి ప్రయత్నములను నిరసించిరి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు జెలిపినటలు, స్వరాజ్యవాంఛ ప్రజలలో ప్రబలముగ నుండునంతవరకు, సహాయనిరాకరణోద్యమ మంతరింపజాలదు. కారణమేమిటనినగాని, చిహ్నములు తొలగవు. స్వరాజ్యసంపాదనకు ఆసహాయోద్యమములేవై వేరుమార్గములేదని విదితమగుచునే యున్నది. తాత్కాలికపుయ్యబ్బందు లెన్ని తలపించినను, వృద్ధిక్షయములు గన్పట్టినను, సహాయనిరాకరణోద్యమము ప్రజలను ప్రేరేపించుచునేయుండును. ఈ సమ్యక్త తో మెలగుచు, కాంగ్రెసుకార్యక్రమము కాపాడుట కల్గిన ప్రయత్నింపవలయును. కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ బహిష్కార ప్రచారము నలుపు ప్రయత్నమును మానకొనవలయునని, విజయరాఘవాచార్యులుగారు, రామనాథకా, రామస్వామినాయకరు గార్లను హెచ్చరించిరి. వీరిహెచ్చరిక సఫల మగు నని నమ్మెదము. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారిటీవల కలకత్తాలో ప్రసంగించుచు, దార్జిలింగ్లో సహాయనిరాకరణోద్యమమును వందు తమకు గల విశ్వాస మునుమాత్రమును తగ్గలేదని జెలిపిరి. కొలదికాలములో సహాయనిరాకరణోద్యమబలము వృద్ధిమగును. అసహాయము నవలించుచు నుద్దేశముతో శాసనసభలలో బ్రవేశించువారు, అని సాధ్యముగానియెడల మరల నీయుద్యమము నెక్కుడు దీక్షతో చేపట్టకమానరు. అందకుమారుగ స్వరాజ్యపక్షసభ్యులై సహకారము నలుపు నుద్దేశముతో శాసనసభలలో జేరునెడల, వారు కాకస్టిట్యూషనల్ పక్షమునందు జేరిపోవుదురు. కొంతకాలమునకు కాకస్టిట్యూషనల్ పక్షమనియు, అసహాయపక్షమనియు ఖచితమగు విభజన మేర్పడగలదు. ఈరెంటిలో దేశము అసహాయపక్షము ననుసరించు ననుటకు సందియములేదు. కాకస్టిట్యూషనలు పద్ధతులందు ప్రజల కిదివరకే విశ్వాసము తొలగిపోయినది. స్వరాజ్యము వెటనే సిద్ధించినదప్పు, మరల నామార్గమువంకకు ప్రజల మనములు మరలజాలవు. కాకస్టిట్యూషనల్ పక్షము త్వరలో తననిష్పహాయతను గుర్తించి అసహాయపక్షమున జేరకమానదు. ఈకార్యము జరుగునప్పటికి మరియొక యంతరము గడువవలసి వచ్చునేమో తెలియదు. ఐనను నిరాశకు తావులేదు. డిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు ఉభయపక్షముల వారును బద్ధులై, నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి జేయుటకు నడుముగట్టుచో, త్వరలో కార్యఫలసిద్ధి గలుగకపోదు.

కాంగ్రెసుపక్ష విజయము

పాట్నా మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో, కాంగ్రెసు పక్షం లభికసంఖ్యలలో విజయముందిరి. రాజేంద్ర ప్రసాదు గారికి అందరికన్న నెక్కుడు ఓట్లు లభించినవి. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ కిది నిదర్శనము. కాంగ్రెసుపై దేశమున కింకను విశేషాభిమానము గలదని ఇందుమూలమున గుర్తించవచ్చును. ప్రజలలో కాంగ్రెసు పట్ల నిట్టి గౌరవాభిమానములను పెంపొందించుటకై, కృషి నలుపుట నాయకులధర్మమని వేరుగ జెలుప నక్కరలేదు.

అసత్యవార్త

జవహర్‌లాల్ నెహ్రూగారి విషయం సంబంధమున నెహ్రూప్రభృతులు నాభాను వెంటనే విడిచి పెట్టనియెడల, వారిపై విధించినశిక్షను మరల నమలులో జెల్పవలసి అధికారులు జెడించినటులను, అందుకు వారు సమ్మతించి జెలిపిపోయినటులను సూచింపబడెను. ఇది యబద్ధమనియు, ఎట్టివరతును లేకయే తాము విషయం చేయబడితిమనియు, దేశాభ్యుదయము కొరకు తాము మరల నాభాకు వెడలవలసి వచ్చుచో తా మందుకు సిద్ధముగ నున్నామనియు, నెహ్రూగారు ప్రకటించుటచే సందియము లేల్ల దీరియుండవచ్చును. నా గ పురపు సత్యాగ్రహమువలె నెహ్రూప్రభృతుల సత్యాగ్రహమును సఫలమయిన వనుటకు సందియము లేదు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోప సంఘము

చెన్నపురియందు ఈనెల 25-వ తేదీని ఈయువ సంఘము గూడునటులు కార్యదర్శి ప్రచురించిరి. ఈనెల 21-వ తేదీని గోదావరిమండల సభయును కడపమండలసభయును గూడుననువి. ఈకారణము వలనను సభను 28-వ తేదీకి గాని తరువాతను మరొక తేదీగాని మార్పుట సమంజసముగా నుండును.

సా స ర వార్తలు

చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల:— శ్రీ యశోదరాజ మహామహాపాఠశాలకు గౌరవ సభ్యులు (కలెక్టర్) జేటిసాంకాలము మూడుగులకు చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాలకు దర్శింపబడి కళాశాలాధికారుల కవిరాజుగారికి సహృదయతను నిర్వహించెదరు.

ఒక ఉపన్యాసము:— చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారక కమిటీ యజమాన్యమున రెపు సాంకాలము రి గంటలకు మాజి లాంకెరు సహాయంతో డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకవిగారు 25 కేంద్ర గంగైకొండ మండలమునందు ఆయుర్వేదమునుగూర్చి ఉపన్యసించెను. 21 బి యం. 2. పార్థసారథి అధ్యక్షులు అధ్యక్షత వహించెను.

సెనేటులభ్యర్థి:— బి. ఓ. రేలేప్పగారు. అనంతపురంలో కర్తవ్యముగా నుండి పురపాలనసంఘ సభ్యులుగను, తాలూకా జోరుపట్టణమున నుండి అనంతపురజిల్లాపురపాలకసంఘముల ఎన్నికలకు సహకారము నివ్వవిధ్యాలయ సెనేటులోని సాసమునకు అభ్యర్థిగా నిలిచిరి.

గొప్పకు స్త్రీ:— నిర్మితిని పీఠిని పాఠశాలలో గొప్పకు స్త్రీ 7 వ ప్రేక్షకులకు రెండవ రోజును నిర్మితిని. పు యభిక్తిరి అను పంజాబు ఫయల్మను, కొన్ని మాసముల నుండి యు చెన్నపురిలో నేనేమంది ముఖ్యమంత్రి ఫయల్మనులతో క స్త్రీకావీ నోడించుచుండుటచే, ప్రజల కారినై అధిక గౌరవ మేర్పడినది. అతిస్వల్పకాలములో నెట్టివారి నయినను నిత దోడించుచుండెను. నిర్మితిని అయిలనే జరుగునని ప్రజలు తలంచిరి. జిల్లాపంతులు మైసూరుఫయల్మనులతో నితరు తలపడెను. జిల్లాఫయల్మను పోటీవాడయినను కడు బలకారిగ నుండెను. పుయభిక్తిరి, ఆహువాహనుగనుండెను. ఇదివరకువలె గాక ఇనపురమును కు స్త్రీచాలసేపునడిచెను. మూడుసార్లు ఆ క్రిందపడియినను జిల్లామరల తేలిపోరాడుచుండెను. ఇనపురము సమానముగ జోడిన సభిప్రాయము ప్రేక్షకులలో వ్యాపించెను. కాని, వారిమారు తియిభిక్తిరి, సింహములరెద్ది, భింక రెప్పపాటులో జిల్లాఫయల్మను నిలుపున క్రిందకు జెడ్చి ఓడించి, పందెముగలిచెను. పరిశుభిక్తిరి, రిస యభిక్తి మునీతియన గనుకరచినను, అతిస్వల్పకాలములో మిగుల సమయ దేనియూ ఉభయమును మల్లనిద్యలో సమానపులు లనియు, ప్రేక్షకులలో సామాన్యభిప్రాయములు బలమైన. మల్లనిద్య అందిప్పటికిని, హిందూదేశమున గల నిపులులు మరియొక దేశ ముండుగనుకంపరనుట అతియోగిగాదు. అట్టివిద్యను పోషించి, జాతీయత్యాగమును సాధనా కరుము భారతీయుల ధర్మము.

ఆగమనము:—ఈనాటి మున్నేనగర ఆదివారమున బొంబాయి మెయిరులో మదరాసు విజేసిరి.

జేల్లీయ వైద్య విచారణసంఘము:—నంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు నియమించిన జేల్లీయ వైద్య విచారణసంఘపుష్కలగు నుపాధ్యక్షాధ్యక్షులు గణపాధ్యక్షులుగా మేజరు జే. పి. ఎస్. ఎస్. గారును కలెక్టరే మెయిరులో ఆదివారమునాడు ప్రజలను జేల్లీయ వైద్య విచారణ సాక్షులును తీసుకొనివెళ్లిన వారు 10 వ తేదీ రాత్రి మెయిరు పోవుదురు. అటుండి బ్రాహ్మణులు, కొలినులలో భాగమును పోవుదురు. మదరాసు ప్రభుత్వవిచారణ సంఘాధ్యక్షుడు భానుచంద్రుడు మహమ్మదు ఉస్మానుగారును, డాక్టరు లక్ష్మీపతి గారును, పార్థసారథివాయుడుగారును, వారికి ప్రేమనంద్ర స్వాగతమొసంగిరి. వారు డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారి ఇంటిలో బస చేసిరి.

దుర్వాద నిర్వాపణము:—శ్రీమాన్ డి. కె. చక్రవర్తి శ్రీనివాస రంగాచార్యులవారిచే రచించిన చూకార్య సానమును చేరిన దుర్వాదనిర్వాపణము గ్రంథమును శ్రీకృష్ణ తో సంబంధించి, ప్రెస్ బుక్ డిస్ట్రీబ్యూషన్ కంపెనీ సుప్రకారమును దుర్వాదనిర్వాపణము జి. యస్. బి. సరస్వతి స్వామివారు ప్రకటించి ప్రకృత్యధికారక ఆను గ్రంథమునకు ప్రస్తుతానికి గానీ గ్రంథము ప్రకటింపబడెను. ఈ గ్రంథమును బడలించుటకు సంబంధించి 15 వ తేదీ గానీ అనాదిగను సుప్రము గ్రంథమునకిది యీ గ్రంథమును ఉచితముగా బడలించుటకు. కలెక్టరు, వారు గ్రంథమును ఉచితముగా, కావలిపోవు, నెలూరు జిల్లా అధికారియైనను.

చెన్నపురి కార్మికోదయ ఉద్యోగులు చింతా మణి నాటకము:—సామంతాలయ పురపాలకసంఘమునాడు చింతామణి నాటకమును బాగుగా ప్రదర్శించి పోలికధారలందరను ప్రకటించెను. రంగాలంకారములు కడు రమ్యముగా నుండెను. హాస్యకృతుల రసప్రధానముగా కవిరచించిన నాటకమును వీరు ప్రకటనముగా మార్చి వన్నె దివ్యులు కడుంగడు ప్రకటించెను. చింతామణి శ్రీపాదాధారల ప్రదర్శనాకాళమున చెట్టిలోపమున లేచిగాని వారిపోతి మాట రంగసీమను దాటిరాకుండుట గొప్ప అంశముగా కనబడెను. శ్రీమాన్ యన శ్రీకృష్ణ శ్రీకృష్ణ గా కమల యాక కామిని కలె కమ్యుల నా స్వా స్థు ద ము. ఆయాపాత్రల కలగుణములను వేషములను ధరించుటలో అభిమానము కడలబాలక పాత్రధారులు అంగరములను వేషములను ధరించి వచ్చుచుండుట కోరినయెను. పాత్రులు ధరించుట పూనుకొనవచ్చును దానికి తగినవేషమును భావము ఉపయోగించుటకు గూడ నటులు గంగిరెండు కావలి, లేవో శ్రీమాన్ పాత్రధారులు. చెట్టిలోపమును కొన్నినిన్ను బిగిన ప్రదర్శనమునకు కనపట్టినందుల కలెక్టరు చింతిలు చున్నాము. చింతామణి శ్రీకృష్ణ శ్రీకృష్ణ పాత్రధారులు సంగీతకాస్త్రపాండిత్యమును బాగుగా వెల్లడించిరి. రాధపాత్రధారి కాంతి సాక్షియమును చక్కగా కాపాడెనుగాని యొక్కచో కవిలోపము నటులలోపమొగాని చింతామణికి కిషీర తిట్టులు రాధంటి పతింతాకి లోపము కేసుకనవనిగాదు. రాధపాత్రధారి పద్యములను చదువుటలో మంచి శక్తియు ప్రకటించి ఎల్లవారిని బాగుగా సర్వమగుటల వదిలించుటకు చాల సంతోషించుచు యితర పాత్రధారులుగూడ సమర్థులునే అనుసరించిన చాలబాగుండునని నూచించుచున్నాము. ఎల్లవారు కక్రించిన లేవండ పనిచేసి ప్రకటించియున్నారు. మొత్తముచూడ నాటకము వీరిచే నటుల సంస్కరింపబడి నీతిబోధకమై కడుమనోహరముగా ప్రదర్శన జరిగినది తెలుపుట కలెక్టరు సంతోషించుచున్నాము.

సర్. నరసాగారి ఆరోగ్యము

శ్రీమదా నెమ్మదిగ బాగుపడుచున్న వని తెలియుచున్నది. చింతారంగించుటచే కొంచెము ఆరోగ్యము తెలిసినది కాని నభలము పేవురుకు పీలుగ నున్నది. సామాన్యమునందు భారతీయుల ప్రవృత్తిని గూర్చి చెప్పించుటకు విషయముల నన్నిటిని బాగవరకముచున్నారట.

సామాన్యకర్తప్రదర్శనకు కమిషనరుగారును దివారు బహదూరు డి. విజయరాఘవాచారి ఎమ్. బి. యి. గారు తేటి ఉదయము తిరువనంతపురమునుండి మదరాసుకు వచ్చిరి.

వివిన చంద్రపాలుగారు

భారతశాసనసభాభ్యర్థిగ నుండును

కలెక్టరు, అక్టో 6:—అనేకమందిజాతీయవాదులు కోరినవిధమున కలెక్టరునుండి వివినచంద్రపాలుగారు భారతశాసనసభ యొన్నికలెక్టరు నియమమున్నార. (అ. వె)

వైస్రాయిగారి సహాయము

రంగూన్ అక్టో 6:—నాగార్ వరదల సహాయానికి వైస్రాయిగారు కయ్యూరూపాయల విరాళము నొసంగిరి. (అ. వె)

ది. బి. విజయరాఘవాచారిగారు

తిరువనంతపురం, అక్టో 6:—బ్రిటిష్ సామాన్య ప్రదర్శనమునందు భారత భాగమునకు కమిషనరు విజయరాఘవాచారిగారు కలెక్టరును వెళ్లమనుచున్నారని రాతిబాటుచేరినది. ఇతలు సి. జి. లి. యి. ఇ. కాటనగారి అధ్యక్షతనకు కమిషనరుగారు తో అయిన బండన ప్రదర్శనమున కలెక్టరును కమిషనరు కలెక్టరును అన్ని కమిషనరు కలెక్టరును పీలులే కలెక్టరు బాగుండెను. తిరువనంతపురం యిదివరకు బండనలో ప్రదర్శనకు కలెక్టరును నాగార్ తీసికొనివెళ్లినది తెలియవచ్చెను. అన్ని విధములబాధించిన నెల్లీ పాన్సులో తిరువనంతపురం కోర్టు వచ్చి మండలం. (అ. వె)

ఆ తే ప ని

నీలం, అక్టో 7:—నిన్నరాత్రి యంతవ శ్రీనివాసుల చావేశము జనుపబడి అందు బ్రిటిష్ సామాన్య ప్రదర్శనము బోగంపానులను కంపుటకు గూర్చి ఆ తే పించుచు తీర్చిదిద్దెను. (అ. వె)

కల్లింగుట్, అక్టో 7:—బ్రిటిష్ ప్రెస్ విద్యాపాఠశాలలో బెల్లముకు మార్చబడును.

తిరు చి నా వ ల్లి జి ల్లా బోర్డు రాజ్యపరిధికి సత్కారము

తిరుచిపాలి, అక్టో 7:—నిన్ను జిల్లాబోర్డు కథలు, బోర్డు అధ్యక్షులు 50 టి. కలెక్టరుగారి ఉపహారమునై రాజ్యపరిధికి దిశించుటలో తిరుచిపాలి కచ్చిపల్ల దాయకము స్వాగతవికరము జేసెనుటకు తీర్మానింపబడి, కేటి:మున్నగు వారిని కొనుటకు 750 రూపాయలు ఖర్చుచేసి న. గోరింకల దెను. బోర్డు సభ్యులలో 48 మందిని 47 గురు యా సభకు వచ్చిరి.

బోర్డు ఉపాధ్యక్ష కవనికి శేషభానుజీగారు డి. ఏ. డి. టి. ఎన్నుకొనబడిరి. (అ. వె)

నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయచట్టము

అలహాబాదు, అక్టో 7:—ఈనాటి నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయచట్టము ఆచరణలోనికి వచ్చుటకు మధ్యరాష్ట్రము 11 వీరవలసిన విద్యాలయములకు అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయముతో సంబంధము పోయెను. వీరిని గూర్చి అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమునకు మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారిక లేఖ వ్రాసిరి. మధ్యరాష్ట్రములందరి పాఠశాలలును, కళాశాలలును వృద్ధిపండుటకు అవిశ్వవిద్యాలయమే కారణమని గవర్నరుగారిం దువచ్చిరి. (అ. వె)

ఒక మోసము

డాక్టరు శ్రీరాములను నాతడు కొందరిని మోసముచేసి రూ. 5000 అపహరించెను. వారికి సకరాజు, మొనరులు దొరకెను బంగారు నాణెములను విక్రయించుటకు అదేదిదాడుటగా నియమించునని చెప్పి వారిద్దరు ముందుగా బెబ్బును. కనూలచేసి, వారికి దొంగబిరుదులు గూడ ప్రభుత్వము వారిసంగింట్లు నమ్మ జెప్పి దిరుదులొసంగెను వారు అదేదిదారుటగా నుండెడి కవరి చేసి 'రాములు' గ్రానులేడింగు ఆఫీసు ని. చెప్పయండెను ఆకని గ్రామమున ప్రభుత్వ మద్యులకుల కాగితములు రాజ్యపరిధి మద్య అచ్చుపూరము లనేకము దొరకెను. పోలీసు వారాని పైనుచేసి, కేసు నమాచారమును గనుగొనుచున్నార.

పిల్లను చంపి నెత్తురుత్రాగుట

గారడివాని కసాయిపని

వానియంటాడిలో గోవిందపురములో కవదాకరు కుటుంబమున గొప్పధనవంతుల కుటుంబము కలదు. ఒకనాడు అయింటి యజమాని మూడు 10 ఏ డ్ల చాలిక కాల చక్కని పిల్ల బుట్టినది నగలు వెట్టుకొని మూడు 800 రూపాయల వెలగల:గల) సాయంకాలము 5 1/2 గంటలపుడు యింటి నుండి బయటబడి పోయెను. కిమింపువుల యింటికి వెళ్లెదనని చెప్పిపోయెను. రాత్రి 8 గంటలవరకును అపిల్లయింటికి గొయి నందున తిరిగిండుట తనవలెనాడే బంధు మిత్రుల సహాయమున అడుక్కుపట్టవలయును వెదకిరి గాని అపిల్ల బాడేమియును తెలియలేదు వారములోబాలకీరము తి: క్తూరినా ప్రవృత్తి ధను నో:మనాయకు జోలాకుపేట వెళ్లగా వచట ముసలిదానితో మగ్గున కడుచువార్చుడను యిద్దగు ఆడపిల్లలను వచ్చుచుండగా వరదుమాచెను. ఆడపిల్లలలో నొ:పిల్ల చాల అందముగా నుండెను. ఆ పుడతని కను మా న మే మి యున కల:లేచుగాని వరిగొన్నికొబాల కరకు తిరువత్సారంబడి వానియంటాడి రైలులో వచ్చుచుండగా ఆడపిల్లకంపార్టు మెంటు తొనే జోలారుపేటద్ద కనబడినది సుదీయు పశుమివాండు మగ్గునను నింకొక ఆడపిల్లయును కూర్చుండియుండిరి. ఇంకొక అడమైన పిల్లమార్తెను కనబడలేదు. ఆకలి ఆసంగతి చెప్పున జూపము కచ్చి ఆపిల్ల యేమై దరి ఆ ముసలిదాని కడిగెను. అయితేది అని కాళ్లవైబడి బాటూ ఆ పిల్లసంగతి మీరిక ఎత్తెంత ఆని ఏడవసాగెను. అతడు వానియంటాడి కచ్చి విన్నుట కతాడకరువానిపిల్ల మాయమైదన్న సంగతి తెలిసింది. ఆపిల్ల యాత్రచేటలను నర్టి:వి చెప్పగా తనకు జోలా:పేటద్ద యింటి పిల్ల యాపిల్లయే. బంధువులకు అనుమాన మరేకటి కల మైంది. తరువాత వరకు ఆ గ్రామమునందు వాళ్లుచేసి ఆతగు లిదియు కడుచువార్చ ముగ్గురును యింకొక పిల్లయును కాపురమున యింటిని బాడతిన వారిని కట్టుకొనెను. అనుసరించి కవాడకరువారి యింటికి ముదినీపు తెచ్చియచ్చుచుండునని అది వారింట్ల నపు కరి చేయుచున్నదని యు గూడతని తెలిసినది. ముగ్గురు కడుచు వార్చడలో ఒకడు ముసలిదానికొడుకు యింకొకడు అల్లుడు మరియొకడు బిగ్గరకుట్టుము. ఆ పిల్ల దాని కూతురు అని తెలిసినది. ఈ సంగతి పోలీసువారికి తెలుపగా వారు వారిసందర్శి అరెస్టుచేసిరి. వారిలో మీరను అనువాడు నేరము నొప్పుకొనెను.

“నాకోక స్నేహితు డున్నాడు. అతడు మంక్రతేత్ర. అతని కయను 80 ఏ డ్లు. పూర్వ డ్ల యాదుల అంకమైక ఆడ పిల్లను తీసుకొనికచ్చిం ఒక ధనము పొతుకు నీకు తీసియచ్చెద నని ఆగారడివాడు నాతో చెప్పెను. నేనాధనముకొరకాక ప: నా ఆత్రగారిద్వారా కవాడకరువారి పిల్లను అత:యొద్దకు తీసి తొనిపోతిని. నా ఆత్రగారు వారియంట చాలకాలమునాండి కని చేయుచున్నది. అందువలన వారిపిల్లను కులధనముగా తీసికొనిరా గలిగినది. ఆపిల్లను చూడగానే గారడివాడు చాలసంతోషించి ఆమెకొక అంటిపండు యిచ్చెను. ఆ అంటిపండు నాపిల్లతనగా నే మూర్చిపోయెను. ఆమెనోటిపంట రక్తము అధికముగా రా సాగెను. ఆగారడివాడాక్రమము పూర్తిగా త్రాగివేసెను. తరు వాత నాపిల్లకే వ ము ను పా తి వెట్టుట కు నే ను ను నా బా వ మ ర ది యు ను గా ర డి వా ని తో పాలారునడికి పోతిమి. అంట గొయ్యిత్రవ్వ పాతివెట్టితిమి. పిమ్మట మేమిద్దరమును యింటికి కచ్చితిమి గారడివాడు మా రో రాతేను. నదివద్దనే యుండెను. మరునాడు ఉదయమునకు గాడివాడు ఇ.టికి వచ్చెనుగాని అపిల్లను గూర్చి ఎమియును చెప్పలేదు. తరువాత బరిగినసంగతి నా మేమియును తెలియదు.

అని మీరను అయింకొకడు తెలిపెను. 4 వ తేదీ ఈ క యమున పోలీసువారు మీ:నును పాలారునదియొద్దకు తీసికొని పోయిరి. ఆనాడంతయు అచట అన్ని ప్రక్కలను వారి సరకు త్రవ్వేగాని ఆఫలమును మాత్రము చూపిరలేదు. అసంగతి తెలిసిగ్రామము వార:దరును నదియొద్ద పోగడపడిరి.

ఈలోగా గారడివానిని గూడ కట్టితెచ్చి గోవిందపుర మున నొకయింటనుండిరి. వెలకొలదికవల వరకుని చూడంబ్బిరి. మరునాడుకయము గారడివానిని నదియొద్దకు తీసికొనిపోయిరి. చాలగొరిబిబ్బులను మరల త్రవ్వచూచిరి గాని అపిల్ల కేరమునబడలేదు. గారడివానిని గూడ అ రె గ్గు చేసిరి. వారిసందర్శి చెరసాలలో నుండిరి. గారడివాడేమియును చెప్పకుండ నున్నాడు. “నాగారడి మహిమవలన అపిల్లను బ్ర తిం:చెదనని నాడొక మాటు చెప్పెను, అపిల్ల చనిపోయినది. ఎక్కువ పాతి వెట్టుతిని నాకు భావ:పం:లేచు. అని మరియొక సారి వాడు చెప్పెను.

వారిలో నొకడు అపిల్ల:గలను వానియంటాడిలో నొక మార్చాడి నర్తకునకు మైపునితెలిసినది సాక్షులు దొ:కుటలేదు. పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నార. గ్రామము చాల ఉడ్డె:ముతోనున్నార ఆడపిల్లలను వైకిరానిమ్మకులేదు క్రాత్ర వారు కనబడిన అనుమానముచే చెరసాలలో వెట్టుచున్నార. అని ఒకనిలేకది వానియంటాడినుండి హి:దు:త్ర:కు:వ్రాసెను

గాంధీ మహాత్ముడు

5వ వార్త

ఈనెల 2వ తేదీ మంగళవారమునాడు జేమానందం దంతుల కర్మశిల్పము జయప్రదముగా జరిగినది. నిరుడు 800 మంది స్త్రీలు బాంబాయి నుండి ఎరవాడ వెళ్లిరి. ఈ సందర్భము 50 మంది ఎరవాడ చెరసాల వద్దకు వెళ్లిరిగాని మహాత్ముని సందర్శన భాగ్యము లభించునని చెరసాల ద్వారమువద్దనే భక్తితో వారాధించి మరలివచ్చిరి. ఆవరణభి ధిలో జరిగినట్టి సందర్భము జాయకలలో కొందఱు మహాత్ముని సిద్ధాంతముల వివరించుచు తాము పనిచేయుచున్నామని సమర్థించుకొనుట గూడ అవసరమని తలచిన ట్లుచదువుచున్నది. మహాత్ముని సిద్ధాంతములనే నమ్ముచున్నవలగుగాని ప్రస్తుత దేశస్థితి తమకనుకూలముగా లేదని వారు ఎడవొగియున్నారు. డిల్లీ అవసరభతో గాంధీ మహాత్ముని రాజకీయ నాయకత్వము తొలగినదని చెప్పినచో అది అతిశయోక్తి కాకాదనియు మేము తలచెదము. ఈరీతిగా స్వదేశమున మహాత్ముని ప్రాముఖ్యత కన్పింపజేయునమున నందే విదేశములందు మహాత్ముని కళంకము మోపి ప్రబలుచున్నది. పీకాగో విశ్వవిద్యాలయమునందలి ప్రాధ్యపతుల కేసుగారును, పరమేశ్వర కర్మశిల్పి యగు రోమియన్ రోలండుగారును మహాత్మునిపూర్వ ప్రాసంగ్యములను దీర్ఘముగ ముఖ్యభాగములను చెప్పి పూర్తి హిందూత్వ ప్రకటించుచున్నది. ఆగ్రేణముగూడ కర్మశిల్పిలో ప్రకటించబడునట్లు స్వదేశమున కార్యాచరణయొక్క యానుభవమును మహాత్ముని ప్రపంచవాదు లభిధానముగా ప్రకటించుచున్నారు. 1928 డిశంబరులోగా మహాత్ముని సంగరముగా విడుదల చేసెదనని ఒకదైకజ్ఞు డిల్లీలోనే ప్రకటించెను. అట్లు జరిగిన అందులకు ప్రపంచాభిప్రాయమే కారణమగును. ప్రపంచవాదులందరును మహాత్ముని తత్వధి కముగ ప్రకటించుచుండ బ్రతికిన దేశములందు చెల్లుము మూసికొని యుండవలయు. మహాత్ముడు ఎరవాడ చెరసాలలో ఉపనివసించునందువును ఉడుభావనగూడ భక్తినించు చున్నాడని తెలిసినది (ఇండియన్ సోషలిస్టు).

నాభాసత్య గ్రహము

పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూ గారు

“పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూ, సంతాపం, ఆచార్య గిద్దానీగార్లు. విధింపబడిన కీర్తిను నాభాసంస్థాన పాలనోద్ద్యోగి యగురని మీరు వెటకనే సంతాపమును వదిలిపోయెను లేనిచో కీర్తి ననభవింప వలసి వచ్చును. మీరు నాకు త్రవ్వక పొందకుండ మరల సంస్థానమునకు రావలెను” అని నాభా పాలనోద్ద్యోగి అజ్ఞాపించగా నందుల కొరకుడి మేము వెటకనే వెడలివచ్చితిమని లాహోరు నుండి అసోసియేటెడు నెహ్రూగారు 4వ తేదీన క.పి. తిలకినారలను నేను చూచితిని. ఆనెడ యము లెంతమాత్రమును నిమిశమునకు ఆఉద్ద్యోగి మా కట్టివరకులను నిధింపలేను. వెటకనే పోవలెననిగాని అనుమతి బడెను టుండ రాగుడదరిగాని మరణభయముగాని అతడు మమ్ములను కోరలేదు. మేము యాభేష్యగా వెడలివచ్చితిమి మరల ఉద్యమ సంబంధమున నాభాసంస్థాన టవసరమునోజిన తక్కువ పోవుటకు సిద్ధముగా నున్నాము. అని పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూ గారు అలహాబాదునుండి 7వ తేదీన ప్రతికలకు (వారి. వారు తేల్చిన 4వ తేదీ తిలకినార క్రమాను. తిలకిన గాని లాహోరు నుండి రాలే అని అసోసియేటెడు నెహ్రూగారు తెలిపిరి. (ఆ. వె.)

శాసనసభల ఎన్నికలు

ప్రభుత్వ సేవకులు ప్రచారము చేయుచు

పిల్లగ, అల్లూరి:—కా స. స. స. భ. యెన్నికలకు ప్రభుత్వ సేవకులుగా వాస్తవమునగాని యెట్టి ప్రచారము చేయరాదు. వి.పు.పు. పుష్కలమునందు శాసనసభ ఎన్నికలకు గూడ అటులజేయ రావలెనని, అట్లే అట్టికేసు ఒకటి ప్రభుత్వమువద్ద నచ్చెనుననియు, వారిన్ని ఎక్కడనెవనను అసహనమునకు అసాను ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి దివిజుల కి.మి.మ.రులను, జిల్లా అధికారులకును, సహచరిజనుల ఆసీర్వాదము ఒక ప్రకటనలేని నుండి. (ఆ. వె.)

జాత్యంతర్విభేదములు

కాంగ్రెసు కమిటీ

నాయకుల ప్రకటనము

హిందూ మహమ్మదీయ విభేదముల దీక్షాపాత్ర ధిల్లీలో సమావేశమైన కమిటీ యాగింది ప్రకటనము గావించెను:— ఈమధ్య జరిగిన విమనకరములకు అల్లరులను గమనించి, మేము (అంగ్లా యాగింద సంకేతములు తేలిన పిందరులను, నిష్కలము మహమ్మదీయులను) యింకటినుండియెలాగే చేయిన వారైనను తనతోడి మతస్థులయొక్క శరీరములనుగాని అన్యాయము, ముస్లిములనుగాని స్త్రీలనుకూడా మూడుముతగాని అపరాధములతోను ప్రకటించిన మహా పాతకమునియు, అట్టి పాతకములనుగూడవులతోడి మతస్థులైనను, తమకుమే అట్టి పాతకము నిరసించి వాదించుట తగిన సంకేతము మొదలగునైనవియు, తోడి మతస్థుల విమతముగాన సహనముతో ప్రవర్తించుట తగిన సంకేతము మొదలగునైనవియు.

సంతకములు చేసినవారు

- 1 లాలా లక్ష్మణరావు 2 మాలావా కస్తూరు ధిల్లీ, 3 పండిత మదన మోహన్ మాలవ్యా 4. మాలావా అబ్దుల్ కలాం అజ్మీ, 5 లక్ష్మణ 6. స్వామి శ్రద్ధానంద, 7 ధిల్లీ 8 మాలావా మ. కీర్ ఆచార్యుడు ఉస్మాన్ 7 పండిత దీపదయాల్ కర్మ 8 నా కింజర్కాల్ ఖాన్ ధిల్లీ 9 శ్రీమత కి. ఆర్. బాన్ కలకత్తా 10 మాలావా మహమ్మదల్ 11 పండిత మోహన్ నెహ్రూ 12 మాలావా అచార్యుడు సాహెబు ధిల్లీ 13 దాక్షిణ్య కర్మశిల్పి లాహోరు, 14 మాలావా ముస్లిక్ అచార్యుడు నాదల్, పేరు: పింద 15 బాబు భగవాన్ రామ్ కి 16 మాలావా మహమ్మదు సజ్జద్ నాదల్ అచార్యుడు షరీఫ్ బీహార్, 17 పండిత కి. రాంకర్మ, భవానీ 18 దాక్షిణ్య యం. పి. అచార్య ధిల్లీ 19 పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూ, అలహాబాదు 20 మాలావా మహమ్మదు ఓ. యెర్ యెర్ 21 బి. పుకాష్ మదన్ రాం డాక్ అలహాబాద్ 22 మాలావా అజ్మీ సోభానీ 23 శ్రీమత రాజ్ కుంద ప్రసాదు, బీహార్ 24 మాలావా సయ్యదుల మోహన్ నాదల్, అజ్మీ 25 పండిత కి. సంతాపం, లాహోరు (పంబాబు) 26 మాలావా అబ్దుల్ హక్ షరీఫ్, ధిల్లీ 27 పంబాబు వెంకటప్పయ్య గుంటూరు, 28 మాలావా ముఖ్ అలీ నాదల్ 29 శ్రీమత క. లక్ష్మణ యం. పి. బాంబాయి, 30 కి. గులాం ముహమ్మద్ సర్ హిందీ (సిండ్) 31 శ్రీమత కి. రాజగోపాలాచార్యార్ 32 శ్రీమత ఖాజీ అబ్దుల్ కరీం డక్కా 33 శ్రీమత గోపాలకృష్ణయ్య 34 శ్రీయత అబ్దులాహ్ ముఖ్ కరాచీ 35 శ్రీమత వీరుమల్ టెగ్రాన్, సిండ్ 36 దాక్షిణ్య నైపుడీకల్ మూ; అమృతసరం 37 లాలా సిద్ధరల్ అమృతసరం 38 శ్రీమత అబ్బాస్ తియాల్ బహాద్ 39 శ్రీమత కి. ప్రకాశం 40 శ్రీమత అ. థి. అల్లీ, ధిల్లీ, 41 శ్రీమత కి. జే. పటేల్ 42 శ్రీమత యం. హెచ్. జి. యం. హెచ్. బాంబాయి, 43 శ్రీమత యం. ఆర్. జులర్ బాంబాయి 44 శ్రీమత, సయ్యద్ మహమ్మద్, బీహార్, 45 శ్రీమత కి. కురాబ్ బాంబాయి 46 శ్రీమత మహమ్మద్ హఫీ ముజఫర్ పూరు, 47 శ్రీమత జవత్ లాల్ బాబ్ అచార్యుడు బాబా 48 సి. హెచ్. ఖాల్ ఖాల్ జుల్కా అల్లీ 49 శ్రీమత సలీన్ చంద్రచక్రీ డక్కా 50 మూబం అలీ గారు 51 శ్రీమత సుఖమ్ చంద్రబాన్ కలకత్తా 52 శ్రీమత ముక్తబాయి గాంధీ అచార్యుడు బాబా 53 అజ్మీ (బీ. ముఖ్) 54 అజ్మీ (బీ. మహమ్మదల్) 55 శ్రీమత సోదనీ నాయుడు బాంబాయి 56 హెచ్. యస్. మెగ్నాటి గారు అలీగర్ 57 శ్రీమత హెచ్. బి. సిద్ధానీ, కరాచీ 58 మాలావా మజ్దులీ ధిల్లీ 59 పండిత దీపదా అమృతసరం 60 శ్రీమత హెచ్. ఎ. యస్. అల్లీ బాంబాయి, 61 శ్రీమత కార్ జోసెఫ్, అచార్యుడు బాబా, 62 శ్రీమత జి. యం. భుగ్గీ సిండ్ 63 యె. కి. కర్కార్, బాంబాయి, శ్రీమత ఉమర్ సోభానీ, బాంబాయి, 65 ప్రాథెసర్ యెర్కా సహనీ లాహోరు 66 యా మూబానీ కారు 67 శ్రీమత పి. జి. గిద్దానీ; అచార్యుడు బాబా 68 శ్రీమత హస్నూనీ 69 శ్రీమత పి. రంగస్వామి అగర్తా గారు 70 యం. పి. అజ్మీ, అబ్బాస్ ధిల్లీ 71 శ్రీమత జి. బి. జే. పాడి బాంబాయి 72 మాలావా ఉమర్ దిజ్జ్ జేగ్ మూరదాబాద్ 73 శ్రీమత గారికంకర్ మిశ్ర 74 మాలావా అబ్దుల్ హక్, పాట్నా 75 శ్రీమత యస్. యం. చంద్రబిల్లె, 76 మాలావా అబ్దుల్ అజ్మీ 77 పండిత ముక్తార్ నాథ్ మిశ్ర

లక్ష్మీ 78 అలీ బుల్ రహి మాన్ 79 శ్రీయత కి. మూబాన్ మెహతా బాంబాయి 80 సయ్యద్ జల్లీన్, షాహ్ బూర్ 81 బి. జవహర్లాల్ ప్రకాశ్ 82 సయ్యద్ షజ్జార్ రహిమాన్ పాట్నా 83 శ్రీయత రేవా శంకర్ జుల్కా బాంబాయి 84 శ్రీయత మహమ్మదు టాకీ డిల్లీ 85 శ్రీమత చంద్రకర్మ బాబర్ 86 గియాన మేర్ సింగ్ అమృత సరం 87 పండిత కి. జే. జే. మాలవ్యా 88 యస్. తేజసింగ్ సహాద్రి అమృతసరం 89 శ్రీయత మజిలార్ వి. కొరార్ అచార్యుడు బాబా 90 యస్. మందరసింగ్ లాల్ పూర్ అమృత సరం 91 శ్రీయత కి. పి. జే. బాంబాయి 92 యస్. హరిసింగ్ జులర్ 93 శ్రీయత యల్ గోవర్ధన్ బాన్ లాహోరు 94 మాలావా మహమ్మదు నాయం లూడియా 95 బాబు అజ్మీ పర్వద్ జెయిన్ లక్ష్మీ 96 శ్రీయత ఉస్మాన్ ముఖానీ, బాంబాయి 97 పండిత జే. రిల్లీ, కర్మ, జే. రాధాక్ 98 మందరసింగ్ ధిల్లీ, 99 లాలా కే. కే. కే. మూల్వాక్ 100 శ్రీయత అబ్దుల్ మజిద్ ఖాన్.

కడప జిల్లా కాంగ్రెసు

జిల్లాను రద్దుచేయబడిన ఉద్వేషించుటకు ఈనెల 14వ తేదీన కడపపురములో జరుగవలసిన సభ (జిల్లా కాంగ్రెసు) అగ్రానవాధితిగా నెమ్మకొనబడిన శ్రీయత నెమ్మి పట్టాభి రామరావు గారు 14వ తేదీ వచ్చుటకు అసాధ్యముగా మండుటచేసినెల 21వ తేదీన సభ జిల్లా కాంగ్రెసు జరుగవలయునని నిర్దేశించబడినది జిల్లా వాస్తవ్యులు జిల్లా ప్రభుత్వాననుగలవారు 21-వ తేదీన సభ సలంకరింప ప్రార్థింతులు.

సి. పి. రామచంద్రరావు

కార్యదర్శి, జిల్లా సంఘము.

తూర్పు కాంగ్రెసు సంఘము

తునితాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము ఈనెల 10-వ తేదీన తునికాంగ్రెసు ఆసీసులో సమావేశమగున గావు ససంఘ సభ్యులెల్లగును రావ్రాగింతులు.

కార్యక్రమము

1 తునితాలూకాలో భిక్షువల కర్మమున సహాయము చేయుటకు రిండి యోజించుట.

2 గోదావరి జిల్లా సభాకార్యములో కరుణ నై యున్నది గావున తత్సభకు ప్రతినిధు: ను పంపుటనుకరించి.

3 ఇతర విషయములు.

7-10-28

కె. రంగారావులు.

కార్యదర్శి

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోప

సంఘము

చెన్నపురిలో యానెల 2-4 తేదీన జరుగును ఈనెల 25-వ తారీఖున ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘసభయు, కార్యనిర్వాహక సభయు, చెన్నపురిలో కరుణకుటుంబ నిశ్చయంపబడినది సభా ప్రదేశమున సభలో చర్చించువిషయములు ముందు తెలుపబడును. సభ్యులెల్లకు విచ్చేయ ప్రార్థింతులు.

వేలూరి సత్యనారాయణం

సహాయ కార్యదర్శి

భారతీయులు వలసపోవుట

వల్పిము భారతీ జాతీయమితి వాదిన: ఘోషి రామ్ము

బాంబాయి, అక్టోబరు 6:—కల్పితు భారత జాతీయమిత వాది సంఘ సమావేశమునకు ఈ క్రింది తీర్మానము గావించబడి, కాని కాపీ యొకటి రాజప్రతినిధికి పంపబడెను:—

“ఇకముందు భారతీయులు కాంగ్రెసు కలసపోవుటకు గుర్తి నిర్ణయించుటకు ముచలను కాంగ్రెసు ప్రతినిధులనుకరించి కెన్యా గవర్నరును హోయ గవర్నరు మెంటుబారు కోరి యుండుట చేత, రాజప్రతినిధి ప్రభుత్వము క్వరలో, నీమూచలను కాచి నెటుల కాగ్రత్తగ విచారించి, యికముందు భారతీయులు వలసపోవుటలో జాతివిభేదము లేకుండజేయుటకు యుండలెనని భారత మౌలికసచ్చ జెప్పవలెనని పశ్చిమభారత మితవాది సంఘము కోరుచున్నది. అవిధముగ నేదోవిధమున జేసి నేయింపుటి అం దోకన ముగుగునని యాసంఘాభిప్రాయము.

ఆమృత సరం, అట్టోబరు 6:— క్రిందటి మే నెలలో జరిగిన అల్లరుల గడర్చును 1 క్లాసు మేనస్త్రిలు బోర్డు గారు ముగ్గురు హిందువులను ఒక్కొక్కరికి సంగత్యరమక తోన శిక్షయొన 100 రూపాయలతో జరిమానా యొన విధించి శిక్షించెను. (ఆ. పే.

స్థానిక ప్రభుత్వము

"దానినిభులు"

రంగనాయకులు (ఆర్యుభు)

ఈవిషయమునైన, కొంతకాలముక్రిందట నొకవ్యాసమును శ్రీరైతుప్రతికయందు వ్రాసియుంటిని. తదంతరప్రతిక లెవ్వియు నద్దానినిజూచినట్లే గానించదు. అందుచాలకుప్రముగా, పాశ్చాత్యదేశములం దెట్లు స్థానికప్రభుత్వ మున్నదియు తెలియుంటి. ప్రస్తుతము, ఇతరదేశములకు అప్పడప్పుడు మనదృక్పథమును మార్చుచు, మనదేశపు స్థానికప్రభుత్వముగూర్చి విచారించుచు. మనదేశమునందును ప్రస్తుతమున్న స్థానికప్రభుత్వపనులగూర్చి కాక మనయాంధ్రదేశమునందున్న "స్థానికప్రభుత్వ" స్థితి, నడవడిక, లెట్లుండు టు త్వరమో విచారింపఁ బ్రయత్నించు.

ప్రస్తుతము మనజిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డుల ప్రధానకర్తవ్యము "రోడ్డును"వేయించి, వానిని సరియగుస్థితియందు వేర్పడు గొంచుట, కాని, ఎంతవరకు, "రహదారి" గుఱుము, మనయాంధ్రదేశమున కలదు? ఎల్లయెడల బురదగుంటలుగల దుమ్ముతో నిండిన జొంకత్రోవలు వంతెనలు లేని, అమితలాగుగల పెద్దకాలువలు వరదలచే యల్లలనాడుచున్న గ్రామము లెన్నియో, ఇతరప్రాంతములకు దారిలేకయున్నవి. పెద్దవరదలు వచ్చినప్పుడు, ఏకొరిది గ్రామప్రజలకో, రైలుమార్గము వసతి కల్గించుచున్నది. ఇతరదేశములం దెట్లున్నదో చూతము. ప్రాన్యనందు చిన్నచిన్న కాలిబాటలున్నను, వానికి కంకర గట్టిక యేర్పరపబడి యున్నది. వంతెనలులేని కాలువయేలేదు. వైగా, ప్రతికాలువయు ఒక మంచి రహదారియై యున్నది. మనదేశమునందువలె, కాలువకట్ట యంతయు, బహిర్యాపిగాలేదు. పిమ్మట రైలుమార్గములు, ఎల్లయెడల జొచ్చుచుండుటవలన, 1820 సంవత్సరమునందు మనదేశస్థితియందున్న గ్రామములు నాగరికత ననుభవించుచు, ప్రస్తుతము సుఖముననున్నవి. జర్మనీదేశమునందు దిట్టి స్థితియందే, రహదారులు నున్నవని బాధ్యతనిరంగిన నాయకులు నాకు వ్రాయుచున్నారు. ఇంగ్లండునందు వైస్రొత్తిగతులు కన్నడుకుయే కాక, ప్రతిరోడ్డువైన "తారు" మరమ్మత్తుకలదు. మరరాసు నందు, జూంటురోడ్డువలె, ఎల్లదారులున్నవి. వంతెనలులేని గుంట యొక్కటి కానరాదు. ఇట్టి సౌభాగ్యస్థితియందున్న యింగ్లీషు రోడ్డు, వందసంవత్సరముల క్రితము, అమితయధోగతియందుండెను. ఒక్కప్రదేశమునకు మరొకప్రదేశమునకు, వచ్చిపోవు మార్గములలేక ప్రజలు అల్లలనాడుచుండిరి. "రోడ్డు" పెద్ద స్థితివలన, ఒక్క"రహదారి" ప్రయాణికులకు లేకుండుటయే కాక, వ్యాపారాభివృద్ధి వెనుకపడుటయు, కాలములవై పడనలప్రయాణము వృద్ధికాకుండుటయు, రైలుమార్గముల వృద్ధిచేయుట కిది మరక బాగుగపాగుచున్న వ్యాపార మీ రోడ్డుయధ్యక్షమువలన లేకుండుటయు కల్గుచున్నవి. మోటారుబండ్ల సంఖ్య వృద్ధియగుట లేదు. వీనియన్నిటివలన, ఏమస్తువును; ఒకప్రదేశమునండి మరొక ప్రదేశమునకు మార్పవలయునన్నను, అమితధనవృద్ధిముకల్గుట, అమితకాలము పట్టుట దొంగలభయ మెల్లప్పుడు పీడించుటాది గాగల బాధ లెన్నియో కల్గుచున్నవి. వీనిని తప్పించుకొను మార్గములేదా?

ప్రస్తుతపు పేర్కాటులవలన కంట్లాటదారుల కిచ్చు ధనము చాలినంత కాకపోవుటవలనను, సరియగు పరిష్కారవిధానము లేకుండుటవలనను, ఉద్యోగస్థులకందరికి లంచములొసగి, సగవులెగల పనికూడచేయక, కంట్లాటరులు, దొంగతనము చేయుచున్నారు. తరువాత ప్రస్తుతపు గులకరాళ్లపై రూలింగుపాస్సును త్రొక్కి, ఇసుకచల్లుచుండు పద్ధతివలన, రేగబిరుదవట్టిలోనుండి వచ్చు పశువులు గిట్టలవెంట, గులకలేచినచ్చి రోడ్డు త్వరలో చెడిపోవుచున్నది. ఈకష్టమును తిప్పకొనుటకు "పెద్దరాయిని, చెక్కిన పలక రాళ్లవలె తయారుచేసి, వానిని, గట్టిగిరించుట ముఖ్యము. ఈవిధానమువలన, రోడ్డుగట్టిగనుండుట, తక్కువవచ్చుగుట, లంచగొండులకు తక్కువవృద్ధికల్గుట కల్గునని, ప్రాన్యరోడ్డులను చూచినపిమ్మట, విచిత్రమగు చున్నది.

ఈపద్ధతివలన, ప్రస్తుతమున్న రోడ్డునుమాత్రము బాగు చేయవచ్చు. వీనికి, ఏపదిరెట్లు లాడ్జింగ్ వేసినగాని, తగినంత రహదారి బాటలు కలుగవు. వీని నెట్లువేయుట? మనప్రస్తుతపు, బోర్డుపద్ధతులు, ప్రజలనుండి, చాలదూరమున నున్నవి. ప్రజలకు, వానియందెప్పుడు సహసరికల్గుటలేదు. జాతీయవాదులు కొరునట్లు, ప్రతి గ్రామమునందును, పాశ్చాత్యనామముతో యూరేగు యూనియనులకును, పంచాయితీలను స్థాపించుచో, ఇప్పుడున్న

సహకారపద్ధతులనే యుపయోగింప వీలగును. రహదారులగూర్చి చూడుడు. పంచాయితీలద్వారా, ప్రతిగ్రామమునకును, తనకే ననుసరించి, శిస్తులనుచెల్లించు. అంత పంచాయితీ తనగ్రామమునందున్న రోడ్డుకు బాధ్యతవహించు. గ్రామగ్రామముల మధ్యగల రోడ్డును, బోర్డులు నిర్మించుతరువాత, రోడ్డు స్థితిగతులవైనను, కంట్లాటరుల పనివైనను పంచాయితీలకు, పరిష్కారకారమునగుటవసరము.

రెండవవిధి "విద్యావ్యాపనము". పాశ్చాత్యదేశములందన్నిటియందు, ప్రాథమికవిద్య ఉచితముగ నొసంగబడుచున్నది. పాఠశాలలను నిర్మించుట, ఉపాధ్యాయులకు జీతములు చెల్లించుట ఆవిగాగల సకలఖర్చులను, ప్రధానప్రభుత్వము స్థానికప్రభుత్వము, కలిసి భరించుచున్నవి. కాని, విద్యావ్యాపనము జాతీయకార్యము. ప్రధానప్రభుత్వము నిండుభారమువహించుట ధర్మము. స్థానికప్రభుత్వము, పాఠశాలలను పరిక్షించు అధికారము మాత్రము పొందియుండవలయును. పాఠశాల పరిపాలనకై ప్రతిజిల్లాయందు దొక ప్రత్యేకబోర్డు నేర్పరచి, అద్దానిద్వారా, పాఠశాలల పరిక్షింపచేయుటయు, ప్రతిజిల్లావైని విద్యావ్యాపనకై శిస్తు నధికముగ వేయుటయు మంచిదికాదు. మార్పునువెంటనే చేయుటవసరము. కాని ప్రజాభిప్రాయము, ఇతరదేశములందును, ఈక్రింది విద్యా ప్రసంగముగూర్చి, స్థానికప్రభుత్వమే పూర్తిభారమును వహింపవలయునని చాటుచున్నది. గ్రంథాలయముల ప్రతిపత్తియందు స్థాపించుట, సంచారగ్రంథాలయముల, ప్రతిగ్రామమునకుఁ బంపుటకై నేర్పరుచుట, ప్రజలచే నడుపబడుచుండు గ్రంథాలయములకు, సంవత్సరాభివృద్ధి ననుసరించి సాయములనుగుంచుట, రాతిపాఠశాలలను నిర్మించుట తరువాత, మనదేశమునందు, జంగంకధలు, బాలశాగమకధలు, పల్నాటివీరులకధలు, బాలభాగవతులు, తోలుబొమ్మలవారు, మూలభాగవతులు, తదితర, ప్రజాసేవకు యుపయోగకారులవారి నందరికి, పరిక్షలను యేర్పరచి, వారిద్వారా, పరిష్కృతముల నొసగుటవసరము. అంత, పంచాయితీల ఇవ్వము ననుసరించి, వారిలో నేరినైన, నెలకు కొన్ని పరియాయములు, ప్రజలకు, విద్యావ్యాపనకై నియమించుటవసరము. తద్వారా చదువువానికి వ్యాపకార్హకముగా, వైన పేర్కొనబడినవాడు దేశచారి త్రమా, పురాణగాధలు, మతప్రసంగముల నొసగి, ప్రజలకు జ్ఞానోదయము కలుగజేయ సాధ్యమగును. ఇందులకు గృహ్యయమును, బోధ్యధరమిటుకత్వము. తరువాత ప్రతిపత్తియందు ఒక "సర్వసమప్రదర్శనశాల" ఈదేశములందుకలవు. మనదేశమునందే మద్రాసు, కలకత్తా, బొంబాయి యందు లేవు, మరెచ్చట నియ్యవలెవు. వీనిని ఎంతత్వరితముగ స్థాపించిన, అంత లాభముకలదు. వీని కను, ఖర్చును బోర్డు భరించవలయును ప్రజలయందు ఎంతసులభముగా స్వతంత్ర్యవైతికనుఖము కల్గింపవలెన, అంత త్వరితముగ ఆయాపనుల ప్రభుత్వముచేయుటవసరము. ఒక్కవిషయము చూడుడు. ప్రజలందరు సంగీతమెరిగినవారుగను చాలమంది అభినయము నెరిగినవారుగను పాచ్చుమంది ప్రజలయందే నటులు అన్నియెడల కల్గుటయు లేనిచో, దేశపు "కళలు" టీజించును. కీని యన్నిటికి ప్రోద్బలము కలుగవలయునన్న, జీవితమంత నటులుగా నుండువారికేగాక, ఉత్సాహముకై కళలయందు దిష్టమున్న వారెల్లరు ఎక్కువవచ్చు లేకుండా, సుఖమొందుటకు వసతికలుగవలయును. ఇందులకు ప్రతి నాల్గైదుగ్రామములకొరకు నాటకశాల బోర్డు నిర్మింపవలయు. ఇందు ఏపూరివారైనను పండుగలకు, ఏనాటకమువైనను ఖర్చులేకుండా ప్రదర్శింప వీలగు తదితర గ్రామములను రందరు నాటకములకు, ఉచితముగా వచ్చి సుఖమందుదురు. ఇచ్చటనే జంగంకధ లాదిగాగలవి ప్రదర్శింపవచ్చును.

మూడవ కర్తవ్యము "ఆరోగ్యరక్షణము" ప్రస్తుతము, మనదేశమునందు దీవిషయమునందు, "బోర్డులు" చేయుచున్నవని, చాలతక్కువనియు చేసినపని లేనేలేదనియు తెలిసిన సామాన్యము కాదు. అనేక గ్రామములందు ప్రతివత్సరము, కలగా వచ్చుచుండుట ప్రతివా రెరిగినదే; ఎల్లయెడల, ప్రతి సంవత్సరము స్నానము కబాధ కల్గుచుండు సామాన్యయనుభవము. వైగా, ఇన్ఫ్యూంజియొక్కటి వచ్చినది. మరేయెడ్యూర మచ్చటచ్చటకలదు. నేగు జాడ్యము బెజవాడ, చీరాలకు వేంచేసి, ఆంధ్రులకు పీడికల్గించినది. ఈజాడ్యములు పోడనూపుటతోడనే వాని నురుమాడ్చుగల ప్రభుత్వశాఖ యొక్కటియు లేదు. దీనికితోడు భయపీడితులైన ప్రజలు ముత్యాలమట్టులు, మారిమట్టుల, అనాగరక, దురాచారముల దెన్నిటియందో చిక్కి మరింత మురికినిసంపాదించి, వ్యాధులను పాచ్చుచేయుచున్నారు. ఇతరదేశములం దెట్లు వీనికి పరిహారముకల్పించిరో రైతుప్రతికయందు దివివరకు తెలియుంటి. ప్రస్తుతము వానినినూచింతు. ప్రజలందరికిని "ఆరోగ్యరక్షణనిధి"నియేర్ప

రుపవలయును. దానిద్వారా, జబ్బుకల్గినవారందరికి, చికిత్సచేయుటకు, వెంటనే ప్రభుత్వనియమిత వైద్యులు బయలుదేరుదురు. ఈవైద్యులు సరిగా పనిచేయుచున్నది, లేనిది చూచుటకు, ప్రజల శిశువారీలు విచారించుటకు బోర్డులకు అధికార ముండవలయును. ఈవిధమైన యధికారమే, "పశురోగరక్షణనిధి"నై గూడ నుండుటవసరము. ఒకచో, గాలికుంటున్న అవ్వీట నుండి ఇతరప్రదేశముల కట్టి పశువులకదల్చుకుండజూచు అధికారము పంచాయితీల కుండవలయును. వెటరనరీ లేక సహజేవాస్త్రమును చదివినవారిసంఖ్య వృద్ధిచేయవలయు. వైద్యుల నెట్లు సంపాదించుట? ప్రతిగ్రామమునందు, ఆరోగ్యశాస్త్రమును వినిశిడివలన, అనుభవమువలన, మరేపారంపర్య జ్ఞానము వలన, తెలిసిన కొందరు వైద్యులు కలరు. కొన్నిచోటులందు యునానీవైద్యులు కలరు. ఈరెండువిధములగు ప్రస్తుతపువైద్యులను వీధిబహులందుగల యుపాధ్యాయుల నెట్లు ప్రస్తుతపు వైద్యురీహిత్యములందు దుపయోగించుచున్నారో, అట్లే యుపయోగింపవలయును. వారికి కొంత బోధనాభ్యసన పాఠశాల యనుభవమిచ్చుట మంచిది. మనకి కొక్కవిధముగా మందులను చేయు యలవాటును మాన్యవలయును. ప్రధాన ఛార్జీల నేర్పరచి వానిద్వారా, నమృతముగల మందులను తయారుచేయించవలయు. ఈపద్ధతి నే సహజేవాస్త్రజ్ఞులకు మంగలి, సాయబులందుగల, శస్త్రశాస్త్రజ్ఞులకు తల్లకు, కంటి జబ్బువైద్యులకు పయోగించు టు త్రమము. వైద్యుల నిరూపించుట వారికి బోధన నొసంగుట, వారికి రుసుముల నిరూపించుట, వారిపరిక్షించుటాదిగాగల యధికారము, బోర్డును కుండవలయును.

తరువాత, ప్రతిగ్రామమునందున్న వైద్యుడు, అచ్చటి వారి గృహపరిక్షితుల గూర్చి రోడ్డుపోకత్వము గూర్చి, జహిర్యామికప్రముల గూర్చి ఎప్పటికప్పుడు బోర్డునకు తెల్పుయేర్పాటు కలుగవలయును. అంత నివసంపయోగ్యముకాని అనారోగ్యమగు, గృహము లెన్నికలవో విచిత్రమగు. వీదలగుప్రజలకు చొక్కనండు గృహములు, ఆరోగ్యవంతిమగు భాగములందు, మొత్త సరిమీద, బోర్డు నిర్మించు టు త్రమము. ఈపద్ధతిని ఇంగ్లండునందు వలంబించిరి. అనేక మంచి మార్పుల కియ్యది కారణమగుచున్నది.

పిమ్మట శ్రీలయం దెంతమందికి గోమయాచారమున్నదో, వారికి తెలుసురు గాలి వచ్చుగుడుపాయము లెట్లున్నవో, బోర్డునకు తెలియుచుండవలయును. ప్రజలయారోగ్యము భోజనము గృహములనై, పనివిడలయారోగ్య మధారపడియుండును. వైగా, తల్లి కొంతకష్టించుచున్నది. పిమ్మట పసికూనను వెంచి, పెద్దవానిని చేయుటలో దేశము ధనము వెచ్చించుచున్నది. అట్టివాడు అనారోగ్యుడైన దేశమునకు వచ్చును. ఇతర ప్రజల యారోగ్యమునకు భయంకరమగును. కాన తల్లులు గర్భిణిలోనున్నప్పుడే వారికి ఆరోగ్యము గూర్చి సలహానొసంగుటకు, బిడ్డను కనిపిమ్మట, ఏ తిండితినవలయునో, ఎట్టిగృహములందు నివసంపరచెనో, బిడ్డ నెట్లు చూడవలయునో, యనువిషయముల తెల్పుటకు, బిడ్డను కనుఁపుడు సాయమొసంగుటకు, తెల్వకల బోధనసంపాదిన మంత్రసానులవసరము. మనప్రస్తుతపు, అరెనెలు, గారెనెలిన వడ్లు దంచినచ్చి, బిడ్డను కిటికీలేని చీకటిగదియందుకని వారముదినములు తిండిలేక మాడి బహిర్యామికా గదియందేవెళ్లి, "సందు" వచ్చునను విచ్చిధ్రమతో, మురుగుకంపునందు మూగి, గొడ్డునలెనుండు నిర్భాగ్యురాలైన, మంత్రసానులతో సుఖమందగోరు తల్లులనింకెంతకాలము కష్టపెట్టవలయును? కాన బోర్డు ప్రతివోటు మంత్రసానికాఖను నెలకొల్పుట, బాలబాలికల యారోగ్యము రక్షించుటావశ్యకము. ఇందులకు ప్రధానప్రభుత్వమే నిండు భారము వహించుటావశ్యకము. ప్రస్తుతపు మంత్రసానికులను నుండియే బోధనను పొందినవారిని, క్రికీతియుట మంచిది.

నాల్గవవిషయము:— కుటుంబోగ్యముతో యేడ్చువారు, కాలిపోయినవారు, కంటిచేయి వారు, బోసిపోయినవారు ఇత్యాది సకలజాడ్యముకల్గిన ప్రజలు దరిద్రపుబండ్లయందు దెక్కి ప్రతిపూరియందు తిరిగి జాడ్యముల నన్నిచోట్ల ప్రచారముచేయుచు, బాలబాలికలకు భయంకరస్వరూపములై, నాగరికత నొందినవారికి ఒక్కరము కల్గించునట్లుండి, అమిత రోదచేయు తెల్లరకు తెల్లము, తిరుపతి, శ్రీ రంగము, శ్రీవైలము, కోటప్ప కొండ, గుత్తికొండ బెలము, వగైరా మహాతీర్థయాత్రయందు దెంతమందినో మారుచున్నారు. వీరందరికి, "రక్షణాలయముల" బోర్డులు స్థాపించుటవసరమని తోచుటలేదా?

విడవది: పాములవారు, కొండ, కోయ, చెంచులు, అన్ని విధములగు దరిద్రపుబిచ్చగాండ్లు క్రితినను, ప్రతివోటు అనేక బాధలను ప్రజలకు కల్గించుచు, నిరర్థకజీవితముల గడపుచు

వారు. అసలే పీనస్థితియందున్నారు. అంతకుంటే క్రిందనుబోలేరు. అందువలన పెండ్లిచేసికొనుట, విడదల మిథమనేక కనుట ఎచ్చట బడిన అచ్చటచచ్చుట, వీలైనచోటులనెల్ల దొంగతనములు చేయుట, ఇట్టివాగ్ధికర తెలుంగక వృక్షకాయలయ్య, పనిచేయ విచ్చగించక సోమరులైన లక్షలకొలది, పిదకరుల నెట్లు సరియగుమాధ్యమమున తెచ్చుట? బోర్డు పీఠంబని పోలీసువారి యదువు క్రిందనుంచు అందరిని, వీరక్షణకాలంబు శిర్చి తగినపనియన్నరని పని చేసిన పిమ్మట తిండిపెట్ట వూనవలయును. అంత, ఇతర చోటులందు పని చేయగలవారందరు చిచ్చుమెత్తుకొనుట మానుటయు, “శీతరక్షణకాల”కు వెళ్లుటయు ఇతర యజమానులవద్ద కూలి చేసికొని, స్వతంత్రజీవము చేయుటయు తటస్థము. నిరాధారులైనవారు, “రక్షణకాలము” ఇప్పటివలె నీచపుటకుకుగాక, కలతలమైనజీవ మనుభవించురు. చిచ్చుమెత్తుట స్వాధిపత్యమని కానించి చిచ్చుగాండ్రను క్షీంచువద్దతి నేర్పరుపవలయును. ఈ మహాసంస్థ ఇంగ్లండునందు గొప్పకార్యముల గావించినది. కాని మనమచ్చటికలె కాక, ఈ “రక్షణకాల” భారమంతయు ప్రధానప్రభుత్వముపై పెట్టుట మంచిది.

ఆశంక: గుంటూరు జిల్లాబోర్డు, తెనాలి కేంద్ర రైలుమార్గమును నడుపుచున్నది. అన్ని బోర్డులను సాధ్యమగునంతవరకు, రైలు మార్గములను “బస్ బండ్లను” “ట్రాంబండ్లను” గ్రామగ్రామముల వద్ద తమంతటామే, స్థాపించుట లాభకరము. ఇతర కంపెనీలవలన కలుగు నష్టము లనేకములు. అందు, ఆకంపిణీలు ప్రజలనుభయము కొరకుటవారు, హెచ్చులాభముల కొరకు, తరువాత ఇతరజిల్లాలవద్ద లీలాభముల బొందుటకుంటే, జిల్లా బోర్డులే లాభమునుబొంది, తద్వారా స్థూలను లెగ్గించుట తమము. ఈవిధానమును జర్మనీజీవమునందెక్కువ యనుభవమునందించుచున్నారు. తరువాత కొన్ని ప్రాంతాలను స్థాపించి అనేక వస్తువులను సృజించి తద్వారా, లాభమునంది ఆధనముతో అనేకపనులు, జిల్లానుభయము చేయించుట తమము.

ఏదనెడి: జిల్లాబోర్డు “వరసతిసంఘము” గొప్పచోక్కటి స్థాపించుటయు, దానివారా “వృత్తిసంఘములకు” ఇతర వ్యవసాయదారులకు అప్పలనిచ్చుటయు ముఖ్యము. ప్రధానప్రభుత్వము, జిల్లాబోర్డులు, తమ యభివృద్ధికాభయగు ఆరవనివయము వృద్ధిచేయుటకు కావలసినధనమును, అప్పుతెచ్చుటకు ఒక పెద్దప్రభుత్వ “సహకారసంఘము” నేర్పరుట యవసరము.

ఎనిమిదవది: ప్రతి జిల్లాయందును, తీర్థయాత్రాప్రదేశములు గలవు. ఇప్పుడేవరామరియం బడుగుటలేదు. చలివిండ్రుల నేర్పరుటకు, పెద్దబజారుల నిర్మించుట, దుకాణములపై శిల్పలక్షణాలచేయుట, అమృతస్తువుల పంపించుట, బహిర్యామిని తయారుచేయుట నివసించుటకు కొన్ని భోజనశాలల నేర్పరుట, “జూదపుదుకాణముల” పరిక్షించుటవసరము. వైగా తీర్థయాత్రలగుర్తి ప్రజలందరికి చాటుటయు, ఆప్రదేశములందు క్రొత్తక్రొత్త వింతల ప్రతివత్సర మేర్పరుచి, తద్వారా, హెచ్చుమందిపల రాబట్టి, అందువలన జిల్లాసాభాగ్యమును వృద్ధిచేయుట “బోడ్డు” విధి. పాశ్చాత్యదేశ “సంస్థల” గుర్తి క్రద్ధక జరిపినవారెవరు, వీరివిధిని కొంచెము చేయవలయు.

తొమ్మిదవది: ఏవని చేయవలయున్నను, పోలీసువారి సహకార మవసరము. ఎటుకల, ఏనాది, పాములవారు, చెంఱు, దొంగుర అనిగాల ప్రజల నడుపులానుంచుటకు, తీర్థయాత్రల యందు సుఖము కల్గించుటకు, నిర్బంధవిద్యను వృద్ధిచేయుటకు, “ఆరోగ్యరక్షణ” విధానమును కార్యాచరణయందు నిడుటకు “పోలీసువారి” సహాయమవసరము. అట్టివోవారిని “బోర్డు” యాజమాన్యమునందు కొంతవరకుంచుట మంచిదని ఇంగ్లండు దేశ యనుభవము తెల్పుచున్నది. వైగా మన సివిలసర్వీసు అధికారులకు, భారము హెచ్చగుచున్నది. వారికి ఇతరపనుల గుర్తి యాలోచించుటకు అదను ఇందువలన హెచ్చుకల్గును. తరువాత పి. డబ్లియం. డి. వార్మెగూడ, పరిశోధికారము ఫిర్యాదులను విచారించు అధికారము బోర్డుకుండుటవసరము.

ఇంక నెన్నియోకార్యములుకలవు. వానినన్నిట నిచ్చుట గడించ నశక్తములేదు. వీలైన ఒకగ్రంథమునువ్రాయ నుంకింతు. ఈమహాకార్యభారమును, పంచాయితీ, తాలూకాబోర్డు, జిల్లా బోర్డులపై, అవసరము ననుసరించి పెట్ట వలగును. వానిగుర్తి మరొక్కప్పుడాలోచింపవగును.

ప్రధాన: “కార్యములగుర్తి” యాలోచించుటకర్తము. కాన చదువరులకాలము వృక్షముచేసి, ఇంగ్లండునక వ్రాసితి. బీజితో, క్రద్ధతో, ఈవిషయముగుర్తి, రాచిక్షణలు, ఆలోచింతురుకాత! పాత్రీలకార్యక్రమమునం దీవిషయము చేయుగాత. ఈకార్యముల నన్నిటి భరుపవలయునన్న, ధనమగత్యము.

అంతహెచ్చుకల్గులు అవసరము. ఎవరెవ రెట్లు చల్లించవలయును? ఏయేవిధముల ధనము రాబట్టవగును? ఎంతవరకు రాబట్టవలయును? అను ప్రశ్నలను, ఏయేసంస్థ యెంతెంత పనిచేయవలయునను ప్రశ్నపై యాధారపడియుండు. కాన ఈరెండు విధములగు ప్రశ్నలను మరొక్కప్పుడు విచారించు. ముందు వైన తెల్పిన కార్యవిధానముగుర్తి చర్చ జరుగుటమంచిది. అన్ని విషయముల గుర్తి, “రైతు” పత్రిక యందు, ఇవిరతు వ్యాసములు వ్రాసితి మన యితరపత్రిక తెల్పియు, వానిజోక్యము వుచ్చుకొన్నట్లు తోచుటలేదు. ఇంత యత్యధికలియుండు పెంత యవధిదాయకమో చదువరు లాలోచించుట మంచిది. విచారణ, తర్కమువైగాని, ఏ విషయము వైకిరాదు. సత్యమప్పుడే కాననగును. ఇప్పుడుచర్చించినవే స్వరాజ్యము వచ్చినవీమట్లు ప్రజలకు సుఖము కల్గు ప్రభుత్వపద్ధతుల నేర్పరుటల మనునూత్రమును, మనవ్యవధిలేని దుడుదుకుట మిడిమిడి జ్ఞానముగల, రాజకీయజ్ఞులనుమనమునం దిడుకొనట మంచిది. శ్రేయస్కరము.

మంజూరు కాననసభ

లాహోరు, అక్టోబరు 6:—మంజూరు కాననసభ తుది సమావేశము 20 వ తేది ప్రారంభమై 26 వ తేదితో ముగియును. మూడురోజులు ప్రభుత్వ కార్యక్రమమునకును, రెండురోజులు ఇతరమనఃకును వినియోగింపబడును. (అ. పై.)

ఆసాం కాననసభల ఎన్నికలు

పిల్లార్ అక్టో 6:—ఆసాం కాననసభకును, ఆసామునంది భారత కాననసభకును ఎన్నికలకు శామినేషనులు అక్టోబరు 27 వ తేదిని జరుగును. పోలింగు గవంజు 16, 17 వ ధ్య జరుగును. ఆయాకాన్సిల్సుయెస్టేబుల్ తేదిలు అక్టోబరు 18 వ తేదిని ప్రకటించబడును. (అ. పై.)

దీపావళిబాసంచా చిక్కి క్రిక్కు. ఒక్కొక్కటి గ్రంథము మొ 8 రూ. 10—20 రకములు.

రంగుగుండుల కుతాబాలు, కాకరపూవులకులు, టపాకాయలు, వెన్నుదొడ్లు, చక్రవాణులు, నక్షత్రములు, రోమకాండీలు, తారాద్యులు, చివ్వుబుట్టు, చేగడిలు, బంగారువాన, వెండివాన, అక్షరములు, అచ్చులు, చేరలు, తోటలు, భోగిముట్లు, కుపాకీమందు అన్ని దేశములలోనిది. మంజూవాణ్డీవెన్, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శాసనోల్లంఘనసంఘము

(టిబూర్ను పత్రిక)

క్రీమాగారు కార్యనిర్వాహకుడుగానుండి చేసిన ప్రకటనములను తలంకింపట్లు యాతనిసంఘము అపరాధకరము గాదని తూటాబుజ్జేసిన గోపాలకృష్ణయ్యగారి కార్యభ్యాసము దీనికి తాగుగ దోడ్పడుచున్నది. క్రీమాగారిసంఘముకాననోల్లంఘనప్రారంభము, ప్రభుత్వమువారు అవకాశమును గలగజేసిరి పప్పుయొక్కడను జేయకూడదనటయు కాక, యేసుదేవునినను నే నమనుమునం దైననుకూడ ప్రారంభించుటకానసంఘమున కధికారములేదని యిప్పుడు తెలియుచున్నది. పూర్వ స్వాతంత్ర్యము దానికి లేనేలేదు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు తెలిపింది కప్పురి క్రీమాగారు తూటాబుజ్జేయుననట నిది నిర్ధారణగా భావింపవచ్చు. కాక గెలుపి క్రిమాగారి కార్యభ్యాసము యెంత సమంజసముగా నున్నదో అంతకంటే సంకుచితభావమును దెల్పిన గోపాలకృష్ణయ్యగారి కార్యభ్యాసముగూడ నంత సమంజసముగనే యున్నది. “సార్థక మైన కార్యప్రారంభమును సంస్థాపించుట” అన సంఘము దేశపరిస్థితిని దెలిసికొని ప్రభుత్వమువారు అవకాశముగలిగించువరకు కార్యారంభమునకు గడంగకూడదనిగాని, తగిన పద్ధతులను నిర్ణయించి వైసంఘము యెదుట ఆమోదించుటకై పెట్టిన ఒకచేత యాసంఘము నిరాకరించవచ్చునని గాని, యర్థములేదు. క్రీమాగారి ప్రకటనపై గోపాలకృష్ణయ్యగారి విమర్శన కొన్ని విషయములందు సరిగా మానినవ్యవహారములే దాల్చినది. అట్టివిషయములలో సమాచారమును దెలిసికొనెడివిషయములుంటే, సంఘమువారు తుదకు ధిర్మతిర్యాసమున నూచింపబడినట్లు జేయు కాననోల్లంఘనకు కిద్దముగ నున్నదని దెలిసికొనుటకై దేశమంతటను ప్రకటనము జేయుట అవసరము. కుక్కుండిడుగ యని మేము దలచినట్లే గోపాలకృష్ణయ్యగారు తలంచుచున్నారు. క్రీమాగారు చెప్పిన నిర్వాణ కార్యక్రమము చెడవలయును. క్రీమాగారు, “కవిబీవారు ప్రస్తుతము జేయవలసిన కార్యము” నిర్వాణ కార్యక్రమము కొనసాగించుట, మొదలయినవని చెప్పవచ్చు దాకను దేశమంతయు సత్యముగా నావరింప కలసిన కార్యక్రమము దెలిపెను గాని తనసంఘము ప్రత్యేకముగా జేయవచ్చు కార్యక్రమమదిగాదని గోపాలకృష్ణయ్యగారు నుడిచిరి మేముగూడ సరిగా నిట్లే దెలిసియుంటిమి.

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి
త్వరపడుడు!! గ్రంథరాజములు చౌకధరలు
కొలదికాలమే!!!

మాతనగ్రంథములు

గణపతి:—ఇది హాస్యసక్రధానమగు చక్కనినకలు. ఇది చదువ మొదిలిడినతరువాత తుదివరకు కడుపుబ్బ నవ్వుపుట్టించును.
రాజరత్నము:—ఇదియును నూతనముగా వ్రాయబడిన చక్కని సాంఘికనకలు, కడుమనోహరముగా నుండును.
అ 0—12—0. చతురచంద్రహాస చక్కని క్రొత్తనాటకము 0—8—0.

పద్యములు రత్నములు:—రాజనీతిపరోధకములు: దుష్టబుద్ధియొక్క దురాలోచన, రాజ్యమునకై వాసన్నుగడ గుండె చలింపజేయును. ఇందలిరాజనీతి ప్రతిపాదన తప్పక నేర్పిరవలెను. ప్రతిపద్యమును ముద్దులొలుకుచుండునని వ్రాయుటవసరము.

నాటకములు		పితృధర్మచరిత్ర	
గయోపాఖ్యానము	0-8-0	గురుగోవిందచరిత్ర	0-12-0
తనన్దు యాతకము	0-8-0	శాసన చరిత్ర	0-12-0
శ్రీకృష్ణవారుకాశము	0-8-0	గఘుకులచరిత్ర	0-10-0
స్వప్నవానదత్త	0-6-0	రామచంద్రవిజయము	0-10-0
పార్వతీవిజయము	0-6-0	భారతకథామంజరి	0-8-0
నవలలు - చరిత్రలు		వివోదములు, 1, 2, భాగములు	0-8-0
కర్మకాండము	1-0-0	కృష్ణదేవి	0-6-0
సౌందర్యలీల	1-0-0	మణిమంజరి	0-6-0
రాజహాసకథాని 1-వ భాగం	1-0-0	కంకచరిత్ర	0-4-0
దీప్ 2-వ భాగం	1-0-0	సునర్లగుత్తుడు	0-4-0
శూలక	0-12-0		
అసాల్యాబాయి	0-12-0		
		మొత్తం	16-4-0

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి గ్రంథము లన్నియు ఒకేసారి కొనువారికి నాలవవంతు ఖరీదు తగ్గించి ఇయ్యబడును. అర్ధరూతో మూడవ వంతు సొమ్ము అడ్డాన్సుగా బంపవలెను.
వలయువారు:— కె. యల్. యన్. సోమయాజులు గోదావరి బుక్కు డిపో, రాజమండ్రి.
వరా:—మాదద్ద కరస్పెక్టివాచక పుస్తకములు, అనేకములైన యితరనాటకములు నవలలు, చరిత్రలు, స్థానములు అన్నియు దొరుకును.
పొట్టెవర్కులు ప్రత్యేకము.

జూబులు

శ్రీ గాంధీపాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో పెరియార్ వారి ఫిర్యాదులను పరిశీలించి 30-9-33 తేదీన శ్రీ గాంధీ పేర మ-రా-శ్రీ మూర్తి మూలపాటి హనుమంతరావుగారు పాఠశాల నాకటి సూపరింటెండ్. పి. శ్రీ యాపాధ్యాయులుగా యొందరి. 10 మంది విద్యార్థులను, ఇంకా 10 మంది విద్యార్థులను వచ్చుటకు ఉత్సాహపూరితులై యున్నారు.

గంధం నాగేశ్వరరావు.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సేవకుల సమావేశము

ఈనెల 14 తేదీ ఆదివారం మధ్యాహ్నం 2-30 గంటలకు కాంగ్రెసు కార్యాలయమున ఇదివరకు కాంగ్రెసు పనిచేయుచుండేవారు ప్రస్తుతము చేయువారును యిదిమీద చేయవలసిన చర్యలను సమావేశమై జిల్లా ప్రధానమును గూర్చియు, ప్రధానముల పోషణనుగూర్చియు, భద్రపరిశ్రమాభివృద్ధిని గూర్చియు ఢిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానమును అమలుజేయుటకు ఉద్దేశము గూర్చియు ఆలోచించెదరు. ఈసభ చాల విజయవంతముగాన అందరు దూరమయ్యెను.

వెన్నెలగంటి రాఘవయ్య.

శ్రీ జనార్దనస్వామివారి దేవాలయము, ఏలూరు

అక్టోబరు 4-ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కొందల వర్షముల దేవాలయ భగవంతులను యిచ్చుట మానివార్చు సేవయినను అసల్యము చేయించు కొన్ని కారణములచే దేవాలయ భగవంతులను యిచ్చుట మానదలచుకొన్నారనియు, అట్టివారు యితరులను చందాల విశ్లేషణగ (ప్రొఫీటబిలిటీ) నిరూపించు (వాసి) వారలను పోలీసుల వశిష్టమునకు మిక్కిలి అలభ్యులైన గంగ జేయుచున్నది. అట్టివారిని నాయకులయెడల ప్రతిభావారి నామధేయము ప్రయోగించుటకు వెంటనే తీరాలయసంఘమును సమావేశపరిచి సంబంధములు విమర్శించెదము.

మానేపల్లి సూర్యనారాయణ.

శ్రీ యువజనసంఘ ధర్మ పుస్తకభాండాగారము ఏ. కా. పు. రం.

గతమాసమున మా ఏకామ్రం రేంజిస్ట్రార్ల దివ్యుటీ యిన పుస్తకముగా రగులిన పాఠశాల ప్రాథమిక పాఠశాలలకు మా భాండాగారమునకు దొరికిన మా యువజనమును పరిశీలించి మా శ్రీయువజనసంఘములో తా మొకసభ్యునిగా చేరియుండి మాకు తగు ప్రోత్సాహమిచ్చియున్నారు.

శ్రీ గంపలనాడెంట్ల మా రి. రా. బా. వా. రి. గోటగిరీ వేంకట కృష్ణ రావు బహదూరు వారు మా భాండాగారములో 5 వృత్తి దొరికినందుండి. శ్రీ జమిందార్ల వారికి అవసరమేమియు మహాజనసభ కిరిగి తిరిగి స్వగ్రామము వెళ్లుచు నిక్కడ దిగి. వారు మా భాండాగారమున కరుదెంచి పరిశీలించి మా సంఘములో తా మొకసభ్యునిగా చేరి మాకు తగు ప్రోత్సాహమొసంగి మమ్ముల కృతార్థుల గావించిరి.

(కార్యదర్శులు.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము బందరు

ఈ సంవత్సరము దిశంబరు నెలలో కాకినాడలో జరిగిన నన్ను 30 వ భారత జాతీయమహాసభకు ముఖ్యులు (దివి, బి.దను, గుడివాడ, కైకలూరు తాలూకాల) నుండి ప్రతినిధులుగా పోవుటకు 10 మందికి మించి మే ఆకాశమున్నది. ప్రతినిధులుగా వెళ్ళగల వారందరూ చంభాన్త ఫారమును పూర్తిచేసి ప్రతినిధులను 30-0 మూడు రూపాయలతో సహా యానెల 20 తేదీలోగా మా కార్యస్థానము చేరుకొనుటకు మంజూరయి. అటుపిమ్మట వచ్చుచున్నట్లు లంకంపడవల్ల ప్రతినిధులుగా పోవువారు యానెలతోకూడా కాంగ్రెసు సంఘములో చేరి నాలుగు ఆదాయ చందా యిచ్చినవారుగా నుండవలె. మరియు కానుక సభ్యులుగా చేరిన గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘమునుండి సభ్యుల జాబితాను కార్యదర్శికి పంపించవలె. ఈసంవత్సరము యే కాంగ్రెసు సంఘములోను భుక్తుగా భాగము ఆదాయ చందా నియమింపవలెగాని తాను సభ్యుడుగా చేరిన గ్రామ కాంగ్రెసు సంఘమునుండి సభ్యుల జాబితా పంపించిగాని ప్రతినిధిగా యెన్నుకొనుటకు అర్హులు గారు. చంభాన్త ఫారములను మా కార్యస్థానమునకు ప్రాసెస్ చేయవలెను.

(సం) డి. వేం. సరసింహము,

(సం) బొబ్బా. వెంకటేశ్వయ్య,

కార్యదర్శులు.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచారిగార్లు

జీవామృతము

హిందూజాతమండలి ఆమోదమున మూలకలతోడను లోహములతోడను రియారు చేయబడిన జీవామృతము

ఈ జీవామృతము రక్తమును శుభ్రపరచుటయందు అమోఘకర్త యాపించును. యెముకలకు, మధ్యధాతువుకు, మాంసమునకు శుభ్రధాతువుకు బలము నిచ్చును. ధాతువులయందు వేడిని పోషింతును. ఇది తయారోగులకు, రక్తహీనరోగులకు, నరములయందు జలములేని రోగులకు మిగుల నుత్తమమైనది. చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి దేహమునకు చలువచేయును. అశీర్వము, మలబద్ధకము, సోమరితనము, అతినిద్రాసంజమును పోగొట్టి, వోటికి మంచిరుచిని ఆకలిని మనస్సునకు మంచిఉత్సాహమును కలిగించునట్లు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును కలుగజేయును. అది విద్యార్థులకును కఠినకర్మములను పనిచేయు. కారలకు సర్వకాలములయందు చేత నుండదగిన అమృత మనటకు సంజహము లేదు. యియ్యది కేవలము ఆమోదములైన పిషకులచే తయారుచేయబడిన జీవామృతము. క్రయము 6 అవున్సుల బుడ్డి 1-కి రూ. 4-0.

స్వాకింకు మరియు పోస్ట్ జి. వై. కాలా వేరుగా నివ్వవలెను. మా మందుల జాబితాను కోరినవారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

నెం. 41 ఆచారప్పవీధి, మద్రాసు.

తంజిఅడ్రస్:- పండిట్, మదరాసు.

మా బెండ్లములు (1) మెసర్సు డార్విన్ అండు కో, రత్నన్ బజారువీధి, మదరాసు. ఈ ప్రక్క తెలుకబడిన (2) మెసర్సు ఎ. రంగయ్యకెట్టి అండు కో, 298, ఎస్సినేడ్ రో, మద్రాసు. వారివద్ద దొరకును. (3) స్వాస్థ్యపార్సీ. పెద్దవీధి, తిరువళ్ళిక్కేణి, మదరాసు.

శృంగారశ్రీనాథము కర్త-వేటూరి-ప్రభాకరశాస్త్రి

శ్రీనాథకవి దేశకాలములు, బాల్యము, విద్యాభ్యాసము, అధ్యసించిన పిద్యలు, బంధువులు, రాజ్యాశ్రయము, కొండ పీఠి రాజును పోద్రవర రెడ్డిరాజుల (ప్రొలయవేమ, అనపోత, అనవేమ, కుమారగిరి, కాటయవేమ, వెదకోవటివేమ, రాచవేమ, అశ్వయవేమ, వేమ, వీరభద్ర - ప్రభృతుల) యభ్యుదయచరిత్రలు, శ్రీనాథుని విద్యాధికారిపదము, రెడ్డిరాజుల కైరువ్యము, గ్రంథములు, శ్రీనాథునిగ్రంథములు, దేశాటనము, పండితవివాదములు, చాటుధారులు, వినోదగాథలు, కనకాభిషేకము, సర్వజ్ఞసింగ ధూపాలవిక్షయము, రసార్థవ సుధాకరాది గ్రంథవిషయములు, క్రీడాభిరామచర్యలు, శ్రీనాథరచిత కావనములు, ఇత్యాదివిషయముల సేకములు మిక్కిలి జాగ్రత్తతో నియమింపబడినవి, అనేక కావనములను బంధమున జూపబడినవి. పండితులు పలువురు మెచ్చిన గ్రంథము. 840 పుటలు. 28 పానుల గ్లేజుపేపరు మంచి యట్టమైదు. వెల రూ. 2-0-0

చాటు పద్యములనుండి ద్వితీయ భాగం 1-8-0 మూన్నాళ్ళ మచ్చుకు 0-4-0 ప్రబంధ రత్నాకరి 1-8-0

141 మణిమంజరి మేనేజరు, 3/15 నల్లతంబివీధి, తిరువళ్ళిక్కేణి, మదరాసు.

దోమలు, ఈగలు, నల్లులు వేనులు మొదలగువాటినుండి

మీరు బాధ పడుచున్నారా?

అట్లుండిన మా

చంద్రుడు &

పులి

వర్తకగుర్తుగల పురుగులను చంపుపాడిని, మరకపుల్లలను ఉపయోగించి, దానిని నాశనము చేయుదు.

దోమలనివారణకు వత్తులు 200 గల పెట్టె 1-కి రూ. 1-4-0
డజ్జ 1-కి ,, 13-8-0
నల్లుల నివారణకు పొడవు 1-కి రూ. 0-9-0
డజ్జ 1-కి ,, 5-4-0

Manufactured By NAGAI JOCHUKIKU Co., Ltd.

Osaka (Japan) Sole Agent

Madras Presidency

SOLE-AGENT Hasanali Kamroodin, 71, Chhipi Chawl BOMBAY 2.

H. K. Saleh Bhai & Co. Fancy Goods and Stationery Merchant 58 Bunder Street, Madras.

ఆంధ్ర పత్రిక

శ్రేష్ఠమైన సిరాబిల్లలకుబదులు కృత్రిమ సిరాబిల్లలు

మాకాళి తగరపు దబ్బాలలో బహు సిరాబిల్లలకు వేసి కొందరు కృత్రిమవాదకులు వికలించుచున్నట్లు మాకు తెలిసినది. ఈయన అలవాటు మాన్పించుటకై మేము 'యు నుడుగుల' విక్రయ సిరాబిల్లలను తయారుచేయుచున్నాము. విక్రయ సిరాబిల్లలు 'కాంతి', 'ఇంజనీయర్' సిరాబిల్లల కంటెను మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవియు, అమోఘమైనవియు తెలుగుకొనవలెను.

అత్యుత్తమమైన ప్రతి అభిప్రాయము:—“మిక్కిలి కాంతిగల విక్రయ సిరాబిల్లలను సిరాబిల్లలు ఉపయోగించుటకు తగినవి, మిక్కిలి మిశ్రమములైనవి. యు. సి. చక్రవర్తి కంటెను ఒక సిరాబిల్లయే చాలసిరాబిల్లలను.”

ఒక్కోసారి ధర కత్తిరి. బి. 0.11-0, విక్రయ బి. బి. సింహముమార్కు. బి. బి. కోన ఏక బి. బి. జింక మార్కు కోన ఎట్టిది, గ్రోసుధర రూ. 1.0-0, ఫౌనుటెన్ కలము సిరాబిల్లలు గ్రోసు 1-కి రూ. 2-4-0.

(2) ఏనుగుమార్కు. బి. బి. సిరాబిల్లలు 2 బుద్ధ బ్లూ వై లెట్ సిరాయగును, సింహముమార్కు సిరాబిల్లలు 2 బుద్ధ మిక్కిలి కాంతిగల నల్లసిరాయగును.

862 U. C. Chakravarty & Co. Bagbazar, Calcutta.

లోక మయమార కసూరిమాత్రులు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వాంఛలన్నిటికిని వాడతగినది. 250-3000 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0

(505) మీ కస్తూరిమాత్రలను మలబద్ధకము, జ్వరము, జలుబు మొదలగువ్యాధులకు వాడితిని అమోఘమైన నుణము కలిగినది. ఈ వ్యాధులకు కస్తూరి మాత్రలకంటె మించినదేమియు లేదు. ఎమ్. వి. అప్పారావు, అసిస్టెంట్ సూపర్ వైస్ డి. డి. టెంట్ వాయల్ హాల్, చిత్తూరుజిల్లా.

(506) నేను విశదమంది తెప్పించిన కస్తూరిమాత్రలు మిక్కిలి కృత్రిమముగా తయారైనవి. జ్వరము, జగ్గు, కడిగి, పిటిని తప్పుకొనుచున్నవి. దయచేసి మరల 12 బుద్ధను పంపకొరచుము. ఎమ్. రామరావువాడుక, హైదరాబాదు నగర ఎ. వి. మెంటరిస్కూలు, కారికాల్.

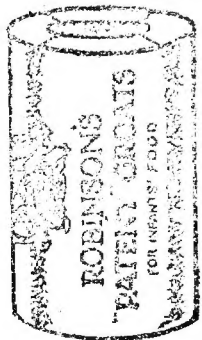
వృష్టిరారసాయనము:—అన్ని విధవ్యాధులకు కలిగినది సీసము కత్తిరిక, అనది, కడుపులోమంట, మాత్రనాశము లందు మంటమాత్రము సరిగా పోషించుట, అత్యుత్తమ మొదలగు వాటిని తప్పుకొనుచు, నుంచిన క్రమము, కాంతి, బలము నిచ్చును.

బ్రాంచి, నెం. 321, తంబుశెట్టిపేడి, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి. పీలు కంటకుడవు. 594 పాశ్చాత్య వెంటకటాచల పండితులు, శ్రీ శివరావువైద్యశాల, మైసూరు.

(3)

జ్వరములు

మీకు జ్వరము వచ్చినప్పుడు రాబిన్సన్ పేటెంట్ బార్లీని మూత్రమే ఉపయోగించుము. బార్లీ గంజి మీదే నువ్వు మిక్కిలి మంచిది మీకు తెలియును. మీకు ఏదియు కడుపులో నిలువక వాంతియగుచున్నప్పుడు ఇదివాంతిని నిలిపి చలువను కలుగజేసి కడుపులో నిలువను. రాబిన్సన్ పేటెంట్ బార్లీని తయారుచేయునట్టి వారికలగే పురమా జీగా తయారుచేయబడి ఉన్నప్పుడు కడుపుకు, వైద తెలుపబడిన గుణము లిచ్చునట్లు తయారుచేయబడుచున్నది. ఈ ముకు చుగిని కలుగజేయునట్టి భాగములన్నియు తీసివేయబడి మిక్కిలి కాస్త్రముగా తయారు చేయబడుచున్నది. వాటి ఉపయోగమును గురించి ముఖ్యముగా తెలుగుకొనవలె. కలిపివేయబడిన అమృతాగ్నిరములు అంటించబడి యున్నది. దబ్బాపత్రము కూడ యందు తెలుపబడియున్నది. దానిని ఎప్పుడును గుర్తుపట్టుకలము.

Robinson's
PATENT BARLEY

Manufactured by
Keen, Robinson & Co. Ltd, London.
ENGLAND.

(Incorporated with)
No 4 J. & J. Colman Ltd., Norwich & London.

866

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృద్ధి, హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మృతకాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, అమోఘకావారి చిట్టచేత తమామము, విచిత్రవిచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇం. తే. గా. క. మనుష్యుని హాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో మాధియగుట, కరీరములేని తలకాయచేత మామలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములు ఉన్నవి. ఈ గ్రంథము 100 - చుట్టముగా మేజిక్ బోక్సులరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని ధర రూ. 4-0-0 అ. 2118

పి. ఆర్. జనార్దనంబాయుడు, పుస్తకాల గుంటూరుజిల్లా.

మా ఆజీరనివారిణి

పుల్లితేంపురు, అజీరము మొదలగు నవి కొద్దికాలమునుండియు, లేక బహుకాలమునుండియు పున్నప్పటికిని, బాధతోకూడ నున్నప్పటికిని తప్పుకొనుచును. మంచిజీర్ణ శక్తిని, ఆకలిని కలిగించును. పిత్తము, మలబద్ధకము మున్నగువాటిని రూపుమాపును. బేషధమును సేవించుటకు మిక్కిలి రుచిగా నుండును. ఆజీర్ణవ్యాధిగలవాడు ప్రతి యొక్కరు దీనిని వాడట ముంచిదని అనేకవైద్యులు ఫలహా నిచ్చియున్నారు. బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 3/- కావలసినవారు ఈదిగువ విలాసమునకు ఆర్డరులు పంపకలెయును.

శ్రీ కృష్ణన్ బదర్సు,

తనాలపెట్టె నెం. 166.

323, తంబుశెట్టి పేడి, మద్రాసు

మీకు

219

శరీర సౌఖ్యము

ఇది బహు ఆనందమును కలుగజేయును. మా ఆతంకనిగ్రహ మాత్రము లోక - ప్రసిద్ధము. మీరు వినియుండురు గాన వ్రాయడమైనది. వెల 1 రూపాయి మాత్రము. ఫలము అధికము - ఎల్లవిషయములకుగాను దయచేసి వ్రాయండి.

విశాసము:—

ఆతంకనిగ్రహ బేషధాలయము

28 బ్రాడ్వే, మద్రాసు

చాకులు - తొలములు

మంగళిక తులు.
అంధసాదనలకు చేయబడినది. మేలమునది.
తంబుశెట్టి భరణ క్యాటలాగుకు వ్రాయుము.
వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టెల్లు అండ్ బాక్ మేకర్స్ etc.
8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలుగుభాష అక్షరము: “ఇండి ప్రెస్” పెద్దాపురం.